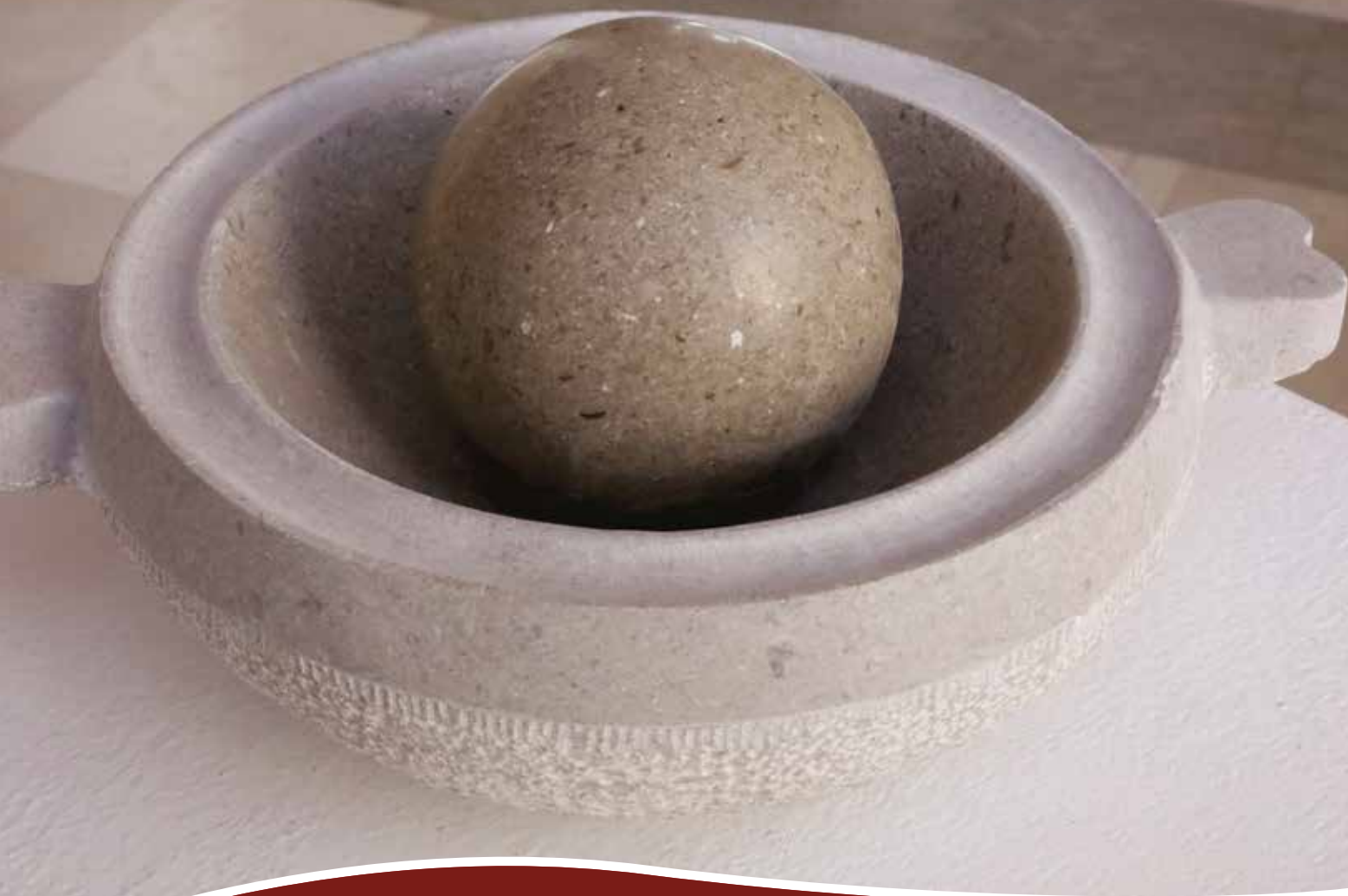

Kraški Obzorja

GLASILO OBČINE SEŽANA | LETNIK XXIV | ŠTEVILKA 2 | APRIL 2022 | TISKOVINA | POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 6210 SEŽANA

OBČINA
SEŽANA

IZ VSEBINE:

- Javni razpisi v Občini Sežana
- Podpisana pogodba za ureditev razsvetljave na nogometnem stadionu Rajka Štolfe
- Strategija razvoja in trženja turizma za Kras in Brkine
- 20. Mali kraški maraton

PRIHAJA NA ODRE HOSOVELOVEGA DOMA V SEŽANA

**Sobota, 23. april 2022,
ob 10.00,
sobota, 7. maj 2022, ob 10.00**
in
sobota, 21. maj 2022, ob 10.00
V KORAK S KOSOVELOM
Vódeni literarni sprehod po Sežani.

**Torek, 17. maj 2022,
ob 20.00**
Odprtje razstave slik ALFREDA
DE LOCATELLIJA
z naslovom FLUKTUACIJE

**Sobota, 23. april 2022,
ob 20.00**
Koncert: HOMMAGE À ASTOR
PIAZZOLLA

SEVEJKISEJEJ
**Petek, 20. maj 2022,
od 11.00 do 21.00**
pri plezalnem središču v Sežani

TORKOVA FILMSKA BUDNICA
Torek, 26. april 2022, ob 9.30
Velikobritanski film VOJVODA
(The Duke)

**Petek, 27. maj 2022, od 14.00
dalje**
KULTURO NA CESTO #2
- izvorna poezija
- likovno ustvarjanje v živo
- nastopi glasbenikov
- POP UP ŠOPEK – začasna trgovina ustvarjalcev
- ob 20.00 predstavitev knjige Andreja Štularja 'Ostri
ritmi'

BEREMO IN GLEDAMO
Petek, 6. maj 2022, ob 18.00
Pogovorni večer:
Patrick Süskind – PARFUM
(v Kosovelovi sobi)

PRIMORSKI POLETNI FESTIVAL
**Nedelja, 5. junij 2022,
ob 20.00**
Gledališče Koper, Gledališče
Prijedor, Fundacija Friedrich
Ebert Stiftung:
Goran Vojnović – JUGOSLAVIJA, MOJA DEŽELA

**Petek, 6. maj 2022, ob 20.30, in
nedelja, 8. maj 2022,
ob 20.30**
Slovenski film INVENTURA

Sobota, 7. maj 2022, ob 19.00
Pomladni koncert KRAŠKE PI-
HALNE GODBE SEŽANA z gosti
PO Divača

Četrtek, 9. junij 2022
Koncert nemškega
mladinskega orkestra
KAMMERPHILHARMONIE
RHEIN-NECKAR

Četrtek, 12. maj 2022, ob 20.00
Koncert
SEVERA IN GAL GJURIN

**Četrtek, 16. junij 2022,
ob 20.30**
EN KVARTIN MUZIKE
Dobrodelni koncert.
Iztok Cergol, Maestro Zergoloff,
Kraški ovčarji, Vlado Kreslin &
Mali bogovi, Grešni kozli, Zmelkoov, Ikebana: Žan
Papič pije teran, Rudi Bučar pa refošk.
Zbrana sredstva grede za otroke programa Botrstvo
v Sloveniji.

Nedelja, 15. maj 2022, ob 18.00
KD Jožeta Pahorja Sežana –
plesna skupina Mehki čevlji
CIRKUS COPATKY PONOVO
V MESTU
Plesna predstava.

**Program in informacije: www.kosovelovdom.si.
Spremljajte tudi naša FB profila KINO Sežana in
Kosovelov dom Sežana.**

Izdaja:
Občina Sežana

Odgovorna urednica:
mag. Magdalena Svetina Terčon

Namestnica odgovorne urednice:
Ivica Podgoršek

Uredniški odbor:
**Jana Hreščak, Anet Jagodič, Olga Knez,
Miha Ravbar Vidmar, Sara Škapin**

Lektorica:
mag. Magdalena Svetina Terčon
(razen oglasnih sporočil)

Grafično oblikovanje:
Lucija Klanac (Tiskarna Mljač)

Tisk:
Grafika Gracer d. o. o.

Število izvodov:
5350, Sežana, april 2022

Glasilo je vpisano v Razvid medijev,
ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS,
pod zaporedno številko 388.

ISSN 2536-3832

Informacije v zvezi z izdajo občinskega glasila
dobite na tel. št.: 05/ 73 10 148,
e-mail: glasilo@sezana.si,
Petra Arko Kovačič.

Slika na naslovnici:
Avtorica izdelka: Tjaša Cigoj
Posnel: David Terčon

Glasilo si lahko ogledate v el. obliki na:
www.sezana.si - Kraški obzornik

Končno pomlad. Prava, pisano obarvana. Taka, ki diši po svobodi in ki je življenju vrnila obraz. Strahovi se počasi umikajo in ljudje spet iščemo bližino. Pogled nazaj kaže, da smo vseeno znali najti poti drug do drugega in poskušali uloviti svetle in tople žarke lepega na svoji poti in jih deliti z drugimi. Trudili smo se izboljšati kakovost življenja. Naš prostor je postal gradbišče dobrih idej. Toda ...nekje so se spet nakopičili črni oblaki. Iz njih bliskajo strele, ker človeška nedozorelost ne pozna meja. In to je čisto blizu nas. S svojimi lovskami čisto tiho drsi tudi v naše življenje in skuša streti duha. Razum? Že davno ga je razrezala volja peščice posameznikov, ki hočejo biti bogovi.

Toda tako enostavno bi bilo »/.../ romati vse življenje / skozi zeleni gozd / in se ne ustaviti. / Biti kot gozdna ptica, / ki ne pozna poljan. / Biti človek z dobrim, dobrim srcem.« (Srečko Kosovel)

Naj to postane naš cilj.

mag. Magdalena Svetina Terčon

Prosimo vas, da nam vse prispevke in fotografije pošiljate na glasilo@sezana.si. Rok za oddajo člankov za naslednjo številko je 27. 5. 2022. Članki naj obsegajo največ 3000 znakov s presledki, vsebovati pa morajo naslov članka ter navedbo avtorja besedila in fotografij. Fotografije morajo biti ustrezne ločljivosti (300 dpi, vendar ne večje od 3 MB).

22. seja Občinskega sveta Občine Sežana

17. marec 2022

Sprejeti sklepi in drugi akti

1. Poročilo o delu Nadzornega odbora Občine Sežana v letu 2021 – seznanitev.
2. Odlok o spremembi Odloka o sofinanciranju letnega programa športa v občini Sežana.
3. Letni program športa v občini Sežana za leto 2022.
4. Letni program kulture v občini Sežana za leto 2022.
5. Odlok o podelitvi koncesije za opravljanje javne službe zavetišča za zapuščene živali na območju

občine Sežana.

6. Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o določitvi števila članov svetov krajevnih skupnosti v občini Sežana in volilnih enot za volitve v svete krajevnih skupnosti.
7. Pravilnik o sredstvih za delo svetniških skupin in samostojnih članov Občinskega sveta Občine Sežana.
8. Sklep o delni povrnitvi stroškov volilne kampanje za lokalne volitve v občini Sežana.
9. Sklep o ukinitvi statusa grajenega javnega dobra na nepremičnini katastrska občina 2440 Veliko Polje parcela 3301/16

10. Volitve in imenovanja:

- Sklep o izdaji mnenja z obrazložitvijo kandidatu za ravnatelja javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Srečka Kosovela Sežana;
- Sklep o izdaji soglasja k razrešitvi direktorice javnega zavoda Kosovelova knjižnica Sežana;
- Sklep o imenovanju Občinske volilne komisije Sežana.

Gradivo k točkam dnevnega reda, ki jih je Občinski svet Občine Sežana obravnaval na 22. seji, dne 17. 3. 2022, je dostopno na spletni strani www.sezana.si.

Intervju z županom Občine Sežana Davidom Škabarjem

Po dveh letih so se omejitve zaradi epidemije covid-19 sprostile, dogajanje in druženje je spet bolj sproščeno. Kako se sproščanje kaže na območju občine Sežana?

Pretekli dobri dve leti sta bili tudi za našo lokalno skupnost zahtevni. Razmere so zaznamovale celotno družbo, gospodarstvo, izobraževanje, kulturo, šport in mnoge pahnile v stisko. Sproščanje omejitev je vsem prineslo olajšanje in številne nove načrte. Seveda upamo, da okužbe, ki so še med nami, ne bodo več tako močno vplivale na naša življenja, zato načrtujemo, da bo leto zelo aktivno, polno novih investicij, pridobitev in dogodkov.

Ali je kak dogodek tudi že na sporedu?

Ljudje si po dveh letih, ko so bili prikrajšani za druženje, resnično želijo prireditve. Tudi to smo imeli v mislih pri pripravi najpomembnejših dogodkov na območju občine. Tiščimo pesti, da bi nam letos le uspelo izpeljati zlati, 50. Praznik terana in pršuta. Snujemo ambiciozen program, da bo praznik upravičil sloves ene največjih in najstarejših tradicionalnih prireditev v Sloveniji. Ponovno bomo obeležili državne praznike, spominske slovesnosti, praznovanja in običaje, obudili akcijo #SeVejKiSeJaj in še marsikaj. Načrtujemo, da boste občani spet imeli pravi občinski praznik s številnimi stojnicami, nastopi, predstavami, zabavo ... ter da bodo občino spet obiskali predstavniki pobratenih, sodelujočih in partnerskih občin. Prepričan sem, da je sprostitev ukrepov dala

nov zagon tudi društvom, združenjem in drugim ustvarjalcem.

Kljub težavam v zadnjih dveh letih pa je proračun za leto 2022 visok, znaša 21,9 milijona evrov. Kateri so glavni poudarki proračuna?

Kljub drugačnim pričakovanjem je proračun Občine Sežana najvišji v zadnjih desetih letih. Za investicije namenja kar 8,6 milijona evrov. Med največjimi so: regijske kolesarske povezave na Krasu – Projekt GEOMOB (1,5 milijona evrov), urejanje kanalizacijskega omrežja v Stari vasi v Sežani (1 milijon evrov), začetek gradnje glasbene šole v Sežani (791.815 evrov), druga faza ureditve v Dutovljah (780.600 evrov), postavitve razsvetljave na stadionu Rajka Štolfe v Sežani (620.000 evrov), ureditev pločnikov in krožišča v Lokvi. Za izobraževanje je namenjenih kar 4,8 milijona evrov, od tega za dejavnosti vrtca 2,1 milijona evrov, za prevoze osnovnošolcev pa 600.000 evrov. Za področje prometa in prometne infrastrukture je predvidenih 3,7 milijona evrov, za kulturo, šport, mladinsko področje in nevladne organizacije pa 2,9 milijona evrov.

Na koliko sredstev lahko letos računajo društva?

V proračunu je 422.405 evrov rezerviranih za izvedbo javnih razpisov v letu 2022. Sredstva so namenjena za sofinanciranje programov in delovanje društev, spodbujanje zaposlovanja, razvoj kmetijstva in podeželja, ohranjanje kulturne dediščine, mladinske projekte ter

denarne spodbude učencem, dijakom in študentom.

Kaj pa krajevne skupnosti?

Tudi za krajevne skupnosti je v letošnjem proračunu predvidenih več sredstev. Za izvedbo programov, ki so jih zapisale v svojih finančnih načrtih, je predvidenih kar 819.340 evrov. Mnoge krajevne skupnosti imajo ambiciozne načrte, nekateri izhajajo iz preteklih let, ko jih zaradi covid-19 in nekaterih drugih okoliščin niso uspeli realizirati. Številne projekte bodo izvajale samostojno, vsi večji pa bodo uresničeni v sodelovanju z občino in z njeno podporo. Izpostavil bi trud predsednic in predsednikov krajevnih skupnosti za njihovo redno delo in dejavnosti, ki jih opravljajo, zlasti v času epidemije koronskega virusa so se izkazali kot neprecenljivi sodelavci.

Pomemben del proračunskih prihodkov v letu 2022 predstavljajo tudi sredstva, prejeta iz različnih razpisov. Koliko ste jih predvideli in za katere projekte?

Občina bo letos počrpala predvidoma več evropskih sredstev kot lani. Nadejamo se dveh milijonov evrov. Med največje projekte, za katere bodo pridobljena evropska sredstva, sodijo: ureditev regijske kolesarske povezave na Krasu (960.000 evrov), odvajanje in čiščenje odpadnih voda (537.128 evrov) ter projekt GeoKarst (260.437 evrov). Omeniti velja še projekt Inkubator turizma, Erasmusova projekta, namenjena spodbujanju zaposlovanja

oseb s primanjkljaji ter pospeševanju hibridnega učenja odraslih ... Veliko truda vlagamo v mednarodno sodelovanje, pri čemer gre izpostaviti željo po ustanovitvi Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje, ki bi lokalne skupnosti še tesneje povežalo v skupnih prizadevanjih za razvoj matičnega Krasa.

Omenili ste Inkubator turizma. Kaj prinaša? Kaj še pripravljate na področju turizma?

V okviru projekta Inkubator turizma bo Občina Sežana obnovila zgradbo nekdanjega mejnega prehoda Lipica. V njej je predviden multifunkcijski prostor, v katerem se bodo prepletale številne aktivnosti s področja turizma. V obnovljenih prostorih bo sprejemno-informacijski center Krasa in Brkinov, promocijski del s trgovino lokalnih izdelkov, razstavnici prostori in pisarne za tako imenovani co-working na področju turizma, namenjen spodbujanju novih poslovnih priložnosti. V prihodnosti bo v objektu tudi gostinski del z okrepčevalnico ter prostor za izposojlo e-koles. Želimo si, da bi Inkubator dal nov pospešek razvoju in sodelovanju za napredek turizma na destinaciji Kras in Brkini. Poleg tega pripravljamo prijavo na razpis za sofinanciranje vlaganj v javno in skupno turistično infrastrukturo turističnih destinacij, v kateri bo naša rdeča nit Srečko Kosovel. Ta projekt bo vključeval tudi obnovo objekta na Trgu osvoboditve, to je pri cerkvi, kjer bo nove prostore dobil sežanski TIC. V turizmu, ki je bil lani prenesen na Območno razvojno agencijo Krasa in Brkinov, skupaj z ostalimi občinami sledimo novi strategiji in razvijamo ter promoviramo Kras in Brkine ter vse, kar dobrega in lepega ponujajo. Izpostaviti velja še projekt Vrtovi Krasa, ki bo vsebinsko nadgradil, povezal, promoviral in povečal veljavo Botaničnega vrta Sežana ob vili Mirasasso, Pepinega kraškega vrta na Bunčetovi domačiji v Dutovljah, Ferrarijevega vrta v Štanjelu in Zeliščnega vrta Domačije Belajevi v Kačičah. Nenazadnje prijavljamo tudi prijavo na razpis za obnovo palmarija v Botaničnem vrtu Sežana zamenjati z V začetku aprila smo se prijavili na razpis za obnovo palmarija v Botaničnem vrtu Sežana.

Med večjimi investicijami na območju občine je gradnja logističnega centra na terminalu. Kako napreduje?

Gradnja logističnega centra je resnično ena pomembnejših investicij, ki bo

vplivala ne le na mesto Sežana, ampak na širše območje Krasa. Trenutno je investitor v fazi pridobivanja gradbenega dovoljenja za objekte. Izvajajo pa se že dela za izravnavo površin, za kar imajo dovoljenje. Ministrstvo za infrastrukturo pa je skupaj z Občino Sežana začelo graditi krožišče na kamionski cesti na Fernetičih, ki bo omogočalo neposredno povezavo avtoceste in terminala, s čimer se bo bistveno zmanjšal promet na Partizanski cesti v Sežani.

Kaj pa občinski del cone?

Pripravljamo projektno dokumentacijo za komunalno opremo, to je ureditev cest, vodovoda, kanalizacije, plinovoda, elektro in telekomunikacijskega omrežja v poslovni coni Sežana – jugozahod. Za sofinanciranje se nameravam prijaviti na razpis Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, med pripravo prijave pa preverjam tudi interes podjetij za nakup zemljišč v coni. Na približno 4,6 hektarja velikem območju želimo omogočiti razvoj gospodarstva, ki bo v lokalno okolje prinašalo kakovostna delovna mesta.

Sežana se hitro razvija, a to prinaša tudi pomanjkanje stanovanj in prostorsko stisko v zdravstvenem domu, šolah. Ali so na vidiku rešitve teh težav?

Začetek gradnje glasbene šole je tik pred vrati. Z novo glasbeno šolo bomo vsaj delno omilili tudi prostorske težave v osnovni šoli. Sicer pa z Ministrstvom za izobraževanje, znanosti in šport, Osnovno šolo Srečka Kosovela Sežana in Šolskim centrom Srečka Kosovela Sežana potekajo dogovori o celoviti rešitvi. Po tem načrtu naj bi srednja šola dobila nove prostore na območju ob cesti proti Orleku, osnovna šola pa bi se razširila na obstoječo srednjo šolo. Vizija je, da bi območje ob bodoči srednji šoli zaživel kot mesto v malem, nekakšen kampus, ki bi poleg šolskih in izobraževalnih programov ponujal tudi namestitve za dijake in študente, udeležence izmenjav in športnike. Glede zdravstvenega doma smo po številnih in večletnih iskanjih primernih prostorov v neposredni bližini zdaj vendarle našli možnost: Zdravstveni dom Sežana naj bi nove prostore dobil v prostorih nekdanje uprave bolnišnice.

Glede stanovanj pa ... Ni skrivnost, da – tako kot pravzaprav v vseh okoljih v Sloveniji – stanovanj tudi v Sežani primanjkuje, vendar je problematika tako kompleksna, da je občina sama ne

more rešiti. Tega se zavedamo in poskušamo na različne načine pristopiti k reševanju stanovanjske problematike. Občina ima trenutno 120 neprofitnih stanovanj, šest stanovanj, ki jih oddaja kot službene, in tržno stanovanje. Kar nekaj smo jih že obnovili, štiri še potrebujejo kompletno obnovo. Menim, da je pomemben korak Občina naredila s sprejemom prostorskih aktov, ki investitorjem omogočajo gradnjo. V treh na novo sprejetih podrobnih planih je predvidenih 144 novih stanovanj.

Štiriletni županski mandat je skoraj v ciljni ravnini, lokalne volitve bodo čez pol leta. Kaj vam je uspelo uresničiti, na kaj ste ponosni? Kje vam je spodletelo?

Ta dobra tri leta so se hitro zavrta, še posebej, ker nam je dve ukradel covid-19. Kljub temu sem zelo vesel, da je občina napredovala. Dve leti mogoče res nismo na veliko rezali trakov, ampak sem ponosen, da smo se izkazali kot ljudje, solidarni, povezani in pripravljeni pomagati! Tudi zaradi izostanka investicij v preteklem obdobju nas zdaj čaka zelo aktivno leto. Gradi se kanalizacijsko omrežje, podpisana je pogodba za reflektorje, obrtna cona se razvija, v Lokvi skupaj s podjetjem Elektro Primorska gradimo kabelsko elektroenergetsko infrastrukturo in transformatorsko postajo, Občina pa bo obnovila vodovodno omrežje, začela se bo gradnja glasbene šole, v Dutovljah so se strasti le pomirile, domačini in obiskovalci so z novo ureditvijo večinoma zadovoljni, in nadaljevala se bo gradnja pločnikov in ureditev ceste v drugi fazi ... Veseli me, da smo v sklepnih fazi priprave strategije za mlade in še bi lahko našteval. Nisem pa zadovoljen z rezultatom vsega vloženega truda, da bi le pričeli graditi južno obvoznico, kjer smo se vedno znova znašli pred ovirami. Prilagoditev trase in dogovor z državo zdaj ponujata novo upanje, da bo nova cesta vendarle prometno razbremenila Sežano. Prav tako bi si želel, da bi prej zagotovili dom Gasilskemu društvu Sežana; po letih prizadevanj se bo gradnja letos vendarle začela in v prihodnjih letih nadaljevala.

Olga Knez

Priznanje civilne zaščite tudi županu Davidu Škabarju

Od dnevu civilne zaščite, ki ga sicer obeležujemo 1. marca, so v Sežani podelili priznanja civilne zaščite za območje Notranjske. Podeljenih je bilo deset bronastih znakov in trije srebrni. Bronasti znak civilne zaščite je prejel tudi župan Občine Sežana David Škabar kot priznanje za požrtvovalno in uspešno opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči.

Podelitev priznanj civilne zaščite je bila v Interpretacijskem centru kraške vegetacije v Botaničnem vrtu ob vili Mirasasso v Sežani. Zbrane župane, poveljnike in sodelavce s področja zaščite

in reševanja iz občin Bloke, Cerknica, Divača, Hrpelje - Kozina, Ilirska Bistrica, Komen, Loška dolina, Pivka, Postojna in Sežana je najprej pozdravil župan David Škabar. Poudaril je pomen civilne zaščite, njene pomoči pri spopadanju z epidemijo covid-19 v zadnjih dveh letih in zdaj že z novimi nalogami pomoči beguncem zaradi vojne v Ukrajini. Dodal je, da se Občina Sežana zaveda pomena sistema civilne zaščite, tako je pridobila gradbeno dovoljenje za gradnjo gasilskega doma v Sežani, ob njem pa tudi za prostore za humanitarne organizacije, civilno zaščito, Rdeči križ, Karitas ...

Poveljnik civilne zaščite za Notranjsko Sandi Curk je v svojem nagovoru izpostavil duh Primorske in Notranjske ter neumorno delo vseh prostovoljcev, ki ob svojih obveznostih pomagajo tudi drugim. Pohvalil je pomoč štabov civilne zaščite in županov v času epidemije covid-19 in dejal, da verjame, da je družba v epidemiji dobro odreagirala. Pomoč pa bo treba nuditi še naprej, tako ob begunski krizi, s katero se soočamo, kot ob požarih in ostalih naravnih in drugih nesrečah, pri katerih pomaga civilna zaščita.

Priznanja civilne zaščite je podelil poveljnik na Notranjsko Sandi Curk, prejeli pa so jih:

- bronaste znake: Uroš Frol, Alenka Štrucl Dovgan, David Škabar, Zdravstveni dom Ilirska Bistrica, Aljaž Penko, Jakob Slavec, Tadej Šajn, Jaka Lepčihar, Benjamin Penko, Rene Šajn,

- srebrne znake: Matija Šemrov, Tomaž Česnik in Dragan Črnetič, ki je priznanje prejel že na prireditvi 1. marca na Brdu pri Kranju.

Dogodek je pospremil Trobilni kvintet Glasbene šole Sežana v zasedbi: Valentina Dujc (trobenta), Gašper Sosič (trobenta), Lucija Škamperle (rog), Jaka Bevčič (pozavna) in Gašper Prelec (tuba).

Besedilo in slika: Občinska uprava

Podpisana pogodba za ureditev razsvetljave na nogometnem stadionu Rajka Štolfe

David Škabar, župan občine Sežana, in Maks Godina, direktor podjetja Godina, d. o. o., sta v torek, 22. marca 2022, podpisala pogodbo za postavitev razsvet-

ljave na nogometnem stadionu Rajka Štolfe v Sežani. Podjetje Godina bo z gradbenimi deli začelo po zaključku nogometnega prvenstva Slovenije za leto

2022, predvidoma v drugi polovici maja 2022. Dokončana bodo predvidoma v drugi polovici leta.

Postavljeni bodo štirje stebri, visoki približno 30 metrov, nanje bo nameščena razsvetljava. Dela zajemajo še vsa spremljajoča gradbena dela in priključke na komunalno infrastrukturo.

Občina Sežana je gradbeno dovoljenje za ureditev razsvetljave na stadionu Rajka Štolfe pridobila februarja 2021. Zatem je bilo treba izdelati še projektno dokumentacijo PZI (projekt za izvedbo), ki je bila osnova za izvedbo razpisa za izgradnjo razsvetljave in drugih gradbenih del.

Prvi razpis za izvedbo je bil objavljen 7. julija 2021, vendar je bil neuspešen, ker so vsi ponudniki presežali višino zagotovljenih sredstev iz proračuna Občine Sežana za leto 2021. Občina se je ob

razpisu zavedala problematike rasti cen v gradbeništvu, vendar je bila omejena s prerazporeditvijo sredstev z ene postavke na drugo, ker je bil v okviru sprejemanja proračuna za leto 2021 vložen amandma, ki je omejeval prerazporeditve sredstev do višine 100.000 evrov.

V nadaljevanju je Občina Sežana iz-

vedla rebalans proračuna za leto 2021 in zagotovila višje zneske na proračunski postavki.

Druga objava razpisa je bila objavljena 28. oktobra 2021, nanjo so se prijavili in oddali ponudno štirje ponudniki.

Po izboru izvajalca Godina, d. o. o., se je neizbrani ponudnik Gregorič Elek-

tromehanika, d. o. o. pritožil, vendar je Državna revizijska komisija pritožbo zavrnila. Občina Sežana je podpisala pogodbo z izbranim ponudnikom Godina, d. o. o. Pogodbeno vrednost del znaša 604.388,82 EUR.

Besedilo in slika: Občinska uprava

Sanacija brežine pritoka Raše in ureditev cestnega odseka

Podjetje VGP Drava Ptuj, d. o. o., Žnidaričevo nabrežje 11, 2250 Ptuj (koncesionar za izvajanje GJS na vodah), je ob občinski cesti JP (Nova vas-Raša-R3-614) v zaselku Nova vas saniralo in stabiliziralo brežino pritoka Raše.

V sklopu ureditve brežine pritoka je tudi

Občina poskrbela za izboljšanje prometne ureditve cestnega odseka. S stabilizacijo brežine je bila ravno na tem delu odpravljena ožina ceste, ki je onemogočala srečevanje vozil. Hkrati je bilo na tem delu izboljšana tudi prometna varnost z umestitvijo zaščitne ograje in prometnih

znakov za usmerjanje prometa v ovinku.

Celotno investicijo je izvajalo podjetje Bojan Seražin, s. p., Veliko polje 9, 6210 Sežana. Stroški, ki jih je pri tem občina krila, so znašali okoli 4.000 EUR z ddd.

Besedilo in slika: Občinska uprava

Urejen del ceste v Krajni vasi

V Krajni vasi je Krajevna skupnost Duvovlje že lani obnovila zid ob cesti proti cerkvi. Letos pa je na pobudo vaščanov Občina Sežana poskrbela še za nov asfalt na delu ceste vzdolž zidu, in sicer med hišnima številka 28 in 41 na odseku javne poti JP 874651 (Skopo-Krajna vas). Stroškov je bilo za približno 5000 evrov, izvajalec del je bil Gregor Kastelic, s. p.

Besedilo in slika: Občinska uprava

Kroski Obrovci

Ureditev krožnega križišča na območju ceste A3, odsek 0372 – Kamionska cesta Fernetiči

Ministrstvo za infrastrukturo je z Občino Sežana pričelo graditi krožišče na Kamionski cesti Fernetiči, ki bo omogočalo neposredni prometni dostop do bodoče industrijske cone na Terminalu Sežana.

Ta povezava je namenjena le osebnim vozilom.

Vrednost investicije Ministrstva za izgradnjo te infrastrukture bo omogočena neposredna povezava Terminala z avtocestnim omrežjem, s čimer se bo bistveno zmanjšal prometni vrvež na Partizanski cesti v Sežani.

Krožišče na kamionski cesti Fernetiči bo povezano preko obstoječega krožišča pri hotelu Safir s Partizansko cesto, vendar bo infrastrukturo znaša 1.160.000 EUR, v katero sta zajeta tudi delež izgradnje vodovodnega omrežja ter priključek za bodočo industrijsko cono na Terminalu v Sežani.

Predvideno je, da bi bila vsa gradbena, obrtniška in instalacijska dela zaključena v drugi polovici leta 2022.

Besedilo in slika: Občinska uprava

Čas za premontažo? Zaupajte strokovnjakom.

www.petrol.si/tipstop-vianor

**nokian
TYRES**
GARANCIJA
PNEVMATIK

**nokian
TYRES**
ZAGOTOVILO
ZADOVOLJSTVA

Petrol Vianor Sežana

Partizanska cesta 149,
Sežana
05 730 01 62

VIANOR®
URADNI VULKANIZER IN
SERVISER SLOVENSkih
ALPSKIH REPREZENTANCO

PETROL
Energija za življenje

Začela se je ERASMUS + pomlad

David Škabar, župan Občine Sežana, je v ponedeljek, 15. marca 2022, sprejel udeležence programa Erasmus +, ki podpira izobraževanje, usposabljanje, mlade in šport v Evropi.

Šest dijakov in profesorica so – od leta 2018 – že šesta skupina ekonomske strokovne šole BGSZC Keleti Károly iz Budimpešte, ki je v Sežano prišla na tritedensko praktično usposabljanje. Tokrat prakso opravljajo v podjetjih Agropreskrba trgovinska družba, d. o. o., Gradbena trgovina z gradbenim materialom, d. o. o. in supermarket TUŠ Sežana.

Profesorici iz portugalskega združenja šol Agrupamento de escolas Vale do Tamel pa bosta v okviru enotedenskega usposabljanja spoznavali programe in primere dobrih praks ter opazovali de-

lovne procese v Vrtcu Sežana, Kosovelovem domu Sežana, Interpretacijskem centru kraške vegetacije v Botaničnem vrtu Sežana ob vili Mirasasso ter Šolskem centru Srečka Kosovela Sežana.

Šolski center Srečka Kosovela Sežana že vrsto let zelo uspešno sodeluje v programu Erasmus +. V okviru številnih projektnih sodelovanj so predstavniki šolskega centra navezali številne stike in partnerska sodelovanja, katerih rezultat so številni obiski tujih institucij v Sežani.

Predstavniki Madžarske in Portugalske so šele prvi udeleženci, ki odpravljajo letošnjo Erasmus + pomlad, do junija pa ji bodo sledili še gostje iz Estonije, Francije, Srbije, Grčije, Italije, Romunije in Poljske.

Na sproščenem srečanju je župan

Sprejem udeležencev na Občini Sežana.

gostom predstavil Kras in občino Sežana ter jim zaželel, da bi bilo njihovo bivanje na Krasu čim bolj prijetno in nepozabno.

Besedilo in slika: Občinska uprava

S skupnimi močmi za trajnostni razvoj Krasa

V sredo, 9. marca 2022, je v sklopu projekta GeoKarst, ki je sofinanciran iz Programa sodelovanja Interreg V-A Italija-Slovenija 2014–2020, potekala delavnica z naslovom Trajnostni razvoj Krasa kot celovitega čezmejnega območja.

Delavnico je organizirala Občina Sežana, ki je vodilni partner projekta GeoKarst, katerega namen je ustanovitev čezmejnega geoparka na Krasu. Izvedli so jo zunanji izvajalci, ki v sodelovanju z italijanskimi izvajalci pripravljajo čezmejni upravljavski načrt geoparka, to so ZaVita, d. o. o., ZRC SAZU – Inštitut za raziskovanje krasa, Geološki zavod Slovenije in Goodplace. Delavnice so se udeležili lokalni deležniki in kreatorji razvoja na slovenskem delu Krasa (z območja občin: Hrpelje - Kozina, Divača, Komen, Miren - Kostanjevica in Sežana), izvedena pa je bila v dopoldanskem in popoldanskem terminu. Njen namen je bil združiti prizadevanja posameznikov v homogena stališča in skupne cilje, ki bodo v sodelovanju z deležniki na italijanskem delu Krasa prispevali k zadovoljivim rezultatom na celovitem čezmejnem območju Krasa.

Zbrane je najprej nagovoril Aleš Vodičar, direktor Območno razvojne agencije Krasa in Brkinov. Katja Fedrigo iz Občine Sežana in vodja projekta GeoKarst je predstavila dosedanje večletno delo pri vzpostavitvi čezmejnega geoparka in delo na projektu GeoKarst. Bojan Otovičar z Inštituta za raziskovanje krasa je

spregovoril o geoloških znamenitostih na Krasu, Samo Škrjanec iz ZaVite pa je izpostavil poleg geoloških še druge naravne vrednote. V drugem delu je bila beseda predana udeležencem delavnice, ki so posredovali svoja razmišljanja in zamisli.

Delavnica je bila dobro obiskana, razprava pa konstruktivna, kar kaže na to, da so tovrstna srečanja zaželena in koristna, veljalo pa bi jih tudi razširiti na čezmejno raven. Vsekakor je v načrtu še več delavnic na temo geoparka in trajnostnega razvoja na Krasu.

Spomnimo: Geopark je orodje za trajnostni razvoj Krasa, ki ne prinaša

dodatnih varstvenih režimov in najbolj sovпада z edinstveno geološko dediščino planote Kras, po kateri so poimenovane vse pokrajine na svetu s podobno sestavo tal pa tudi njihovi naravni pojavi. Projekt GeoKarst je nadaljevanje 20-letnega prizadevanja lokalnih skupnosti za povezovanje čezmejnega območja matičnega Krasa in

je nadaljevanje oz. izvedbeni del strateškega projekta KRAS-CARSO. Glavni namen je prispevati k tesnejšemu sodelovanju in večji usklajenosti med državama pri upravljanju območja, zagotavljanju učinkovitejšega varstva virov,

trajnostnega razvoja in krepitev konkurenčnosti. Njegovi ključni rezultati bodo sprejem ustanovitvenega akta geoparka na Krasu in priprava kandidature za vključitev v UNESCO globalno mrežo geoparkov.

Besedilo in slika: Ana Bembič,
Park Škocjanske jame –
partner projekta GeoKarst

Vandalizem v Sežani

V zadnjem času opažamo na območju mesta Sežane več popisanih in porisanih objektov. Gre za risanje grafitov na fasade hiš, kamnite in urejene zidove, ograje, spomenike, tlake, urbano opremo in celo drevesa, torej stvari, ki so tako v zasebni kot javni lasti.

V ta namen je bil 22. 3. 2022 v prostorih Občine Sežana sklican sestanek, ki so se ga udeležili predstavniki občinske uprave Občine Sežana, Policijske postaje Sežana, Medobčinskega inšpektorata in redarstva, Centra za socialno delo, Ljudske univerze Sežana, Osnovne šole Srečka Kosovela Sežana in Zavoda za šport, turizem in prosti čas. Vsi deležniki tega sestanka so obsodili takšno deviantno ravnanje.

Grafiti so vsem na očeh, dostopna in poznana ulična umetnost, hkrati pa o njihovi estetiki in namenu vemo precej malo, zato si njihovo vlogo večkrat

predstavljamo popačeno. Zavedati se moramo da ni vsak 'nasprejan' napis na zidu grafit, ampak gre v večini primerov za uničevanje objektov in opreme javnega prostora, posledično pa vzbuja občutek neurejenosti javnih površin.

Vandali s tem početjem negativno vplivajo na izgled mesta Sežane, povzročajo materialno škodo in uničujejo tako javno kot tudi zasebno lastnino. Nesporno gre pri takšnem početju za kaznivo dejanje, zato je Občina Sežana glede uničevanja kulturne dediščine in ostale občinske infrastrukture na policijsko postajo podala kazensko ovadbo zoper neznanega storilca.

Občina Sežana v povezavi z Zavodom za šport, turizem in prosti čas ves ta čas nudi grafitom prostor za risanje grafitov oziroma prostor za umetniško ustvarjanje. Zato pozivamo tiste, ki to počnejo, da se lahko obrnejo na Zavod

za šport turizem in prosti čas, ki jim bo pripravil steno, na katero bodo lahko risali in pisali primerno vsebino, kolikor bodo to želeli.

Besedilo in slike: Občinska uprava

Na podlagi 9. člena Odloka o priznanjih Občine Sežana (Uradni list RS, št. 43/97, 18/99, 36/2000, 23/04, 58/06 in 163/21) Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja pri Občinskem svetu Občine Sežana razpisuje

priznanja Občine Sežana za leto 2022

1. Nagrada Občine Sežana je najvišje občinsko priznanje, ki se podeli posameznikom, delovnim skupinam, krajevnim skupnostim, gospodarskim družbam in drugim organizacijam in skupnostim za življenjsko delo oz. za izjemne uspehe na področju življenja in dela, ki prispevajo k nadaljnjemu razvoju in ugledu Občine Sežana. Nagrada se sestoji iz ustrezne listine in denarne nagrade, katere višino določi občinski svet.

Za leto 2022 razpisujemo **eno (1)** nagrado Občine Sežana.

2. Priznanje Občine Sežana se podeli posameznikom, skupini posameznikov, društvom ter drugim organizacijam in skupinam za enkratne – izjemne dosežke in kot spodbudo za nadaljnje strokovno delo ter aktivnosti na posameznih področjih življenja in dela.

Za leto 2022 razpisujemo **eno (1)** priznanje Občine Sežana

3. Plaketa Srečka Kosovela se podeli posameznikom, skupinam, organizacijam in skupnostim za dolgoletno uspešno in ustvarjalno delo ter za vidne dosežke s področja kulture in umetnosti v občini in v širšem prostoru.

Za leto 2022 razpisujemo **eno (1)** plaketo Srečka Kosovela.

4. Naziv častni občan se lahko podeli za opravljeno življenjsko delo občanom in drugim državljanom Republike Slovenije, kakor tudi državljanom tujih držav, ki imajo posebne zasluge za napredek znanosti, umetnosti in kulture ter za druge izjemne dosežke.

2.

Predloge za podelitev priznanj lahko podajo posamezniki, gospodarske družbe, zavodi, politične stranke ter druge organizacije in skupnosti, društva ter organi lokalne skupnosti. Predlog mora biti posredovan v pisni obliki ter obrazložen s podrobnim opisom doseženih uspehov predlaganih kandidatov.

3.

Predlog za razpisana priznanja naj predlagatelj pošljejo na naslov: **Občina Sežana, Komisija občinskega sveta za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana, do vključno petka, 6. 5. 2022, do 12. ure, na elektronski naslov obcina@sezana.si.**

Občinska uprava

JAVNI RAZPIS

za sofinanciranje obnove kulturnih spomenikov v občini Sežana v letu 2022

Obveščamo vas, da je bil 1. 4. 2022 v Uradnem listu RS objavljen Javni razpis za sofinanciranje obnove kulturnih spomenikov v občini Sežana v letu 2022, ki ga razpisuje Občina Sežana. Javni razpis je odprt do vključno petka, 6. 5. 2022.

Besedilo javnega razpisa in celotna razpisna dokumentacija so objavljeni na spletni strani Občine Sežana www.sezana.si, pod Novice, objave in obvestila – Javni razpisi, naročila in objave.

1. Pravna podlaga za izvedbo javnega razpisa:

Določila Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg in 3/22 - ZDeb), Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 – ZIPRS1011, 3/13, 81/16 in 11/22), Odloka o proračunu Občine Sežana za leto 2022 (Uradni list RS, št. 15/22), Pravilnika o sofinanciranju obnove kulturnih spomenikov v občini Sežana (Uradni list RS, 81/19) ter Letnega programa kulture v občini Sežana za leto 2022 (št. 032-2/2022-7, sprejet na seji Občinskega sveta Občine Sežana dne 17. 3. 2022).

2. Sofinancer:

Občina Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana.

3. Predmet javnega razpisa:

Občina Sežana razpisuje sredstva za sofinanciranje obnove kulturnih spomenikov v občini Sežana iz proračuna za leto 2022 – iz proračunske postavke 180211 – Obnova kulturnih in ostalih spomenikov. V ta sklop sodi sofinanciranje izvedbe sanacijsko-konservatorskih posegov na kulturnih spomenikih (tudi njim pripadajoči funkcionalno in prostorsko povezani objekti), ki so z odloki razglašeni za kulturne spomenike lokalnega pomena na območju občine Sežana.

4. Upravičenci:

- predlagatelj, ki imajo sedež oz. prebivališče v občini Sežana in imajo v lasti ali upravljanju kulturni spomenik, ki leži na območju občine Sežana;
- predlagatelj, ki imajo sedež oz. prebivališče izven občine Sežana in imajo v lasti ali upravljanju kulturni spomenik, ki leži na območju občine Sežana.

5. Pogoji za sodelovanje na razpisu:

- objekt je razglašen za kulturni spomenik lokalnega pomena na območju občine Sežana oz. je njemu pripadajoč funkcionalno in prostorsko povezan objekt;
- pridobljeno ustrezno uradno dokazilo o lastništvu ali upravljanju kulturnega spomenika;
- pridobljena ustrezna dokumentacija s strani pristojnega Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (OE Nova Gorica, Delpinova 16, 5000 Nova Gorica) – kulturnovarstveni pogoji in/ali kulturnovarstveno soglasje;
- pridobljeno upravno dovoljenje (gradbeno dovoljenje), če je za predvideno investicijo potrebno;
- zagotovitev lastnih finančnih sredstev in/ali drugih virov financiranja (npr. Ministrstvo za kulturo) v višini najmanj 50 % stroškov obnove;
- pridobljena predračunska vrednost predvidene investicije s popisom del, pripravljena s strani gospodarskega subjekta, registriranega za opravljanje tovrstnih dejavnosti;
- v primeru nabave materiala, povezanega s predvideno investicijo, mora biti slednja usklajena s popisom del iz prejšnje alineje in pridobljena ponudba oz. predračun;
- imajo pravočasno in v celoti izpolnjene pogodbene obveznosti do Občine Sežana iz predhodnih javnih razpisov, če so na njih sodelovali.

6. Izpolnjevanje razpisnih pogojev:

Izpolnjevanje pogojev ugotavlja Komisija za vodenje postopka javnega razpisa za sofinanciranje obnove kulturnih spomenikov, ki jo imenuje župan Občine Sežana.

Komisija za vodenje postopka javnega razpisa za sofinanciranje obnove kulturnih spomenikov bo predlagala zavržbo vlog neupravičenih predlagateljev, prepoznih vlog in vlog predlagateljev projektov, ki ne izpolnjujejo splošnih razpisnih pogojev.

7. Kriteriji in merila za sofinanciranje:

Vloge prispele na razpis se na podlagi meril ovrednotijo s točkami. Vrednost točke je odvisna od višine razpoložljivih proračunskih sredstev, namenjenih za sofinanciranje obnov kulturnih spomenikov, in od števila točk, ki jih dosežejo vsi izbrani prijavitelji, pri čemer je vrednost sofinanciranja do 50 % celotne vrednosti obnove.

Merila in ovrednotenje posameznega merila v točkah zaodeljevanje v razpisu zagotovljenih sredstev:

Pomen objekta z vidika kulturne dediščine:	število točk
kulturni spomenik lokalnega pomena je tudi vrednota državnega pomena	10
Stanje objekta:	število točk
objekt je v zelo slabem stanju (objektu grozi porušitev, potrebna je rekonstrukcija celote ali posameznih delov)	20
objekt je v slabem stanju (potrebna so konservatorsko-restavratorska dela)	10
objekt je v solidnem stanju (potrebno je redno investicijsko vzdrževanje)	5
Pomen objekta v javnem dogajanju in njegovi javni dostopnosti:	število točk
z realizacijo obnove se bo takoj povečalo javno dogajanje in dostopnost	20
z realizacijo obnove se bo povečalo javno dogajanje in dostopnost v prihodnjih letih	5

Obležitev pomembnih zgodovinskih dogodkov oz. obletnic:	število točk
obležitev pomembnih kulturnozgodovinskih in drugih dogodkov	10

Znesek sofinanciranja posamezne obnove kulturnega spomenika se določi tako, da se število točk, ki jih posamezni prijavitelj prejme ob vrednotenju, pomnoži z vrednostjo točke. Slednja pa se izračuna tako, da se skupni znesek, ki je namenjen za sofinanciranje obnove kulturnih spomenikov, deli s številom točk vseh obnov izbranih za sofinanciranje.

8. Uporaba meril:

Komisija bo glede na izpolnjevanje meril razpisa ocenila kakovost predlagane obnove in izločila tiste predloge, ki niso v skladu z razpisnim področjem, ter predlagala višino sofinanciranja.

9. Okvirna vrednost:

Okvirna vrednost razpoložljivih sredstev namenjenih za sofinanciranje obnove kulturnih spomenikov je **20.000,00 EUR**.

10. Obdobje za porabo sredstev:

Dodeljena proračunska sredstva morajo biti upravičencem nakazana v proračunskem letu 2022. Upravičenec mora najkasneje do 30. 11. 2022 oddati zahtevek za nakazilo sredstev s priloženim vsebinskim in finančnim poročilom ter ostalimi dokazili o izvedbi sanacijsko konservatorskih posegov na kulturnem spomeniku.

11. Razpisni rok:

Rok za predložitev prijav je do vključno **petka, 6. 5. 2022**.

12. Razpisna dokumentacija:

Razpisna dokumentacija za predlagatelje obsega:

- besedilo razpisa
- prijavni obrazec z izjavami
- vzorec pogodbe
- vzorec zahtevka
- vzorec poročila

Predlagatelj mora ob prijavi na razpis priložiti naslednjo dokumentacijo:

- izpolnjen prijavni obrazec;
- kulturnovarstvene pogoje ali kulturnovarstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Nova Gorica;
- dokazilo o lastništvu – zemljiškoknjižni izpisek, ki ni starejši od treh mesecev (Če sprememba lastništva še ni vpisana v zemljiško knjigo, mora lastnik predložiti overovljeno kupoprodajno pogodbo ali drugo ustrezno listino. Če je predlagatelj upravljavec, mora poleg zemljiškoknjižnega izpiska predložiti tudi uradno dokazilo o upravljanju.);
- ponudbo ali predračun predvidenih del z vsebovanim popisom del oz. ponudbo ali predračun za nabavljen material, povezan s predvideno investicijo in usklajen s popisom del;
- izjavo o točnosti podatkov;
- soglasje lastnikov ali solastnikov k posegom na objektu v primeru, da projekta ne prijavlja lastnik objekta;
- izjavo v skladu z Zakonom o integriteti in preprečevanju korupcije;
- parafiran (podpis na vsaki strani) vzorec pogodbe;
- slikovno gradivo – trenutno stanje objekta ali dela objekta.

Obrazci za prijavo na razpis se lahko dvignejo na sedežu Občine. Razpis in obrazci so dosegljivi tudi preko spletne strani Občine Sežana: <http://www.sezana.si>.

13. Oddaja in dostava vlog:

Vloga mora biti izpolnjena na ustreznih razpisnih obrazcih in mora vsebovati vse obvezne priloge in podatke določene v razpisni dokumentaciji.

Vloga mora biti predložena **na naslov**: Občina Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana do vključno **petka, 6. 5. 2022**, v zapečatenem ovitku z napisom na sprednji strani: **NE ODPIRAJ – VLOGA NA JAVNI RAZPIS ZA OBNOVO KULTURNIH SPOMENIKOV V OBČINI SEŽANA V LETU 2022**. Na hrbtni strani mora biti navedba predlagatelja: naziv oz. ime in priimek predlagatelja, naslov.

Oddaja vloge pomeni, da se predlagatelj strinja z vsemi pogoji in kriteriji razpisa.

14. Odpiranje vlog in obveščanje o izboru:

Odpiranje prispelih vlog opravi strokovna komisija. Odpiranje se izvede predvidoma v ponedeljek, 9. 5. 2022. Prispеле vloge se odpirajo po vrstnem redu prispetja. Prepozno prispеле vloge se ne obravnavajo in se neodprte vrnejo pošiljatelju. Odpiranje vlog ni javno. O odpiranju se vodi zapisnik.

Strokovna komisija opravi strokovni pregled popolnih vlog ter jih oceni na podlagi kriterijev in meril, ki so navedeni v točki 7.

V primeru formalno nepopolne vloge komisija v 8 dneh od odpiranja vloge pozove vlagatelja, da v roku 8 dni od dne prejete obvestila dopolni vlogo. V kolikor vloga v navedenem roku ni dopolnjena, se s sklepom zavrže. Za nepopolno se šteje vloga, ki ne vsebuje vseh obveznih sestavin, ki jih zah-

teva besedilo razpisa in razpisna dokumentacija in so naštetje v točki 12.

Po ocenitvi vlog pripravi strokovna komisija predlog prejemnikov sredstev in razdelitve razpisanih sredstev. Znesek sofinanciranja posamezne obnove kulturnega spomenika se določi tako, da se število točk, ki jih posamezni prijavitelj prejme ob vrednotenju, pomnoži z vrednostjo točke. Slednja pa se izračuna tako, da se skupni znesek, ki je namenjen za sofinanciranje obnove kulturnih spomenikov, deli s številom točk vseh obnov, izbranih za sofinanciranje.

Strokovna komisija pripravi predlog prejemnikov sredstev ter razdelitve razpisanih sredstev, skupaj z zapisnikom, predloži vodji notranje organizacijske enote, ki izda sklepe o dodelitvi oz. nedodelitvi sredstev. Zoper sklep o dodelitvi ali nedodelitvi je mogoča pritožba v roku 8 dni po prejemu sklepa. Vložena pritožba ne zadrži podpisa pogodb z ostalimi izbranimi upravičenci. O pritožbi odloči župan.

Sklep in poziv k podpisu pogodbe posreduje občinska uprava upravičencu. Če se upravičenec v roku 8 dni od prejema poziva ne odzove in ne sklene pogodbe o sofinanciranju, ki jo z izbranimi upravičenci sklene župan, pravica do sofinanciranja preneha veljati.

Za vsa postopkovna vprašanja se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

15. Informacije in pojasnila:

Dodatne informacije v zvezi z razpisom lahko predlagatelji dobijo pri Katji Fedrigo na sedežu Občine Sežana – Oddelku za gospodarske in družbene dejavnosti – v pisarni št. 68, tel.: 05 73 11 151, e-pošta: katja.fedrigo@sezana.si.

Občinska uprava

JAVNI RAZPIS za dodelitev denarnih spodbud iz občinskega proračuna učencem, dijakom in študentom v občini Sežana za leto 2022

(v nadaljevanju: razpis)

1. Naziv in sedež sofinancerja:

Občina Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana

2. Pravna podlaga:

Pravilnik o dodeljevanju denarnih spodbud iz občinskega proračuna učencem, dijakom in študentom v Občini Sežana (Uradni list RS, št. 41/2018), Odlok o proračunu Občine Sežana za leto 2022 (Uradni list RS, št. 15/2022, z dne 04. 02. 2022) in Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna RS (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 - ZIPRS1011, 3/13 in 81/16).

3. Predmet razpisa:

Predmet razpisa je dodelitev denarnih spodbud za učence osnovnih šol od zaključenega sedmega razreda III. triletja ter stimulacija dijakov in študentov pri pridobivanju formalne izobrazbe.

4. Upravičenci za dodelitev sredstev:

Upravičenci do denarnih spodbud so učenci osnovnih šol od zaključenega sedmega razreda III. triletja, dijaki srednjih šol ter študentje (redni in izredni) višjih strokovnih šol in visokošol-

skih zavodov, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- so državljani Republike Slovenije in imajo stalno prebivališče v Občini Sežana;
- so kot učenci dosegli povprečje 4,5 in več; kot dijaki povprečje 4,2 in več; kot študenti povprečje 6 in več;
- niso v delovnem razmerju, ne prejemajo nadomestila za brezposelne pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, ne opravljajo pridobitne dejavnosti in nimajo statusa zasebnika oziroma samostojnega podjetnika.

Pri študentih se ne upošteva učnega uspeha in drugih dosežkov, če je bil študent v študijskem letu 2020/2021 ponovno vpisan v isti letnik kot predhodno študijsko leto oziroma je bil v študijskem letu 2020/2021 absolvent. Pri uspehu študentov se prav tako ne upošteva uspeha, če je študent v študijskem letu 2020/2021 opravil le zaključno diplomsko delo.

Če je prosilec mladoleten, ga v postopku dodeljevanja denarnih spodbud zastopa njegov zakoniti zastopnik. Denarne spodbude se nakažejo na transakcijski račun prosilca.

5. Merila pri dodelitvi denarnih spodbud:

KATEGORIJA	POVPREČJE (v preteklem šolskem oziroma študijskem letu 2020/2021)	VREDNOST DENARNE SPODBUDE
UČENCI	4,5 in več	100,00 EUR
DIJAKI	4,2 in več	120,00 EUR
ŠTUDENTI	od 6,0 do 7,59	70,00 EUR
	od 7,6 do 8,99	130,00 EUR
	od 9,0 do 10	180,00 EUR

6. Višina sredstev:

Višina razpisanih sredstev je zagotovljena na proračunski postavki 233101 – Finančne pomoči učencem, dijakom in študentom in znaša 21.000,00 EUR.

7. Obdobje za porabo sredstev:

Dodeljena sredstva morajo biti porabljena v letu 2022, v skladu s predpisi, ki določajo izvrševanje proračuna.

8. Razpisni rok:

Rok za prijavo na razpis je **20. 6. 2022**.

9. Kraj, kjer lahko prosilci dvignejo razpisno dokumentacijo:

Razpisno dokumentacijo lahko zainteresirani prosilci dvignejo vsak delavnik v sprejemni pisarni Občine Sežana, Partizanska cesta 4, Sežana - pisarna št. 1. Razpis in obrazci so dosegljivi tudi preko internetne strani Občine Sežana: <http://www.sezana.si> (zavihek »Javni razpisi, naročila in natečaji«)

10. Pristojni uslužbenci za dajanje informacij in pojasnil:

Matej Felicjan, pisarna št. 66, tel. 05 73 10 114, matej.felicjan@sezana.si

11. Vsebina vloge:

Vloga na javni razpis mora biti izdelana izključno **na obrazcih**, ki so sestavni del razpisne dokumentacije, biti mora čitljiva in na ustreznih mestih podpisana. Vsebovati mora vse obvezne priloge, dokazila in podatke, določene v razpisni dokumentaciji.

K razpisni dokumentaciji morajo prosilci **priložiti** naslednjo dokumentacijo:

- originalno potrdilo o vpisu za **tekoče šolsko leto 2021/2022 (velja za dijake in študente)**,
- spričevalo za **preteklo šolsko leto (2020/2021)** oz. potrdilo o vseh izpiti opravljenih v preteklem študijskem letu 2020/2021 (od 01. 10. 2020 do 30. 9. 2021),
- izjavo o točnosti podatkov v vlogi in prilogah (IZJAVA 1),
- IZJAVA 2 (**izpolnijo jo samo študentje**),
- izjavo, da prosilec ni v delovnem razmerju, da ne prejema nadomestila za brezposelne pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, da ne opravlja pridobitne dejavnosti in nima statusa zasebnika in samostojnega podjetnika, ki jo izpolnijo prosilci od dopolnjenega 15. leta starosti dalje (IZJAVA 3),
- fotokopija **bančnega računa (bančne kartice) prosilca in ne zakonitega zastopnika** (v primeru, da je na bančni kartici ime in priimek zakonitega zastopnika, **ker** je le ta pooblaščen, priložite zraven dokazilo, ki izkazuje, da je

- bančni račun prosilčev - npr. pogodbo o odprtju in vodenju transakcijskega računa) in
- fotokopija osebnega dokumenta.

Komisija lahko naknadno zahteva še predložitev drugih dokumentov, kot dokazilo resničnosti navedb v vlogi in priloženi dokumentaciji.

12. Oddaja in dostava vlog:

Popolna vloga z vsemi zahtevanimi prilogami mora biti v razpisnem roku predložena na naslov: **Občina Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana**. Vloga mora biti v zapečatenem ovitku opremljena z napisom na prednji strani: **»Ne odpiraj - vloga na javni razpis za dodelitev denarnih spodbud iz občinskega proračuna učencem, dijakom in študentom v Občini Sežana za leto 2022«**. Na hrbtni strani mora biti **naslov pošiljatelja**.

OBČINA SEŽANA Partizanska c. 4 6210 SEŽANA »Ne odpiraj - vloga na javni razpis za dodelitev denarnih spodbud iz občinskega proračuna učencem, dijakom in študentom v Občini Sežana za leto 2022«.	IME IN PRIIMEK, NASLOV, POŠTA
---	----------------------------------

Šteje se, da je vloga prispela pravočasno, če je bila najkasneje zadnji dan razpisnega roka prejeta v sprejemni pisarni Občine Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana, ali če je bila najkasneje zadnji dan razpisnega roka oddana na pošti kot priporočena pošiljka.

Za prepozno se šteje vloga, ki ni bila najkasneje zadnji dan razpisnega roka prejeta v sprejemni pisarni Občine Sežana ali ni bila najkasneje zadnji dan razpisnega roka oddana na pošti kot priporočena pošiljka.

Za nepopolno se šteje vloga, ki ne vsebuje vseh obveznih sestavin zahtevanih z javnim razpisom in razpisno dokumentacijo.

Oddaja vloge pomeni, da se prosilec strinja z vsemi pogoji ter merili razpisa. Nepravočasne vloge bodo zapečatenе vrnjene prijaviteljem.

13. Obravnava vlog:

Po poteku razpisnega roka bo strokovna komisija najkasneje v osmih dneh od poteka roka za prijavo na razpis hkrati odprla vloge, ki bodo prispele do razpisanega roka. Odpiranje vlog ne bo javno. V primeru formalno nepopolne vloge bo prosilec pozvan, da v roku 8 dni od dne prejetega obvestila dopolni vlogo. V kolikor vloga v navedenem roku ne bo dopolnjena, bo s sklepom zavržena. Prepozno prispele vloge se ne obravnavajo in se naslovnikom vrnejo.

Komisija bo opravila strokovni pregled popolnih vlog in jih v primeru izpolnjenih pogojev ocenila na podlagi meril za dodelitev denarnih spodbud, ki so določena v Pravilniku o dodeljevanju denarnih spodbud iz občinskega proračuna učencem, dijakom in študentom v Občini Sežana, ter podala predlog prejemnikov denarnih spodbud in višino sredstev.

Predlog prejemnikov denarnih spodbud se predloži direktorju občinske uprave oziroma vodi notranje organizacijske enote, ki izda sklepe o izboru prejemnikov denarnih spod-

bud. Prošilec ima možnost pritožbe na župana Občine Sežana v roku 8 dni od prejema sklepa.

predloga na seji komisije. Izbranim učencem, dijakom in študentom bodo izdani sklepi o izboru prejemnikov denarnih spodbud ter višini dodeljenih sredstev.

14. Odpiranje vlog in obveščanje o izboru

O izboru in višini sredstev, dobljenih na tem razpisu, bodo prosilci obveščeni v 30 dneh po sprejeti odločitvi in podaji

Občinska uprava

V Uradnem listu RS, št. 17/2022, dne 11. 2. 2022 je bil objavljen **Javni razpis za sofinanciranje ukrepov spodbujanja zaposlovanja v občini Sežana za leto 2022**. Predmet javnega razpisa je sofinanciranje novih zaposlitev in samozaposlitev.

Rok za prijavo na razpis je do vključno 27. 5. 2022.

Besedilo javnega razpisa in celotna razpisna dokumentacija sta objavljena na spletni strani Občine Sežana <https://www.sezana.si>. V nadaljevanju sledi besedilo javnega razpisa.

Na podlagi Pravilnika o spodbujanju zaposlovanja v občini Sežana (Uradni list RS, št. 30/2013 in 12/2015), Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna RS (Uradni list RS, št. 50/2007, 61/2008, 3/2013 in 81/2016) in določil Odloka o proračunu Občine Sežana za leto 2022 (Uradni list RS, št. 15/2022) Občina Sežana objavlja

JAVNI RAZPIS **za sofinanciranje ukrepov spodbujanja zaposlovanja v občini Sežana** **za leto 2022**

1. NAROČNIK: Občina Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana.

2. PREDMET JAVNEGA RAZPISA:

Predmet javnega razpisa je dodelitev proračunskih sredstev za sofinanciranje ukrepov spodbujanja zaposlovanja v občini Sežana, in sicer:

- sofinanciranje novih zaposlitev za kritje dela stroškov dela (UKREP 1) in
- sofinanciranje samozaposlitev za kritje stroškov za realizacijo samozaposlitve (UKREP 2).

3. UPRAVIČENCI DO FINANČNIH POMOČI IN POGOJI, KI JIH MORAJO IZPOLNJEVATI:

UKREP 1

Za ukrep **spodbujanja novih zaposlitev** so upravičenci gospodarske družbe v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, zadruge ter samostojni podjetniki posamezniki, ki:

- imajo poslovni sedež ali podružnico (poslovno enoto) na območju občine Sežana in zaposlujejo za namen opravljanja dejavnosti v poslovnem prostoru na območju občine;
- so na dan prijave registrirani za opravljanje dejavnosti v Republiki Sloveniji;
- na dan prijave niso v stečajnem postopku, postopku prenehanja, postopku prisilne poravnave ali v likvidaciji;
- na dan prijave niso v procesu prestrukturiranja po Zakonu o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah;
- imajo poravnane vse davke in druge obvezne dajatve v Republiki Sloveniji in
- imajo v celoti izpolnjene vse finančne obveznosti do Občine Sežana.

Do »de minimis« pomoči niso upravičena podjetja iz sektorjev:

- ribištva in akvakulture;
- primarne proizvodnje kmetijskih proizvodov;
- predelave in trženja kmetijskih proizvodov v naslednjih primerih:
 - a) če je znesek pomoči določen na podlagi cene oziroma količine zadevnih proizvodov, ki so kupljeni od primarnih proizvajalcev ali jih zadevna podjetja dajo na trg;
 - b) če je pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce.

Pomoč ne sme biti namenjena izvozu oziroma z izvozom povezane dejavnosti v tretje države ali države članice, kot je pomoč, neposredno povezana z izvoženimi količinami, z ustanovitvijo in delovanjem distribucijske mreže ali drugimi tekočimi izdatki, povezanimi z izvozno dejavnostjo.

Pomoč ne sme biti pogojena s prednostno rabo domačih proizvodov pred uvoženimi.

UKREP 2

Za ukrep **spodbujanja samozaposlitev** so upravičenci brezposelne osebe, ki:

- so državljani Republike Slovenije;
- imajo stalno bivališče na območju občine Sežana,;
- so na dan oddaje vloge prijavljeni na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje;
- imajo poravnane vse davke in druge obvezne dajatve v Republiki Sloveniji;
- imajo v celoti izpolnjene vse finančne obveznosti do Občine Sežana.

Do finančnih pomoči niso upravičeni vlagatelji, ki so že prejeli državno pomoč za ukrep samozaposlitve.

4. POGOJI, KI JIH MORAJO IZPOLNJEVATI UPRAVIČENCI:

Za UKREP 1 – **spodbujanje novih zaposlitev:**

- imajo registriran sedež ali poslovno enoto na območju občine Sežana vsaj eno leto pred oddajo vloge na javni razpis;
- najkasneje v roku 15 dni od dneva prejema sklepa o odobritvi sredstev zaposlijo brezposelne osebe za polni delovni čas za najmanj eno leto, ki so državljani Republike Slovenije, imajo stalno prebivališče na območju občine Sežana in so prijavljeni na ZRSZ zaporedoma vsaj 3 mesece pred oddajo vloge.

Za UKREP 2 – **spodbujanje samozaposlitev:**

- upravičenec ni imel registrirane dejavnosti vsaj eno leto pred oddajo vloge;
- sredstva lahko upravičenec pridobi za naslednje oblike samozaposlitve: samozaposlitev kot direktor oz. poslovodna oseba oz. kot zaposlena oseba, če je lastnik ali solastnik ali zaposlen v novoustanovljeni gospodarski družbi (zavarovalna podlaga 040 + 112, oz. 001 za polni delovni čas – 40-urni delovni čas) ter pridobitev statusa samostojnega podjetnika posameznika – s. p. (zavarovalna podlaga 005 za polni delovni čas – 40-urni delovni čas);
- realizira samozaposlitev na območju občine Sežana (poslovni prostor in sedež morata biti na območju občine Sežana);
- dejavnost se mora ohraniti na območju občine Sežana vsaj dve leti po realizaciji samozaposlitve;
- najkasneje v roku 15 dni od dneva prejema sklepa o odobritvi sredstev mora realizirati samozaposlitev.

5. VIŠINA SREDSTEV, KI JE NA RAZPOLAGO ZA JAVNI RAZPIS:

Skupna višina razpisanih sredstev za leto 2022, ki je na voljo na proračunski postavki 271001 – Vzpodbijanje zaposlovanja, znaša 66.000,00 EUR, od tega za:

- UKREP 1: spodbujanje novih zaposlitev v okvirni višini 16.000,00 EUR in
- UKREP 2: spodbujanje samozaposlitev v okvirni višini 50.000,00 EUR.

Sredstva se lahko prerazporedijo med posameznimi ukrepi glede na število upravičencev in višino zahtevanih sredstev ter razpoložljivih sredstev.

6. VIŠINA FINANČNE POMOČI IN UPRAVIČENI STROŠKI SOFINANCIRANJA

Javni razpis se izvaja po pravilih državnih pomoči, kar pomeni, da dodelitev sredstev v okviru namena tega javnega razpisa predstavlja za prejemnika državno pomoč.

»Finančne pomoči se dodeljujejo skladno z Uredbo Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči »de minimis« (Uradni list EU L 352/1, 24.12.2013) (v nadaljevanju: Uredba »de minimis«).

Višina »de minimis« pomoči, dodeljena enotnemu podjetju, ne sme presegati 200.000 EUR v obdobju zadnjih treh proračunskih let, ne glede na obliko in namen pomoči. V komercialnem cestnem tovornem prevozu pa znaša zgornja dovoljena meja pomoči 100.000 EUR. Pomoč »de minimis«

se ne uporablja za nabavo vozil za cestni prevoz tovora.

»Enotno podjetje« pomeni vsa podjetja, ki so med seboj najmanj v enem od naslednjih razmerij:

- podjetje ima večino glasovalnih pravic delničarjev ali družbenikov drugega podjetja;
- podjetje ima pravico imenovati ali odpoklicati večino članov upravnega, poslovodnega ali nadzornega organa drugega podjetja;
- podjetje ima pravico izvrševati prevladujoč vpliv na drugo podjetje na podlagi pogodbe, sklenjene z navedenim podjetjem ali določbe v njegovi družbeni pogodbi ali statutu;
- podjetje, ki je delničar ali družbenik drugega podjetja, na podlagi dogovora z drugimi delničarji ali družbeniki navedenega podjetja samo nadzoruje večino glasovalnih pravic delničarjev ali družbenikov navedenega podjetja.

Podjetja, ki so v katerem koli razmerju iz alinej prejšnjega odstavka preko enega ali več drugih podjetij, prav tako veljajo za enotno podjetje.

Če je prejemnik za iste upravičene stroške prejel ali namerala prejeti tudi drugo državno pomoč, skupni znesek prejete pomoči »de minimis« ne sme preseči zgornje meje »de minimis« pomoči ter intenzivnosti pomoči po drugih predpisih.

Vlagatelj mora ob prijavi na javni razpis predložiti:

- pisno izjavo o že prejetih »de minimis« pomočeh, vključno z navedbo pri katerih dajalcih in v kakšnem znesku je v relevantnem obdobju še kandidiral za »de minimis« pomoč;
- pisno izjavo o drugih že prejetih (ali zaprošenih) pomočeh za iste upravičene stroške;
- pisno izjavo s seznamom vseh z njim povezanih podjetij.

Prejemnika se pisno obvesti:

- da je pomoč dodeljena v skladu z Uredbo »de minimis«;
- o znesku »de minimis« pomoči.

Upravičeni stroški sofinanciranja so za UKREP 1 – **spodbujanje novih zaposlitev** stroški za kritje dela stroškov plač.

Za UKREP 2 – **spodbujanje samozaposlitev** pa so upravičeni stroški sofinanciranja, stroški za realizacijo samozaposlitve, ki so stroški, povezani z izvajanjem dejavnosti, in sicer: stroški obveznih prispevkov za socialno varnost, opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, računovodskih storitev, najemnin poslovnih prostorov, ter stroški nabave pisarniške in računalniške opreme.

Višina sredstev sofinanciranja znaša za UKREP 1 – spodbujanja novih zaposlitev do 4.000,00 EUR ter za UKREP 2 – spodbujanja samozaposlitev do 4.000,00 EUR.

Sredstva se dodelijo v enkratnem znesku.

Za kritje upravičenih stroškov mora upravičenec v roku 15 dni od prejema sklepa o odobritvi sredstev **predložiti naslednjo dokumentacijo za izplačilo:**

- za UKREP 1 – ukrep novih zaposlitev:
 - zahtevek za izplačilo ter seznam zaposlenih;
 - fotokopijo pogodbe o zaposlitvi;

- fotokopijo obrazca prijave v zavarovanje (obr. M-1);
- b. za UKREP 2 – ukrep spodbujanja samozaposlitve:
- zahtevek za izplačilo;
 - fotokopijo dokazila o registraciji dejavnosti (dokazilo o vpisu v Poslovni register Slovenije (Ajpes) oz. dokazilo o vpisu v sodni register);
 - fotokopijo obrazca prijave v zavarovanje (obr. M-1).

7. MERILA ZA IZBOR KONČNIH PREJEMNIKOV:

Za UKREP 1 – spodbujanje novih zaposlitev:

- finančnastabilnostinlikvidnostprosilca–bonitetnaocena;
- zaposlitev za nedoločen čas;
- dolgotrajno brezposelna oseba (prijavljena na zavodu več kot leto dni);
- invalid, ki dokazuje invalidnost na podlagi odločbe pristojnega organa;
- brezposelna oseba, starejša od 50 let,
- mladi do vključno 29 let;

Sredstva bodo prejeli tisti upravičenci, ki bodo na podlagi meril pridobili najvišje število točk.

Za UKREP 2 bodo sredstva razdeljena glede na število prijaviteljev, ki izpolnjujejo vse razpisne pogoje UKREPA 2, in glede na višino razpoložljivih sredstev za UKREP 2.

8. ROK za predložitev vlog je do vključno 27. 5. 2022.

9. VLAGATELJI SE PRIJAVIJO NA RAZPIS na obrazcu »Prijava na javni razpis za sofinanciranje ukrepov spodbujanja zaposlovanja v občini Sežana za leto 2022«. Vloga mora biti čitljiva, na ustreznih mestih podpisana ter žigosana in mora vsebovati vse obvezne priloge, dokazila in podatke, določene v razpisni dokumentaciji.

10. RAZPISNA DOKUMENTACIJA, ki vsebuje: javni razpis, obrazec za prijavo na razpis in vzorec pogodbe, se dvigne v sprejemni pisarni, sobi št. 1. Razpis in obrazci so dosegljivi tudi preko internetne strani Občine Sežana: <https://www.sezana.si> (zavihek 'Javni razpisi, naročila in objave').

11. POPOLNE VLOGE z vsemi zahtevanimi prilogami pošljejo vlagatelji v zaprti pisemski ovojnici na naslov: Občina Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana. **Na prednji strani kuverte** mora biti na vidnem mestu napis »**NE ODPIRAJ, VLOGA NA JAVNI RAZPIS – SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA – UKREP _____**«. **Na hrbtni strani kuverte** mora biti označen **naziv in polni naslov vlagatelja**. Kot pravočasne vloge se štejejo vloge, oddane do vključno zadnjega dne roka za predložitev vlog – do vključno **27. 5. 2022** osebno v sprejemni pisarni v poslovnem času ali oddane priporočeno po pošti.

OBČINA SEŽANA
Partizanska c. 4
6210 SEŽANA

»Ne odpiraj - vloga na javni razpis spodbujanje zaposlovanja – ukrep

IME IN PRIIMEK,
NASLOV, POŠTA

12. ODPIRANJE IN OCENJEVANJE VLOG

Oddaja vloge pomeni, da se vlagatelj strinja z vsemi pogoji in kriteriji razpisa. Komisija, imenovana s sklepom župana, se bo predvidoma sestala v roku 8 dni od poteka roka za predložitev vlog na razpis. Odpiranje vlog ni javno. Odpirajo se samo v roku dostavljene, pravilno izpolnjene in označene pisemske ovojnice, ki vsebujejo vloge. Prepozno prispelih vlog komisija ne bo obravnavala in bodo neodprte vrnjene pošiljatelju. V primeru formalno nepopolne vloge komisija v 8 dneh od odpiranja vloge pozove vlagatelja, da v roku 8 dni od prejetega poziva dopolni vlogo. Komisija lahko zaradi pojasnitve oziroma preveritve v vlogi navedenih podatkov od vlagatelja zahteva tudi dostavo druge dokumentacije, ki v tem razpisu ni zahtevana. Vloge, ki v postavljenem roku ne bodo dopolnjene, bodo s sklepom zavržene.

Za nepopolno se šteje vloga, ki ne vsebuje vseh obveznih sestavin, zahtevanih z razpisno dokumentacijo.

Strokovna komisija bo opravila pregled popolnih vlog ter preverila izpolnjevanje pogojev. Po preveritvi izpolnjevanja pogojev bo pripravila predlog prejemnikov in neprejemnikov finančnih pomoči in razdelitev razpisanih sredstev ter ga skupaj z zapisnikom predložila direktorju občinske uprave oziroma vodji notranje organizacijske enote, ki bo izdal sklepe o dodelitvi oziroma nedodelitvi sredstev.

13. IZBOR IN VIŠINA SREDSTEV

Upravičencem bo posredovan sklep in poziv k podpisu pogodbe v 45 dneh po sprejeti odločitvi in podaji predloga prejemnikov in neprejemnikov finančnih pomoči na seji komisije. Če se upravičenec v roku 8 dni od prejema poziva ne odzove, se šteje, da je umaknil vlogo za pridobitev sredstev.

Zoper sklep o dodelitvi oziroma nedodelitvi je mogoča pritožba v roku 8 dni po prejemu sklepa. Vložena pritožba ne zadrži podpisa pogodb z ostalimi izbranimi upravičenci. Predmet pritožbe ne morejo biti postavljena merila za ocenjevanje vlog. O pritožbi odloča župan.

14. DODATNE INFORMACIJE v zvezi z razpisom dobijo vlagatelji na Občinski upravi - Oddelku za gospodarske in družbene dejavnosti Občine Sežana, Partizanska c. 4, kontaktna oseba je Janja Kristančič, pisarna št. 67, tel. št. 05 73 10 120.

Občinska uprava

Kroski obronaki

JAVNI RAZPIS

za subvencioniranje obnov kraških suhih zidov v občini Sežana v letu 2022

Obveščamo vas, da je bil dne 1. 4. 2022 v Uradnem listu RS objavljen **Javni razpis za subvencioniranje obnov kraških suhih zidov v občini Sežana v letu 20212** ki ga razpisuje Občina Sežana.

Javni razpis je **odprt do porabe sredstev, vendar najdlje do vključno 30. 6. 2022.**

Besedilo javnega razpisa in celotna razpisna dokumentacija so objavljeni na spletni strani Občine Sežana www.sezana.si, pod »Novice, objave in obvestila« – »Javni razpisi, naročila in objave«.

1. Pravna podlaga za izvedbo javnega razpisa:

Določila Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZN Org in 3/22 – ZDeb), Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 – ZIPRS1011, 3/13, 81/16 in 11/22), Odloka o proračunu Občine Sežana za leto 2022 (Uradni list RS, št. 15/22), Pravilnika o subvencioniranju obnov kraških suhih zidov v občini Sežana (Uradni list RS, št. 32/18) ter Letnega programa kulture v občini Sežana za leto 2022 (št. 032-2/2022-7, sprejet na seji Občinskega sveta Občine Sežana dne 17. 3. 2022).

2. Razpisovalec:

Občina Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana.

3. Namen javnega razpisa:

Namen javnega razpisa je spodbujanje ohranjanja avtentične kraške kulturne krajine na območju občine Sežana, katere pomemben element so kraški suhi zidovi.

4. Predmet javnega razpisa:

Predmet razpisa je subvencioniranje naslednjih dveh sklopov:

- I. obnova suhega zidu, izvedena v letu 2021 na območju občine Sežana neposredno ob javnih površinah oz. ob javnih, turističnih, učnih in drugih poteh, ki so namenjene širši javnosti;
- II. usposabljanje »Gradnja suhozidnih konstrukcij« po programu, ki je priloga razpisni dokumentaciji in se ga je oz. bo prijavitelj udeležil v letu 2022.

5. Sredstva in višina subvencioniranja:

Občina Sežana razpisuje sredstva za subvencioniranje obnov kraških suhih zidov v občini Sežana iz proračuna za leto 2022 (proračunska postavka 180212 – Subvencioniranje obnove kraških suhih zidov) v okvirni vrednosti 15.000,00 EUR. Razpis je odprt do porabe sredstev, vendar najdlje do vključno četrta, 30. 6. 2022.

Glede na sklope iz 4. točke se subvencije podelijo na naslednji način:

- za prijave pod sklop I. se subvencionira 30 % ocenjene vrednosti, vendar največ do 3.000,00 EUR. Ocenjena vrednost za adaptacijo porušenega dela suhega zidu (to vključuje rušenje, zlaganje, odbiranje in ponovno zidanje) je 70,00 EUR/m², za ponovno izgradnjo kraškega suhega zidu (to vključuje zidanje zidu, kjer je nekoč dejansko že obstajal) pa je 40,00 EUR/m²;

- za prijave pod sklop II. se subvencionira največ 125,00 EUR, kar znaša 50 % od celotne vrednosti usposabljanja.

Posamezni prijavitelj se lahko prijavi na enega ali oba sklopa razpisa.

Za fizične osebe, ki so upravičene do dodelitve subvencij na podlagi tega javnega razpisa, dodeljena subvencija predstavlja bruto znesek, od katerega bo odštet zakonsko predpisan davčni odtegljaj po splošni stopnji 25 %.

Sredstva se dodeljujejo upravičencem enkrat mesečno po vrstnem redu prispelih popolnih vlog in glede na točkovno razvrstitev v istem obdobju (t. j. v istem mesecu) prispelih popolnih vlog, in sicer v maju, ko se bodo odpirale vloge prispele v aprilu, v juniju, ko se bodo odpirale vloge prispele v maju ter v juliju, ko se bodo odpirale vloge prispele v juniju. V primeru porabe sredstev, vloge, ki so prispele v istem obdobju in so dosegle najmanjše število točk, ne bodo subvencionirane. V tem primeru se upravičenci lahko prijavi na razpis v naslednjem letu.

6. Pogoji za sodelovanje na razpisu:

Pogoji za sodelovanje na razpisu za subvencioniranje prijav pod sklopom I.:

- prijavitelj je lahko pravna oseba, ki je lastnik ali najemnik ali upravljevec zemljišča, na katerem se nahaja suhi zid ali je zemljišče javno dobro;
- prijavitelj je lahko fizična oseba, ki je lastnik, solastnik, najemnik ali upravljevec zemljišča na katerem se nahaja suhi zid;
- v primeru, ko prijavitelj ni lastnik zemljišča na katerem se nahaja suhi zid, mora v pridobiti soglasje (so)lastnika;
- zemljišče, na katerem se nahaja suhi zid, mora biti na območju občine Sežana;
- v primeru, ko gre za obnovo mejnega suhega zidu, mora prijavitelj pridobiti soglasje lastnika mejaša;
- v primeru prijave obnove mejnega zidu s strani obeh lastnikov zemljišč, ki ju razmejuje isti suhi zid, se subvencija razdeli glede na lastništvo in ocenitev vloge;
- v primeru, ko gre za obnovo suhega zidu v registrirani nepremični kulturni dediščini ali kulturnem spomeniku, mora prijavitelj pridobiti kulturnovarstveno soglasje;
- prijavitelj mora upoštevati tipologijo in standarde kvalitativne kraške suhozidne gradnje, ki je del razpisne dokumentacije, ter usmeritve komisije pri opravljanju nadzora;
- prijavitelj mora imeti zagotovljena finančna sredstva v višini najmanj 70 % upravičenih stroškov;
- vloga prijavitelja mora doseči najmanj 90 od 190 točk, da se lahko subvencionira (vloga se točkuje na podlagi meril za subvencioniranje navedenih v točki 7).

Pogoji za sodelovanje na razpisu za subvencioniranje prijav pod sklopom II.:

- prijavitelj je lahko fizična oseba (študent, upokojenec ali brezposelna oseba), ki ima stalno prebivališče v občini Sežana ali je lastnik, solastnik, najemnik ali upravljevec zemljišča, na katerem se nahaja suhi zid in se to zemljišče nahaja na območju občine Sežana;
- prijavitelj mora imeti zagotovljena finančna sredstva v višini najmanj 50 % upravičenih stroškov.

7. Izpolnjevanje razpisnih pogojev:

Izpolnjevanje pogojev ugotavlja Komisija za vodenje postopka javnega razpisa za subvencioniranje obnov kraških suhih zidov v občini Sežana v letu 2022 (v nadaljevanju: komisija). Le-ta bo predlagala zavržbo vlog neupravičenih prijaviteljev, prepoznanih vlog, vlog, ki bodo prispele po porabi sredstev, ter vlog prijaviteljev projektov, ki ne izpolnjujejo splošnih razpisnih pogojev. Prav tako bo komisija predlagala zavržbo vloge prijavitelja, ki se je v obdobju preteklih dveh let uspešno prijavil na javni razpis za subvencioniranje obnov kraških suhih zidov v občini Sežana in je za ta namen z Občino Sežana sklenil pogodbo o subvencioniranju obnove prijavljenega suhega zidu, vendar svojih pogodbenih obveznosti ni izpolnil.

8. Merila za subvencioniranje:

Prijave bo po vrstnem redu prispetja pregledala in ocenila komisija enkrat mesečno, in sicer v maju vloge, ki bodo prispele v aprilu, v juniju vloge, ki bodo prispele v maju ter v juliju vloge, ki bodo prispele v juniju. Komisija bo prijavitelje razvrstila glede na točkovanje popolnih prijav, ki bodo prispele v istem obdobju (t. j. v istem mesecu).

Razvrščanje prijav pod sklop I. bo potekalo po naslednjih kriterijih:

- a) obstoječe stanje zidu
zidu ni več, vendar je nekoč dejansko že obstajal . 30 točk
zid je v celoti porušen 20 točk
zid je delno porušen 10 točk
- b) nevarnost rušenja suhega zidu
rušenje zidu pomeni uničenje kulturne dediščine ter ogroža ljudi in živali 30 točk
rušenje zidu pomeni uničenje kulturne dediščine 20 točk
grozi delno porušenje zidu 10 točk
- c) obseg obnove
zid bo v celoti obnovljen 20 točk
zid bo delno obnovljen 10 točk
- d) pomen in lokacija suhega zidu
zid ima velik javni pomen in je lociran na ali ob javni površini. 30 točk
zid ima srednji javni pomen in je lociran na površini vidni iz javnih površin. 20 točk
zid ima majhen javni pomen in je komaj viden iz javnih površin 10 točk
- e) dostopnost in izpostavljenost suhega zidu
zid je javno dostopen in izpostavljen iz obeh strani ali gre za podporni zid 20 točk
zid je javno dostopen in izpostavljen z ene strani . 10 točk
- f) tipologija suhega zidu
pri obnovi suhega zidu se bo upoštevala izvorna izvedba vrha zidu 10 točk
- g) standardi kvalitetne kraške suhozidne gradnje
zid bo v celoti obnovljen s kamnom iz dotičnega suhega zidu. 20 točk
zid bo obnovljen deloma s kamnom iz dotičnega suhega zidu, deloma s kamnom iz bližnje okolice, ki ni iz kamnoloma. 10 točk

h) prijava tudi pod sklop II 30 točk

Vloga prijavitelja, ki se prijavi pod sklop I., se točkuje. Maksimalno število točk po merilih za subvencioniranje je 190 točk. Spodnja meja, da se lahko obnova suhega zidu subvencionira, je 90 točk. Večje število doseženih točk pomeni večjo možnost za pridobitev sredstev v sklopu točkovanja popolnih prijav, ki bodo prispele v istem obdobju (t. j. v istem mesecu).

9. Uporaba meril:

Komisija bo glede na izpolnjevanje meril razpisa ocenila kakovost v istem obdobju oddanih prijav in izločila tiste, ki niso v skladu z razpisnim področjem, ter pripravila predlog prejemnikov sredstev in predlog razdelitve razpisanih sredstev.

10. Obdobje za porabo sredstev:

Dodeljena proračunska sredstva morajo biti porabljena v proračunskem letu 2022, kar pomeni, da mora biti zaključena obnova suhega zidu in/ali zaključen program usposabljanja »Gradnja suhozidnih konstrukcij« ter predloženo poročilo z dokazili o izvedbi, najkasneje do 30. 11. 2022.

11. Razpisni rok:

Rok, do katerega morajo biti oddane prijave, prične teči naslednji dan po objavi razpisa v Uradnem listu RS. Razpis bo odprt do vključno četrtega, 30. 6. 2022.

Prijave, ki ne bodo oddane pravočasno (do 30. 6. 2022), ne bodo obravnavane. Prav tako ne bodo obravnavane prijave, ki bodo na razpis prispele pravočasno, vendar po porabi za razpis zagotovljenih sredstev.

12. Razpisna dokumentacija:

Razpisna dokumentacija za prijavitelje obsega:

- besedilo razpisa
- prijavni obrazec
- vzorec pogodbe
- vzorec zahtevka
- tipologija in standardi subvencioniranih kraških suhih zidov v občini Sežana s priloženim priročnikom za vzdrževanje in gradnjo prostostoječih in podpornih kraških suhih zidov;
- program usposabljanja »Gradnja suhozidnih konstrukcij«.

Prijavitelj mora ob prijavi na razpis priložiti naslednjo dokumentacijo:

- izpolnjen prijavni obrazec;
- dokazilo o lastništvu zemljišča, na katerem se nahaja suhi zid – zemljiškoknjižni izpis, ki ni starejši od treh mesecev (če sprememba lastništva še ni vpisana v zemljiško knjigo, mora lastnik predložiti overovljeno kupoprodajno pogodbo ali drugo ustrezno listino);
- soglasje lastnikov ali solastnikov zemljišča v primeru, da je prijavitelj solastnik, najemnik ali upravljavec v primeru prijave pod sklop I.;
- soglasje lastnika mejaša v primeru, da gre za mejni zid;
- kulturnovarstveno soglasje v primeru, da gre za obnovo suhega zidu, ki je del v registrirane nepremične kulturne dediščine ali kulturnega spomenika;
- parafiran (podpis na vsaki strani) vzorec pogodbe;
- slikovno gradivo v primeru prijave pod sklop I. – trenutno stanje suhega zidu (stanje pred obnovo).

Obrazci za prijavo na razpis se lahko dvignejo na sedežu Občine Sežana v pisarni št. 2B (pritličje stare občinske stav-

be – vila Mirasasso). Razpis in obrazci so dosegljivi tudi preko spletne strani Občine Sežana: <http://www.sezana.si>.

13. Oddaja in dostava vlog:

Vloga mora biti izpolnjena na ustreznih razpisnih obrazcih in mora vsebovati vse obvezne priloge in podatke določene v razpisni dokumentaciji.

Vloga mora biti predložena na naslov: **Občina Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana** v zapečateni ovojnici z napisom na sprednji strani: **»NE ODPIRAJ – VLOGA NA JAVNI RAZPIS ZA SUBVENCIONIRANJE OBNOV KRAŠKIH SUHIH ZIDOV V LETU 2022«**. Na hrbtni strani mora biti navedba prijavitelja: naziv oz. ime in priimek prijavitelja, naslov.

Za prepozno se šteje vloga, ki ni bila oddana priporočeno na pošto ali ni bila predložena na vložišču Občine Sežana v razpisnem roku.

Oddaja vloge pomeni, da se prijavitelj strinja z vsemi pogoji in kriteriji razpisa.

14. Odpiranje in obravnava vlog ter obveščanje o izboru:

Komisija bo obravnavala pravilno označene prijave enkrat mesečno, in sicer predvidoma v prvi polovici maja, prvi polovici junija in prvi polovici julija, pri čemer bodo maja obravnavane tiste prijave, ki bodo na Občino Sežana prispеле od objave javnega razpisa do zadnjega dne v mesecu aprilu, junija tiste prijave, ki bodo na Občino Sežana prispеле od prvega do zadnjega dne v mesecu maju ter julija tiste prijave, ki bodo na Občino Sežana prispеле od prvega do zadnjega dne v mesecu juniju.

V primeru formalno nepopolnih vlog bodo prijavitelji poz-

vani, da v roku 8 dni od prejete obvestila dopolnijo vlogo. Nepopolne vloge, ki jih prijavitelji ne bodo dopolnili v navedenem roku, se s sklepom zavržejo. Za nepopolno se šteje vloga, ki ne vsebuje vseh obveznih sestavin, ki jih zahtevata besedilo razpisa in razpisna dokumentacija.

Komisija lahko naknadno zahteva še predložitev drugih dokazil o resničnosti navedb v vlogi in na priloženih obrazcih.

Komisija bo opravila strokovni pregled popolnih vlog in morebitna preverjanja na terenu ter vloge ocenila na podlagi pogojev in meril.

O subvencioniranju obnov suhih zidov in razporeditvi sredstev odloči s sklepom direktor občinske uprave oziroma vodja notranje organizacijske enote na podlagi predloga komisije, ki vodi postopek. O rezultatih javnega razpisa bodo prijavitelji obveščeni v roku 45 dni od oddaje popolne vloge.

Zoper sklep vodje notranje organizacijske enote je mogoče vložiti pritožbo v roku 8 dni od prejema sklepa. O pritožbi odloča župan Občine Sežana. Vložena pritožba ne zadrži podpisa pogodb z izbranimi prijavitelji.

Z izbranimi prijavitelji bodo sklenjene pogodbe o sofinanciranju obnov kulturnih spomenikov. Če se prejemnik sredstev v roku 8 dni od prejema poziva k podpisu pogodbe nanj ne odzove, se šteje, da je umaknil vlogo za pridobitev sredstev.

15. Informacije in pojasnila:

Dodatne informacije v zvezi z razpisom lahko prijavitelji dobijo pri Katji Fedrigo na sedežu Občine Sežana – Oddelku za gospodarske in družbene dejavnosti – v pisarni št. 68, tel.: 05 73 11 151, e-pošta: katja.fedrigo@sezana.si.

Občinska uprava

Usposabljanje: Gradnja suhozidnih konstrukcij

Inkubator, d. o. o., Sežana v sodelovanju s Partnerstvom kraške suhozidne gradnje in Višjo strokovno šolo ŠC Srečka Kosovela Sežana vabi na usposabljanje Gradnja suhozidnih konstrukcij, ki bo potekalo v drugi polovici leta 2022.

Usposabljanje je namenjeno posameznikom, ki želijo posredovati znanja kraške suhozidne gradnje in nastopati na trgu kot izvajalci tovrstnih del.

Program, ki bo prilagojen glede na predhodno osvojeno znanje udeležencev usposabljanja, bo sestavljen iz teoretičnega in praktičnega dela. Prijave, ki naj poleg osnovnih podatkov (ime, priimek, naslov, telefonska številka in elektronski naslov) zajemajo tudi stopnjo znanja suhozidne gradnje (začetnik, praktikant, izvedenec), pošljete na elektronski naslov info@inkubator.si do 30. 6. 2022.

Usposabljanje se izpeljano le v primeru zadostnega števila prijav (najmanj 12 prijav).

Sklop II. javnega razpisa vam omogoča subvencioniranje obnov kraških suhih zidov v občini Sežana v letu 2022.

Utrinek na praktičnem delu usposabljanja gradnje suhega zidu na poligonu v parku pred Inkubatorjem Sežana..

Besedilo: Občinska uprava
Slika: Jan Antonac

**Spremljajte tudi druge javne razpise
na spletni strani Občine Sežana
www.sezana.si**

Že 16. Igorjev pohod Od kala do kala

V Pliskovici, kjer na nekaj več kot 100 hišnih številkah prebiva okrog 250 prebivalcev, se je 6. februarja 2022 zbralo okrog 100 pohodnikov na letošnjem že 16. tradicionalnem Igorjevem pohodu Od kala do kala, ki ga je vodil predsednik Društva turističnih vodnikov Krasa in Brkinov Bogdan Macarol. Pohod je bil organiziran ob 2. februarju – svetovnem dnevu mokrišč, posvečen pa je naravovarstveniku, biologu, fotografu, piscu in velikemu ljubitelju Krasa Igorju Maherju (1963–2009), ki je raziskoval biotsko raznovrstnost na Krasu in zasnoval traso 18 kalov v bližini Pliskovice.

Pod Evropskim latnikom prijateljstva, ki so ga zasadili leta 2004 ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo, je bil tudi letos start tradicionalnega Igorjevega pohoda, ki ga je z idejnim očetom Igorjem Maherjem zasnoval tudi novinar in

turistični vodnik Bogdan Macarol. Pohodniki so krenili na več kot sedem kilometrov dolgo krožno pot in si ogledali kar 18 lokacij, kjer so bili nekoč kali za napajanje živine, ki so danes pretežno izsušeni, le šest jih še zadržuje vodo na ilovnatih tleh. Izvedeli so veliko zanimivostih o pomenu in vlogi kalov in lokev.

Že v vasi so šli mimo komunske štirne iz leta 1892, ki je bila zgrajena na območju nekdanjega kala. Na Goricah je bil še do leta 1976 delujoč kal. Tu stoji tudi spomenik kraškemu volu. Nekoč so Kraševci orali z voli, vklenjenimi v jarme, vozili so tovor in brez volov ne bi preživel na trdi in skopi kraški zemlji.

Nekaj več pozornosti so namenili največjemu kalu, v Mlačni, ki so ga leta 2007 obnovili s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj. Igor Maher je zasnoval tudi projekt 1001 kal – 1001 zgodba o

življenju in je za sabo pustil nepozabno sled ne samo v Pliskovici, ampak na območju celotnega Krasa. Njegova projekta sta tudi Pliskina učna pot in Kolesarske poti po Krasu. Pohod so zaključili z ogledom vasi, mimo cerkve sv. Tomaža in poslopja stare šole, v kateri je od 1906 do 1908 leta stanovala družina pesnika Srečka Kosovela. Macarol je predvsem za obiskovalce, ki so na Kras prišli tudi iz osrednje slovenske regije, pojasnil izvor imena Pliskovica, ki je dobilo ime po drobni, živahni ptici beli pastirici ali tresoperki in poskočni ovčki pliski.

Macarol pa je vse zbrane povabil kar na 16 brezplačno vodenih pohodov, ki jih turistični vodniki Krasa in Brkinov organizirajo ob 21. februarju – svetovnemu dnevu turističnih vodnikov.

Besedilo in slika: Olga Knez

Dobrodelno cvetje za 8. marec

Dve leti sta za nami, ko smo se manj in previdno srečevali. V Razvojnem združenju Repentabor pa smo izkoristili vsako priložnost, da smo nadaljevali z našim delom in poslanstvom, ki ga imamo kot kulturno društvo v javnem interesu. Posebej aktivne so bile ženske v sekciji ročnih del, ki so izdelovale cvetje iz različnih materialov. Pred novim letom so svoje izdelke predstavile na dobrodelnem novoletnem sejmu, ki ga v Ljubljani vsako leto prireja farmacevtsko podjetje Krka.

Poslanstvo našega društva je tudi sodelovanje z Občino Repentabor. Od tam je tudi veliko naših članov. Medtem ko smo lani za 8. marec darovale ročno izdelane rožice varovancem

Doma upokojencev v Sežani, smo letos razveselile okrog 65 varovancev doma starejših občanov na Fernetičih v Občini Repentabor. Z nami je bila tudi županja Tanja Kosmina. Z nekaterimi varovankami smo tudi poklepetali, saj je druženje tako za nas kot tudi za njih zelo pomembno.

Vneme za delo pa nam ne zmanjka. Tako sedaj nadaljujemo in se pripravljamo za 7. vseslovensko razstavo rož iz krep papirja, ki bo 28. maja na Vranskem, in razstavo, ki jo junija načrtujemo na Bunčetovi domačiji v Dutovljah.

Besedilo: Bojana Vidmar

Slika: Ida Križman

Sprehodi Društva Venček po okolici

8. marca 2022 se je od 9. do 11. ure dogajalo nekaj lepega. Na sprehod od Dutovelj do Krepelj se je v prijetnem kletpetu sprehodilo štirideset zadovoljnih ljudi. Razlog za sprehod je bil praznik žensk, organizator sprehoda pa pred nedavnim v Dutovljah ustanovljeno Društvo Venček.

Ker je šlo za dogajanje v okviru praznika, so si organizatorji zamislili obisk cerkvice svete Notburge, zavetnice kmetov in gospodinj. Pred leti prenovljeni glavni oltar je v jutranjem soncu pričakal obiskovalce še posebej svečano. Z naporu vaščanov obnovljena cerkvice je upokojenemu dramskemu igralcu in profesorju dramske igre Vladimirju Jurcu, sicer že nekaj let vaščanu Krepelj,

nudila posebno umetniško okolje. V tišini cerkve je zbudil misli o ljubezni in dobroti skozi Cankarjevo črtico Skodelica kave.

Kultura je prihajala v srca prisotnih tudi z eno od angelskih pesmi Cirila Zlobca. Na trati pred cerkvijo jo je zelo doživeto recitala dramska igralka Maja Blagovič, potem, ko je o cerkvici in njeni obnovi buril spomine prisotnih Ivan Brundula. Njegova soproga Marija je poskrbela za pecivo in tople napitke, ob tem pa še za dobro mero prijaznosti. Sprehajalce sta usmerjala Jasna in Jožko Čuk.

Kaj pa sploh je Društvo Venček? Današnja potreba po kulturi in razvoju Dutovelj je botrovala odločitvi skupine Dutovk in Dutovcev, da obudijo spomin

na leto 1908. Takrat je bilo v Dutovljah ustanovljeno društvo s tem imenom. Med ustanovitelji takratnega društva so bili tudi nonoti in none nekaterih danes aktivnih članov Društva Venček. Za vsebino svojega dela so si člani današnjega društva izbrali kulturo in razvoj. Pripravili so tudi svojo internetno stran. Ogledate si jo lahko na povezavi dutovlje.si in našli boste veliko zanimivega.

Kaj vse bo zmoglo Društvo Venček ponuditi domači in tuji javnosti, bo pokazal čas. Začetni zagon mnogih obeta kar precej dobrega.

Besedilo: Jasna Čuk Rupnik
Slika: Alenka Pahor Žvanut

Navdih kraških vasi Avber in Ponikve

Na kulturni dan, 8. februarja 2022, smo začeli s serijo pohodov, ki smo jih poimenovali Navdih kraških vasi. Pohode pripravljata znani popotnik in jamar iz Orleka Ludvik Husu, ki za posamezne pohode izbere dve bližnji kraški vasi, znani po svoji zgodovini in pomembnih prebivalcih, ter dr. Ljubica Jelušič, ki pripravi zgodovino izbranih krajev, zlasti iz obdobja prve in druge svetovne vojne. Pohodi so krožne narave in so dolgi približno šest kilometrov.

Začeli smo z obiskom vasi Avber in Ponikve. Zbrali smo se pred cerkvijo sv. Nikolaja v Avberju, kjer nas je domačin in nekdanji občinski svetnik Edi Fabjan seznanil z zgodovino Avberja, s posebnostmi cerkve sv. Nikolaja in duhovniki, ki so službovali v njej. Nadaljevali smo po Poti kavadarjev, kamnoseških delavcev iz znanega avberskega kamnoloma,

in spoznali, kako zelo je prizadevno domače razvojno društvo. Nad dolino reke

Raše se nam je odprl prelep pogled na vasico Ravnje, ki se zdi, kot da je položena

Pohodniki z Navdiha kraških vasi, zbrani pred cerkvijo svetega Nikolaja v Avberju.

na v nedrje vrhovskega višavja. Spomnili smo se bridke zgodovine vasi Ravnje, ki je bila 16. maja 1943 skoraj povsem požgana, prebivalci pa so se razselili v druge vasi po Krasu in Vrheh. Nekaj domačinov so Italijani zajeli in jih odpeljali v italijanske zapore, nekatere pa ustrelili kot talce v Raši. Pohodniki smo si zatem med vinogradi utrlji pot v zgornji del vasi Ponikve. Pri Nadji Ušaj smo si ogledali partizanski bunker, kjer so domačinke, aktivistke OF, skrivale in negovale partizanske ranjence. Pohod smo nadaljevali do rojstne hiše Cirila Zlobca, kjer smo na čast kulturnemu prazniku izvedli kulturni program. Slavnostni govornik Andrej Sila, občinski svetnik, je

svoj govor posvetil vprašanju pomena kulture, kulturnega praznika in naše lastne kulturne identitete. Nastopile so recitatorke Marina Suban, ki je recitirala Zlobčeve pesmi, Ljubica Jelušič, ki je recitirala pesmi kraškega pesnika Bojana Podgorška, in Radoška Vrečko, ki je recitirala Prešernove poezije.

Pohod je bil krožne narave, tako da smo ob povratku v Avber prehodili še del znane Jakobove poti, se povzpeli do cerkve in ob koncu zanimivega izleta obiskali še domačijo Alenke Orel, občinske svetnice, ki je z nami prehodila pot in nam pomagala z razlago vaških posebnosti. Za slovo smo se srečali z Nado Frcinovo, ki je kljub svojim letom obrezovala trte, nam

pa je povedala svoje spomine na smrt očeta Cirila Grmeka, ki so ga ob Božiču 1943 pri Križu prestregli Nemci in odpeljali v neznano. Ustrelili so ga kot talca na Planini v Sežani 15. februarja 1944, skupaj z še štirimi drugimi kraškimi rodoljubi, kjer jim je v spomin postavljen kamnit nagrobnik. Polni lepih in žalostnih zgodb iz obiskanih vasi smo se zahvalili Ludviku Husuju za prelep izlet.

Pohode pod naslovom Navdih kraških vasi smo nadaljevali v občini Komen, kjer smo 13. marca 2022 skupaj z domačini obiskali vasi Sveto in Škrbino.

Besedilo: dr. Ljubica Jelušič
Slika: Ludvik Husu

Srečko Rože obnovil cerkvena kipa v Dutovljah

Cerkev svetega Jurija v Dutovljah je bila zgrajena leta 1450 in posvečena 13. julija 1450. Posvetil jo je tržaški škof Enej Silvij Piccolomini, ki je kasneje postal papež Pij II. V teh postnih dneh pa je lastnik Vojaškega muzeja Tabor Lokev in restavrator Srečko Rože, ki je konec avgusta lani s 55 leti postal sežanski častni občan, prenovil dve cerkveni niši in restavriral kipa sv. Jožefa z Jezusom in sv. Antona Padovanskega ter ju ob pomoči dutovskega župnika Gašperja Lipuščka postavil na pripadajoče mesto. Pri postavitvi sta sodelovali še Rožetova soproga Irena Rože in predsednica Krajevne skupnosti Dutovlje Neva Filipčič, ki je obenem tudi predsednica domačega Turističnega društva Kras, od novega leta dalje pa tudi tajnica Društva upokojencev Sežana.

Spomnimo se, da so lani na vhodu

v Dutovlje iz sežanske smeri popravili in blagoslovili kapelico in kip sv. Roka. Kapelico je obnovil prav Rože, ki je tudi iz Italije nabavil kip sv. Roka. »Že takrat sem v pogovoru z župnikom Lipuščkom nakazal, da je potrebno restavrirati še oba kipa v dutovski cerkvi sv. Jurija. Počakal sem na lepša vremena in tako izkoristil letošnji postni izredno sončni čas pred veliko nočjo, primeren za sušenje barve,« začne svojo pripoved Srečko Rože, ki pojasni, da sta bila kipa sv. Jožefa z Jezusom in sv. Antona Padovanskega izdelana v znani tovarni kipov, ki še danes deluje na Tirolskem.

»Kipa sta iz lipovega lesa, le posamezni deli Jezusa so iz bresta in jeseni, znotraj pa sta votla. Izdelana sta bila v letih od sredine 19. stoletja do leta 1880. Nista izdelana v celoti z udolbljanjem, ampak profilno, kar pomeni,

da je z zadnje strani odvet plato, dokončan pa je bil ročno z orodjem na ekscentrični pogon. Pozlačena sta bila z zlato barvo. Takrat pa tudi danes je najtežje pridobivanje naravne modre barve. Kipa sta bila prvotno okrašena z naravnimi cveticami, ki so bile kasneje zamenjane s svilenimi lilijami. Naknadno smo pri obeh kipih zamenjali tudi lilije, ki predstavljajo simbol čistosti,« opisuje Rože, ki je delo opravil v dobrih treh tednih. Oba kipa je premazal z zaščitnim nanosom proti škodljivcem (črvom in lesnim moljem) ter ju zaščitil z namazom proti nalaganju prahu.

Rože je obnovil tudi obe niši na notranji strani vhodnih vrat cerkve. Omet v nišah je odpadel, barva pa zbledela. Restavrator jo barvo nadomestil z novo modro barvo, ki je posebej prirejena za taka restavratorska dela. Vsa dela pri restavriranju kipov in niš je Rože opravil v soglasju z gospodarskim in pastoralnim cerkvenim svetom dutovske župnije. Tako bodo verniki praznovanje enega največjih krščanskih praznikov – velike noči – dočakali z obnovljenima kipoma v dutovski cerkvi.

Rožeta po restavriranju spominskega parka pred sodiščem v Sežani čaka še restavriranje kipa Janeza Krstnika v cerkvi sv. Elije v Koprivi. Dela bo opravil sredi maja na prošnjo dutovskega župnika Gašperja Lipuščka in domačinke Anice Plazar, ki neguje in čisti koprivsko cerkev.

Besedilo in slika: Olga Knez

Prehod Krasa iz jeseni v zimo

Člani Kulturnega društva Kras, ki šteje preko 30 članov in ga vodi predsednica Erna Kopše, so bili v lanskem letu zelo dejavni, saj so pripravili kar 15 razstav. V decembru so odprli zadnjo z naslovom Prehod v galeriji Občine Divača, kjer se je zaradi majhnega prostora predstavilo le 15 avtorjev s 24 deli.

Razstava, na kateri so si obiskovalci do konca februarja ogledali pretežno slikarska dela, na razstavi sta bili tudi dve kiparski skulpturi ter ena fotografija, je kronala niz nastopov, s katerimi se kraški ustvarjalci uspešno predstavljajo v vseh štirih kraško-brkinskih občinah. Lani so svoja dela predstavili tudi v Galeriji Barba v Idriji in Pavlovičevi galeriji v Ilirski Bistri-

ci. Ponosni so, da so nastopili tudi na televiziji Galeja s polurno vodeno razstavo.

»Izbrali so dela manjšega formata, prav tako pa v Divači razstavlja manjše število naših članov glede na to, da je zares prekrasen prostor, ki je že vrsto let uporabljen tudi kot galerija, premajhen za naše številčno društvo kraško-brkinskih ustvarjalcev. Tokrat se predstavljamo na temo Kras v jeseni, v letnem času, ki je zelo privlačen in najlepši ter prehaja v zimo. Razstavo akvarelov, del v mešani tehniki, akrilu in olju, iskanju izraznosti skozi barve, linije, strukture, teksture, svetlobe in kompozicije je z galerijskim listom pospremila umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka Anamarija

Stibilj Šajn,« pove predsednica KD Kras Erna Kopše. Razstavo sta postavila Božidar Žgur iz Križa in Nevenka Vojvoda iz Divače.

Poleg Kopšetove (Senožeče), Žgurja in Vojvode razstavlja še: Slavko Guštin, Radovan Gregorič, Teja Hlačer (oba iz Sežane s kiparskimi deli), Cvetka Oblak, Jadranko Mahnič, Silva Pangos, Sonja Trampuž (vsi slikarji iz Sežane), Danica Stupar (fotografija, iz Sežane), Sonja Peroci (Kopriva), Slavica Vodopivec (Dutovlje), Mojca Žerjal (Pliskovica) in Darja Ivančič (Škocjan).

Besedilo: Olga Knez
Slika: arhiv KD Kras

Fotografski razstavi Foto kluba Žarek Sežana

Člani Foto kluba Žarek so bili tudi v času posebnih epidemioloških razmer fotografsko aktivni. Predstavljajo se z dvema razstavama.

S fotografijami na temo Kras se v Galeriji Vipavski Križ s petdesetimi fotografijami predstavlja 17 fotografov kluba Žarek iz Sežane. V razstavnem prostoru

Občine Divača pa se na razstavi z naslovom Ta nori pust predstavlja 11 avtoric in avtorjev.

V Vipavskem Križu, kjer smo člani do-

živeli topel sprejem organizatorjev, je otvoritev razstave popestrila vokalna skupina Kresnik pod vodstvom Mirana Žitka.

Izbor fotografij je izredno pester, saj so fotografi vsak na svoj izviren način prikazali pogled na kraške lepote in življenje na Krasu.

Na razstavi prevladujejo posnetki s podeželja, narejeni na barviti jesenski gmajni, v senožeti ali vinogradu. Tudi kraški bori ne manjkajo, pa zaledenel kraški kal ter kamnolom. Prav tako ni

izostal konj lipicanec, kot tudi ne nekateri prebivalci kraške divjine, kot so damjak, smrdokavra in skalni plezalček.

Foto klub Žarek iz Sežane že od leta 1993 povezuje ljubiteljske fotografe in slikarke iz območja Krasa in Brkinov. Člani smo prejeli že več prestižnih nagrad na domačih in mednarodnih fotografskih in slikarskih razstavah.

V naslednjem letu bo foto klub praznoval 25. obletnico delovanja. Upoštevajoč predhodno petletno delovanje v obliki krožka bo obenem obeležil tride-

set let organiziranega razvijanja ljubiteljske fotografske dejavnosti na Krasu. Od leta 2006 deluje v društvu tudi likovna sekcija Zlati Žarek.

Foto klub Žarek je zelo aktiven na tujih in domačih razstavah. Po doseženih rezultatih je bil v zadnjih treh letih uvrščen dvakrat na peto in enkrat na šesto mesto med najuspešnejšimi klubi Fotografske zveze Slovenije.

Besedilo: Foto klub Žarek

Slika: Dušan Miška

Pihalni cirkus z Rokom Nemaničem in Orkestrom slovenske vojske

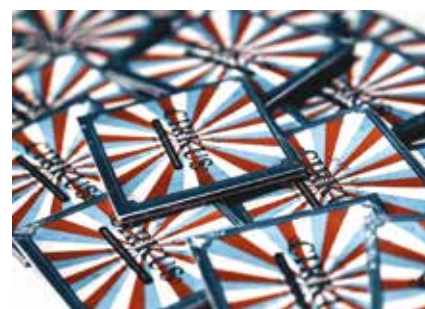
V preteklem letu, ko so bile razmere za samozaposlene v kulturi nezavidljive, se je instrumentalist, pevec, skladatelj, aranžer glasbe in performer Rok Nemanič iz Šmarij pri Sežani podal na neznano pot – pričel je komponirati glasbo za pihalni orkester. Album Pihalni cirkus s šestimi avtorskimi skladbami je v teh dneh predstavil v galeriji Dijaškega doma Ivana Cankarja v Ljubljani, kjer so se mu pridružili tudi predstavniki Slovenske vojske.

Zgodba Pihalnega cirkusa se je pričela pred dvema letoma, ko so se samozaposleni v kulturi znašli v nezavidljivem položaju. Kraševac Rok Nemanič (1993), ki pripada mlajši generaciji uspešnih slovenskih trobentačev, aranžerjev in skladateljev, je svojo pot začel na nižji glasbeni šoli v Sežani pri prof. Petru Pačniku. Redno se je udeleževal tekmovanj v Sloveniji in tujini ter prejel številna priznanja. Šolanje je nadaljeval na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana, najprej na klasični smeri pri prof. Petru Jevšnikarju, nato (2012) na jazz smeri pri prof. Davidu Jarhu. Študij ga je zanesel v Celovec, kjer je diplomiral v razredu prof. Daniela Nösiga. Sodeloval je pri nastanku plošč različnih glasbenih zvrsti in z zasedbami ter drugimi izvajalci tako doma kot v tujini. Leta 2009 se je posvetil svojemu življenjskemu projektu, skupini Balkan Boys, v kateri deluje kot avtor, aranžer, pevec in trobentač. Čez šest let (2016) je ustanovil zasedbo Pickpocket Swingers. Pred štirimi leti (2018) je kot predstavnik mladih slovenskih jazz glasbenikov v Latviji sodeloval z Euroradio Jazz Orchestra. Po končanem diplomskem študiju se je vpisal na magisterij kompozicije v Celovcu.

V zadnjih letih pa se je umaknil z glas-

benih odrov za delovno mizo, kjer so začele nastajati avtorske skladbe za pihalni orkester in big band. Lani je Balkan Youth Jazz Orchestra v Črni gori krstno izvedel njegovo kompozicijo Aqualand za jazz orkester, kasneje pa je bila kompozicija uvrščena v finalni izbor tekmovanja Karel Krautgartner v Pragi, kjer jo je izvajal orkester Concept Art Orchestra.

Notni zapisi so se pretvarjali v zvočne. Prijavil se je na razpis za delovno štipendijo Ministrstva za kulturo Republike Slovenije. Projekt Pihalni cirkus je bil med izbranimi in je doživel podporo kulturnega ministrstva. Nemanič je k sodelovanju povabil Orkester Slovenske vojske, s katerim se je odlično ujel. Strokovni vodja in dirigent orkestra Aljoša Deferrri pravi, da je bilo sodelovanje odlično. »Tako po prejemu notnega materiala in pogovoru z Rokom nas je zadeva navdušila in smo sprejeli ta izziv. V sorazmerno kratkem času smo ga tudi realizirali, nastal pa je lep izdelek, ki je v ponos tudi Orkestru Slovenske vojske. Mislim, da bo vseč

tudi drugim,« je povedal ob predstavitvi albuma. Dodal je, da se bodo v prihodnosti potrudili projekt izvesti tudi v živo, česar se veselijo.

Za nekatere izmed šestih skladb na albumu je avtor navdih poiskal v Celju, kjer je nekaj časa tudi živel, pri nekaterih pa so se Orkestru Slovenske vojske pridružili tudi člani zasedbe Balkan Boys (poleg trobentača Roka Nemaniča še Andrej Štrekelj (trobenta), Matija Marion (saksofon), Žiga Vehovec (harmonika), Emir Ibfrakić (kitara), Ilij Pušnik (bas kitara) in Uroš Nemanič (bobni).

Album se pričinja z Uverturo, nadaljuje s skladbo Tri zvezde, kjer kot solist na klarinet nastopa Janez Benko, sledi

Na sliki: Rok Nemanič (tretji z desne) in Aljoša Deferrri (tretji z leve) z glasbeniki Balkan Boys

skladba Gozdni škrat. V naslednji skladbi Son of James feat s skupino Balkan Boys nastopa poleg vodje projekta Roka Nemaniča na trobento še saksofonist Matija Marion, ki ga nasledimo tudi v naslednji skladbi Aqualand fea. Album, izdan v samozaložbi Nemo, se zaključuje s skladbo Cirkus Marš.

»Pri tem projektu in procesu sem bil od samega začetka. Ko je Rok napisal prvo zadevo, sem bil navdušen in sem ga spodbujal, da je delal še naprej. Ko se je sama stvar zgodila, je bilo pa sploh vrhunsko. Pričakujemo koncerte in se jih veselimo, upamo, da jih bo čim več in da to glasbo sliši čim več ljudi, ker se mi zdi zelo dober projekt,« je o Pihalnem

cirkusu povedal predsednik Glasbenege društva Balkan Boys, Matija Marion.

»Zelo si želim, da se naš Pihalni cirkus prestavi na oder, pred poslušalce in poslušalke. Med mano kot avtorjem, dirigentom, člani Balkan Boys in orkestrom se je ustvarila fenomenalna kemija, zato ne dvomim, da bo naš cirkus zaživel tudi na odrih,« je zaključil Rok Nemanič.

Za miks in mastering je poskrbel Danilo Ženko, oblikovanje albuma, posnetega v Studiju Helidon, so zaupali fotografu Roku Šusterju.

Besedilo: Olga Knez

Slika: Rok Šuster

Poklon dnevnu kulture v Kosoveljah

V Kosoveljah spoštujemo vsebino dneva kulture. V ta namen vsako leto nekaj pripravimo. Lansko leto smo postavili razstavo keramičnih umetnin naše mojstrice oblikovanja keramike mag. Teje Hlačer. Letos pa smo se dnevu kulture poklonili s klesano ploščo, ki smo jo postavili v naš prireditveni prostor v zavetje treh na novo posajenih lip in mu s tem dali še dodatno simboliko. Pri organizaciji dogodkov želimo poudariti in spodbuditi domače ustvarjanje. Na žalost je letos covid preprečil sodelovanje učencev OŠ Dutovlje.

Na osnovi našega dizajna je ploščo mojstrsko izklesal Jernej Bortolato iz Pliskovice. Za naročilnico je poskrbela naša krajevna skupnost. Sporočilo na plošči smo postavili v neskončni krog z označenimi dvanajstimi polji. Število dvanajst ali ducat kaže na korenike našega kulturnega okolja. Vse dogajanje izhaja iz središča, iz osnovnega brstiča, in se z valovanjem po orbitah širi v prostor. Na osrednji orbiti sta zapisana pesnik Prešeren in glasbenik Premrl, avtorja stvaritve, ki je leta 1991 postala slovenska himna. Sporočilo na zunanji orbiti pa nas skuša ozavestiti, da je osnova kulture ustvarjalno delo in da se brez kulture ustvarjanja nič ne izide.

Vizuelno se vsa sporočila nahajajo v obličnosti ure, kjer kazalca, oblikovana v številki, kažeta na osmi februar. Tudi numerološko sta ti dve številki zanimivi, saj nam nakazujeta enost vsega dogajanja. Nikakor pa ne smemo spregledati tudi nadvse zanimive zgodovine nastanka pesnitve in uglasbitve Zdravljice, naše himne, ki jo sedaj s ponosom poslušamo, ko nam športniki na svetovnih dogodkih pripravijo zlato veselje.

Prešerna je spodbudil avtor Vinoreje, prvega priročnika za vinarstvo, vipavski župnik in priznani učenjak svojega časa Matija Vertovec, da je spesnil to krasno napitnico. Pred stodvajsetimi leti je to vzneseno besedilo uglasbil petindvajsetletni teolog Stanko Premrl, takrat študent glasbe na Dunaju, kasneje pa tudi župnik v Šembidu (današnjem Podnanosu). Prva izvedba te domoljubne skladbe se je zgodila kmalu po prvi svetovni vojni na Glasbeni Matici v Ljubljani. Občinstvo jo je takoj vzelo za svojo poživljajočo domovinsko pesem. Vsebinsko bogata napitnica je v Prešernovi ubeseditvi in Premrlovi uglasbitvi postala slovenska himna. Ta zgodba

se na tretji orbiti naše plošče skriva v besedah kruh in vino. Kruh in vino je v našem okolju simbol kulture življenja, zato smo tudi tej dimenziji namenili klesani zapis.

Na Krasu še vedno globoko zavedamo, da brez kulture dela ni ne jela ne sreče. Če parafraziramo znan slovenski rek Vsak je svoje sreče kovač, lahko rečemo, da brez kulture ustvarjalnega dela ni kulture sreče. Naj bo torej ta naša simbolična plošča pomnik kulturi ustvarjalnega življenja in s tem tudi kulturi sreče.

Besedilo: Dušan Luin

Slika: Elvira Luin

Pomladni motivi ročnih del kraških invalidk

Letos mineva 35 let, odkar je bilo ustanovljeno Medobčinsko društvo invalidov Sežana, ki združuje 371 članov ter še 62 podpornih članov. Že dobro desetletje ga vodi predsednica Jelica Grmek. V društvu imajo aktivnih več sekcij. Med njimi je tudi delavnica ročnih del, kjer članice ustvarjajo pod mentorstvom Sonje Marije Trampuž.

Zadnji dve leti so ustvarjale pretežno doma, ob sproščanju ukrepov pa so svoje izdelke postavile na ogled tudi javnosti. Tako so v dveh vitrinah ob vhodu v Kosovelovo knjižnico Sežana postavile razstavo ročnih del s pomlanskimi motivi. Na razstavi, ki je prva izmed aktivnosti, posvečenih obletnici delovanja društva, so se poleg mentorice Trampuže predstavile še naslednje članice: Sonja Jovetič, Marija Počkar, Mirjana Metlikovec, Vida Marinšek, Vlasta Skočič in Anita Pipan. Prikazale so motive, primerne tako za pomladni čas kot tudi za praznovanje materinskega dne in velike noči. Iz najrazličnejših materialov, kot so filc, stiropor, okrasno blago, volna, so izdelale pomladanske voščilnice, šatulje, praznična jajčka, zajčke, race, žabice, ptičke pa tudi lipicance. Z dvema pesmima pa je razstavo obogatila pesnica Dora Jež Čehovin. Članice delavnice ročnih del so ob dnevu žena obdarile svoje sovrstnice z rožami iz papirja.

Tokratna razstava bo v sežanski knji-

žnici na ogled do konca aprila. Po besedah Trampuževe in Grmekove pa se bo selila še v preostale tri kraško-brkinske občine (Komen, Divača in Hrpelje - Kozina), od koder so doma njihovi člani.

Seveda pa sežanske invalide v letošnjem letu čaka veliko dela. Tako bodo konec aprila gostili območno tekmovanje v balinanju. Spomnimo naj, da je njihova ženska balinarska ekipa osvojila naslov državnih prvakov v letu 2020. Organizirajo kopalne dneve, ogled Kamnika, srečanje težkih invalidov ipd. Od 15. do 23. maja 2022 prirejajo letovanje za svoje člane v Šmarjeških Toplicah, kamor so povabili tudi invalide iz Občine Pivka.

Že junija bodo počastili sežanski občinski praznik, ki ga sicer praznujejo konec avgusta. Bodo pa v poletnem času namenili intenzivnim pripravam na praznovanje 35-letnice društva, ki bo potekala v septembru.

Ob tem pa velja povabiti vsem invalidom, ki bi si želeli včlaniti v društvo, da to storijo v času uradnih ur sredah, in sicer med 9. in 11. uro na sedežu društva v prostorih Občine Sežana. Delavnice ročnih del prav tako potekajo v občinskih prostorih, in sicer v dvorani Kras-Carso ob ponedeljkih popoldan.

Besedilo in slike: Olga Knez

Razstave v Kosovelovi knjižnici Sežana

V ponovoletnem času smo v Kosovelovi knjižnici Sežana uživali v ogledu različnih razstav, med katerimi velja izpostaviti zlasti tri.

Ob slovenskem kulturnem prazniku smo pripravili razstavo, s katero smo počastili spomin na slovenskega literarnega zgodovinarja in teoretika, prešer-

noslovca in akademika dr. Borisa Paternuja. Rodil se je leta 1926 na Kupleniku nad Bledom. Po končani gimnaziji je leta 1951 diplomiral na oddelku za slavistiko na Univerzi v Ljubljani, kjer je leta 1960 tudi doktoriral. Leta 1966 je postal izredni profesor, leta 1972 pa redni profesor zgodovine slovenske književnosti.

Upokojil se je leta 1994. Bil je mentor številnim študentom slavistike.

V svojih literarnozgodovinskih in teoretskih razpravah se je posvečal slovenski književnosti 18., 19. in 20. stoletja v evropskem kulturnem okviru. Posebno pozornost je namenil preučevanju Franceta Prešerna, ki ga je predstavil

tudi italijanskemu prostoru.

Opravljal je številne strokovno-organizacijske naloge, med drugim je od leta 1978 organiziral simpozije Obdobja v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi. Bil je tudi sourednik Slavistične revije, član glavnega uredniškega odbora Enciklopedije Slovenije, urednik Obdobja ter član uredniškega odbora nove izdaje Brižinskih spomenikov.

Za svoje delo je prejel več nagrad in priznanj, med drugim leta 1981 nagrado Borisa Kidriča za izjemne dosežke v znanosti, leta 1996 srebrni častni znak svobode Republike Slovenije, leta 1981 Župančičevo nagrado mesta Ljubljana (skupinska), leta 1987 nagrado vstaje slovenskega naroda.

26. novembra 2021 se je poslovil v Trstu, njegovo zadnje počivališče pa je v Sežani.

Kosovelova knjižnica Sežana se je znano prešernoslovcu poklonila z razstavo ob slovenskem kulturnem prazniku.

Razstava del dr. Borisa Paternuja

Na mladinskem oddelku se je v (pred) pustnem času s svojimi izdelki predstavila Lana Svetina iz Štorij. Lana je učenka

8. r. Osnovne Šole Srečka Kosovela Sežana. Med epidemijo koronskega virusa se je lotila izdelave kostumov. Privlačili so jo kosmeti fandom. To so antropomorfni liki s človeškimi osebnostmi in značilnostmi.

Njeno delo temelji na improvizaciji. Največ dela je porabila za model glave, ki ji služi za osnovo. Nanj je polagala peno in blago, da ga je ustrezno oblikovala. Nato je posamezne dele lepila ali šivala - najprej na roke, nato pa se je preizkusila tudi v šivanju na stroj. Dodatki, ki jih je uporabila (mrežaste oči, jezik, zobje...), so improvizacija. Za izdelavo posameznega elementa je porabila kar nekaj dni.

Pustni čas je odlična priložnost, da predstavi svoje delo. Razstava je bila na ogled do petka, 15. marca 2022.

Lana Svetina

Park Škocjanske jame, Slovenija, je v sodelovanju z ilustratorko, literatko in magistro kulturne antropologije Tino Volarič, s podporo članic Partnerstva kraške suhozidne gradnje mag. Vanje Debevec, dr. Katje Hrobat Virloget, Darje Kranjc in Karin Lavin, Slovenske nacionalne komisije za UNESCO ter Ministrstva za kulturo izdal ilustrirano knjižico Nonotov zid, ki opisuje prigodo Nine in varuha suhega zidu s cuprnco. Natisnjena je bila v okviru projekta Poligon suhozidne gradnje Zavoda Anima Mundi.

18. februarja 2022 pa sta bibliotekarki iz Kosovelove knjižnice Sežana Marija Filipčič Mulič in Neža Bandel pripravili pravljичno urico na osnovi omenjene slikanice. Pravljico in pogovor z avtorico si (še vedno) lahko ogledate na spletu – na povezavi preko spletne strani Kosovelove knjižnice Sežana in facebooka.

Poleg pravljice si lahko obiskovalci Koso-

Nonotov zid

velove knjižnice še do konca aprila v čitalnici Kosovelove knjižnice Sežana ogledate razstavo originalnih ilustracij iz omenjene slikanice, ki jo je izdal Park Škocjanske jame.

Besedilo in sliki: Magdalena Svetina Terčon

Od Olja na balkonu do Cerkve

V petek, 18. februarja 2022, smo v Kosovelovi knjižnici Sežana gostili pisatelja Avgusta Demšarja (pseudonim) in režiserja Borisa Jurjaševiča. Večer je bil prvi v sklopu projekta Beremo in gledamo, ki ga Kosovelova knjižnica Sežana, Ljudska univerza – Kosovelova soba, Kosovelov dom in MC Podlaga organiziramo že četrto sezono.

Pisatelj Avgust Demšar (Tomaž Zupančič) in režiser Boris Jurjaševič sta v pogovoru z direktorico Magdaleno Svetino Terčon spregovorila o svojem delu, zlasti pa o snemanju primerov inšpektorja Vrenka, ki je eden od likov v bogatem literarnem opusu pisatelja, ki ga poznamo po številnih detektivskih delih, kot so: Olje na balkonu (2007), Retrospektiva (2008), Tanek led (2009), Evropa (2010), Hotel Abbazia (2011),

Obsedenost v času krize (2012), Miloš (2013), Pohorska transverzala (2016), Otok (2018) in Cerkve (2020).

Udeleženci večera so nekatere od teh

romanov lahko tudi kupili.

Besedilo: Magdalena Svetina Terčon
Slika: Meri Hreščak

Maškara tu, maškara tam

Čeprav je zima lepa, je počasi čas, da jo zamenja pomlad.

Pri preganjanju zime smo pomagali tudi v skupini Dinozavri in tako so na pustni torek otroci in vzgojitelji ostali doma, v vrtec pa so prišle maškare. Da pa se ne bi zgodilo, da odženemo zimo samo iz vrtca, so Levčki, Tigri, Pikapolonice, Princeske, Zajček, Samorogi, Okostnjaki, Spidermani, Supermani, Pingvinčki, Minioni, Srnice, Piloti, Gasilci, Troli in risani junaki prenesli pustno rajanje tudi izza štirih zidov vrtca na ulice. Mesto smo začarali v pustne barve, daleč naokoli se je slišal smeh, zvok trobil in otroškega vzklikanja, pustnemu veselju pa so se pridružili tudi mimoidoči s pozdravi, piskanjem iz avtomobilov in nasmejanimi obrazi.

Nekaj skupin se je odločilo pozdraviti varovance Doma upokojencev Sežana, ostali pa smo se odpravili v povorki od vrtca po mestu do Občine ter Kosovelove knjižnice Sežana. Pred Občino nas je sprejel tudi župan David Škabar v družbi sodelavcev.

Dan je minil v pustnem rajanju, zabavi, veselju in smehu, prav tako pa ni manjkalo tudi dobrot, s katerimi smo se lahko posladkali.

»Žijo pust!«

Besedilo: Blaž Ukmar
Sliki: arhiv Vrtca Sežana

Maškare iz Leht

Prejšnji dve leti nam je pandemija prikrajšala veselje ob pustu, saj nismo izvedli tradicionalne pustne povorke. V letošnjem letu smo toliko bolj veseli pustovali v vrtcu in tudi izven njega – po starem sežanskem naselju. Da bi bili čim bolj glasni in da bi pregnali zimo, smo se sprehajali v spremstvu harmonikarja. V sprevodu so se veselo oglašale princeske, pikapolonice, metulji, gasilci, muce, miške in celo kuharček, ki na slavnostni dan ni imel časa za peko pustnih krofov.

Ob koncu dolgega sprevoda po naselju, smo v vaškem kalu rajali in se nastavili fotografu.

»Tralala hopsasa, pustne smo šeme ... in resnično, nič nismo bile lenel« bi lahko zaključili s pesmijo.

Besedilo in slika: Nada Uršič

Pustovanje najmlajših v enoti Lehte Sežana

Kot vsako leto smo tudi letos že najmlajšim otrokom v vrtcu enote Lehte pripravili pustovanje. Za večino najmlajših otrok je bilo to prvo srečanje s tem običajem, ki velja za slovensko tradicijo. Vnašanje slovenskih običajev in tradicije med najmlajše je potekalo s posebnim poudarkom na pripravi spodbudnega učnega okolja. V osrednjem prostoru vrtca je otroke pričakala velika kartonasta hiša, polna pustnih presenečenj. Pričakali so jih tudi kovčki s pustnimi potrebščinami, kostumi in glasbila (ropotulje). Otroke je najbolj razveselila pustna hiša, ki jih je spodbudila k igri skrivalnic. Otroci so aktivno pridobivali različne izkušnje in se pri tem celostno razvijali.

Besedilo in slika: Strokovne delavke enote Lehte

Izmišljena zgodba o ptičkih

V skupini Pikapolonice iz Vrtca Lehte smo si v okviru dejavnosti kultura izmislili čisto svojo zgodbo in jo tudi narisali. Predstavili smo jo na panoju pred igralnico v obliki zgodbe v sličicah – slikopisa. Danes jo predstavljamo tudi vam. Mogoče bo spodbudila tudi vašo domišljijo, da ustvarite svojo.

Ptički

Ptički so v gozdu, in lisica in volk. Ptički so odleteli, ker sta bila lisica in volk. Mi smo videli črnega kosa. Je odletel, ker smo ga prestrašili. Odletel je na drevo v ptičjo hišico. Je jedel semena, ker ga je zeblo. Pri krmilnici je srečal še vrabčka. Je bil jezen na vrabčka, ker je razmetal ptičjo krmilnico. Vrabček je odletel na drevo.

Črni kos je odletel k vrabčku in mu rekel: »Oprosti, ker sem bil jezen.« Potem sta bila prijatelja, sta kuhala mineštro za vrabčka, mamo kosovko in tata kosa, nono in nonota vrabčka, potem so jedli še palačinke.

Poleteli so v gozd gor in dol, gor in dol. So bili žejni in so pili vodo. Voda je zdrava. Ko je bila noč, so šli spat. Potem so se zbudili in šli v ptičji vrtec. V ptičjem vrtcu

so se igrali, risali, spali in šli v telovadnico, potem je bilo nekaj hudega. Je jokala ptička sinička, ker se je udarila ob steno. Je dala malo mrzle vode na kljun in na glavo, potem je šla domov. Doma so se igrali z igračkami. Ker so vse razmetali, je bil tata ptiček jezen.

Potem je bil radio in računalnik. Se je pokvarila plošča, zato so dali novo ploščo. Radio je potem igral in so peli in plesali. So ugasnili radio in so šli spat.

Besedilo in slika: otroci iz skupine Pikapolonice, Mirjam in Darija

Kroshi obronika

Kuhajmo skupaj

Predšolskim otrokom je potrebno omogočiti, da prispevajo svoj del k hišnim opravilom, saj se ob temu razvijajo na raznih področjih. Priučijo se delovnih navad, krepijo sposobnosti in spretnosti, učijo in krepijo samostojnost in neodvisnost ter nenazadnje odraščajo na čustvenem področju ter dobijo občutek pripadnosti k družini.

V skupini otrok Volki smo skupaj ugotavljali, kako pomagamo staršem pri hišnih opravilih, in hitro smo razbrali, da se s starši najraje zadržujemo v kuhinji. Tako smo začeli razvijati projekt Kuhajmo skupaj.

K sodelovanju smo povabili starše ter zaposlene v kuhinji Vrtca Sežana.

Najprej smo obiskali osrednjo kuhinjo v Lehtah, nad katero smo bili navdušeni. Še posebno, ko nam je kuharica Bojana (vodja kuhinje Lehte) pokazala hladilnik, v katerega lahko vstopiš. Otroci so opazovali velike lonce, veliko pečico in ugotovili, da kuhanje za toliko otrok sploh ni mačji kašelj.

V enoti Sežana sta nam kuhinjo predstavili kuharica Ana Marija in Polo-

na ter nam zaupali, da se v naši kuhinji hrana deli in da se največkrat kuhata čaj in mleko. Z otroki sta se pogovarjali o pripomočkih ter prikazali, kako se hitro umije vsa posoda, ki jo pripeljemo na vozičkih. Lahko smo jima tudi pomagali zapreti velik pomivalni stroj. Veliko je bilo vprašanj in ugotovitev, ki smo jih delili v skupini.

Starši so imeli pomembno vlogo pri oblikovanju receptov za jedi, ki jih naj-

večkrat pripravljajo skupaj doma. Zmogle so palačinke in zato smo jih tudi mi pripravili v vrtcu ter povabili naši kuharici na gostijo. Bil je zelo sladek dan in ugotovili smo, da smo kljub znanju o kulinariki, ki ga nosimo v sebi, odlični kuharji in izjemni sladokusci z velikim srcem.

Dober tek!

Besedilo: Tijana Zlobec
Slika: arhiv Vrtca Sežana

Kultura skozi multimedijo

Kot kali fižol, se razvija tudi otrokovo doživljanje umetnosti. Strokovne delavke Vrtca Sežana smo v mesecu februarju otrokom ustvarile spodbudno učno okolje z multimedijo.

V osrednjem prostoru smo pripravile projekcijo avdio-vizualnih vsebin, ki so vključevale doživljanje umetnosti prek poslušanja glasbe in izražanja plesa.

Vsaka skupina se je udeležila dejavnosti, jo izvedla glede na potrebe in želje otrok ter nato nadaljevala v oddelku. Ob zvokih Straussovega valčka Na lepi modri Donavi so otroci opazovali kalitev fižola, ki 'je kalil po glasbi'. Otroci od enega do štirih let starosti so bili ob gledanju videopredstavitve presenečeni ter željni ponovitve. Glede na odzive

otrok so strokovne delavke izbrale način in število ponovitev ogleda videovsebine. Otroci so zaznali povezavo glasbe z vizualno vsebino, se pričeli plesno izražati ter ob tem doživljali ugodje. S tem so razvijali estetsko zaznavanje in umeetniško predstavljalnost.

Strokovne delavke enote Lehte

Spodbujamo prijateljstvo

Kdo je prijatelj? Kaj delam s prijateljem? Kakšen prijatelj sem sam? S temi in mnogimi drugimi vprašanji smo otroke iz skupine Kužki spodbujali k pozitivnemu razmišljanju o prijateljstvu ter razvijanju dobrih odnosov z vrstniki. Odgovore otrok smo zapisali na plakat in jih izobesili na oglasno desko. V okviru projekta Sobivanje smo spoznali novo deklamacijo Pravi prijatelj ter zaplesali ob pesmi Prijateljčki. Otrokom smo ponudili tudi veliko knjig ter otroških slikanic na temo prijateljstva. Redno smo jih prebirali, se ob zgodbah pogovarjali in obnavljali njihovo

vsebino. Dan smo si polepšali tudi z ogledom risank, svoje prijatelje pa razvajali s čudovito masažo. Velik podarek smo namenili skupni igri, kjer je bilo potrebno dobro sodelovati in si med seboj pomagati. Tako smo zarajali ob ljudskem plesu Bela lilija ali Rdeči tulipan, spoznali igro Kamen – škarje – list ter neizmerno uživali pri gibalni igri Triroka, s katero smo spoznali pravi pomen sodelovanja s prijateljem. Vsa doživetja smo tudi likovno upodobili. Otroci so narisali sebe in svojega najboljšega prijatelja pri njuni najljubši igri in ustvarili izdelek za prijatelja. Vsak

otrok si je izbral motiv, ki ga je z buciko prebodel po narisani črti, ob koncu pa podaril svojemu izbranemu prijatelju. Kot pravi prijateljji smo ob koncu projekta združili moči in ustvarili skupni izdelek v obliki srca. Otroci so pripravili material, in sicer tako, da so iz papirnatih prtičkov najprej oblikovali kroglice, nato pa jih zalepili na podlago. Vsak je svoje srce tudi obrobil, skupaj pa je iz več manjših src nastalo eno veliko srce, simbol našega prijateljstva.

Besedilo in sliki: Ana Fajdiga in
Andreja Brezovec

Zaključek projekta SKUM

S skupino Pikapolonic iz vrtca Sežana, enota Lehte, smo štiri leta (od 2018 do 2022) sodelovali v projektu SKUM – razvijanju sporazumevalnih zmožnosti s kulturno-umetnostno vzgojo.

V projektu so se zvrstile tri generacije otrok. Naše področje je bil ples. Sodelovali smo z Mojco Leben – umetnico v kulturi. Za projekt sem pripravila načrt aktivnosti po modelu 5 korakov, ki obsega občutljivost, seznanjanje in osmislitev, dialoškost, družbeni angažma ter končno evalvacijo in refleksijo. Otroci so

sodelovali pri pripravi, organizaciji, izvedbi in evalvaciji dejavnosti. Z gibanjem so se izražali, komunicirali in ustvarjali. Gibali so se s celim telesom in preskušali gibanje posameznih delov telesa ter razvijali orientacijo v prostoru. Opazovali in doživljali so ples gosta – plesalca, ga posnemali ter z njim ustvarjali domišljajske slike, iz katerih smo na koncu ustvarili plesno zgodbo. Prvo leto smo realizirali tudi družbeni angažma in se predstavili vrstnikom ter strokovnim delavkam. Sodelovali smo na kulturnem bazarju

v Ljubljani. Naslednja tri leta sem projekt predstavila na spletni strani vrtca, na oglasni deski vrtca s plakati ter v reviji Obzornik, ker se zaradi epidemije ni bilo mogoče družiti. Mojca se je vedno prilagajala našim dejavnostim v oddelku, starosti otrok in skušala izhajati iz njih. Tako smo zaplesali tudi izmišljeno zgodbo Stric in jabolko, za katero smo na natečaju v okviru projekta prejeli Unesco nagrado. V njej se je odražal poudarek na zdravem načinu življenja. Po vsakem srečanju sva z umetnico naredili evalvacijo, naslednji dan pa z otroki še refleksijo ob fotografijah ali videoposnetkih. Ples je bil povezan tudi z drugimi področji: glasbo, gibanjem, jezikom, družbo, naravo in matematiko. Zadnje leto smo s plesom in ustvarjalnim gibom ustvarjali na ljudske pesmi in s tem prispevali k ohranjanju ljudske dediščine. Od Mojce smo se odrasli in otroci veliko naučili in uživali pri plesu z njo. Sodelovanja s tako umetnico, kot je Mojca, si lahko vsak samo želi. Tudi mi si še želimo sodelovati z njo kot tudi s kulturnimi institucijami, zato se ji zahvaljujemo za vse lepe plesne urice.

Ob zaključku projekta bom sodelovala še na zaključni konferenci maja v Ljubljani in na razstavi predstavila dokumentacijo projekta.

Besedilo in slika: Mirjam Štrukelj

Ne samo novice, tudi novosti iz Vrtca Dutovlje

Stavba vrtca Dutovlje, ki je ena od dvanajstih enot Vrtca Sežana, je bila februarja 2021 stara 40 let. Skupaj z osnovno šolo je narejena po načrtih arhitekta Vojteha Ravnikarja ter je kot taka tudi zaščiten.

Vrtec, ki se nahaja v lepem naravnem okolju in ga v tem šolskem letu obiskuje okrog 70 otrok, ima idealno lego za kakovostno preživljanje časa na prostem. V notranjosti stavbe pa je po toliko letih vidna dotrajanost na vsakem koraku,

srečujemo se tudi s prostorsko stisko. Primanjkuje nam prostora za shranjevanje didaktičnega materiala, pedagoška srečanja strokovnega kadra, srečanja s starši in zunanji izvajalci ter individualno delo z otroki. Zelo pogrešamo

tudi klimatske naprave v igralnicah.

Z veseljem ugotavljamo, da se je ustanoviteljica vrtca, Občina Sežana, odzvala na naše prošnje in zahteve staršev ter začela udeležati postopno obnovo. Tako so avgusta 2021 v treh igralnicah napeljali vodo in namestili umivalnike. Januarja pa so bila zaključena dela na sprednji fasadi vrtca – zamenjana so bila okna, kar je predstavljalo precejšen finančni zalogaj. Nujno bo potrebno zamenjati še lesene podove v atrijih, ki zaradi

dotrajanosti postajajo nevarni, zato jih najmlajši otroci ne uporabljajo, ter razmišljati o morebitni gradnji prizidka, saj se v zadnjih letih srečujemo s polnimi skupinami otrok, česar smo v našem vrtcu seveda zelo veseli.

Kljub vsemu se strokovni delavci trudimo, da se vsi, ki vstopajo v vrtec, počutijo dobrodošle in sprejete, posebej to velja za otroke in njihove starše.

Besedilo: Klaudija Babuder

Slika: arhiv vrtca

Na OŠ Dutovlje bo postavljen pitnik

V četrtek, 10. februarja 2022, so člani Rotary kluba iz Ajdovščine, župan David Škabar in kamnosek Matej Štolfa podarili Osnovni šoli Dutovlje ček v vrednosti 3.700,00 EUR za nakup pitnika.

Naraščajoče onesnaževanje s plastiko ima lahko številne negativne vplive na zdravje ljudi, zato za družbo postaja vse bolj pomembno, da zmanjša odvisnost od plastike za enkratno uporabo in poišče alternativne materiale.

Spremeniti je potrebno naše vsakda-

nje navade tako, da uporabljamo čim manj plastike. Plastenke lahko zamenjamo z okolju bolj prijaznimi alternativami, ki jih je mogoče ponovno uporabiti.

Velik pomen pri spreminjanju naših navad v bolj trajnostne in okolju prijazne ima tudi izobraževanje, katerega cilj je varovanje našega skupnega okolja.

Namen projekta je postavitve pitnika za pitje čiste sveže vode iz vodovodnega omrežja in ozaveščanje osnovnošolcev o zaščiti okolja, škodljivosti zavrže-

ne plastike, pitju vode iz pipe in s tem povezanega zdravega načina življenja (zmanjševanje porabe plastike in zaščita čiste pitne vode).

Voda iz pipe je bolj sveža, bogata s kislino in bolj zdrava za uživanje ter okolju prijaznejša, saj ne kupujemo vode v plastenki, zato spodbujamo 'pitje vode iz pipe ali steklenice', katere cilj je, da bi pitje vode iz pipe postalo vsakodnevna praksa. Vodo iz pipe si lahko natočimo tudi v steklenico in jo odnesemo s seboj, saj je za njeno pripravo potrebnih manj postopkov, ima pa tudi manjši okoljski odtis. Plastenke so za enkratno uporabo in le manjši del se jih reciklira. Večina jih pristane na odlagališčih, kjer razpadejo in slej ko prej končajo kot mikroplastika v naši prehranski verigi. Pred tem pa zastrepajo morja, živalstvo in rastlinstvo.

Na osnovni šoli Dutovlje bomo pitnik postavili spomladi, tako da se bodo lahko učenci odžejali s tekočo vodo iz nje že pred prihodom poletja.

Besedilo: Miranda Novak

Slika: Alan Kosmač

Letos na zimovanje 6. in 7. razredi OŠ Sežana

Po lanskem letu, ko smo se zaradi koronarnih razmer in ukrepov zaprtja države šolali na daljavo, smo šole v tem šolskem letu lahko nadaljevale z organizacijo razširjenega vzgojno-izobraževalnega programa, v katerega sodi tudi izpeljava šole v naravi. Učenci so to obliko dela prav tako nestrpnost čakali, kar se je odrazilo v rekordnem številu prijav. Skupno smo letos peljali 137 učencev na sneg. Od tega je bilo polovica začetnikov.

Prvi so se v mesecu januarju na zimovanje odpravili učenci 7. razredov.

Nastanjeni so bili v Hotelu Cerčno, od koder so se dnevno vozili na smučišče

Cerčno. Učenci so bili razporejeni v štiri smučarske in eno deskarsko skupino.

Februarja so bili na vrsti še učenci 6. razredov. Dva oddelka sta bila nastanjena v Cerknem, dva pa v Kranjski Gori v Hostlu Nika. V Cerknem je smučalo pet skupin. V Kranjski Gori pa smo imeli štiri smučarske in eno deskarsko skupino.

V veliko veselje nam je, da so se vsi učenci naučili osnov smučanja ali deskanja. Poleg tega pa vemo, da je šola v naravi mnogo več, kot samo smučanje oz. deskanje. Je posebna oblika bivanja

učencev proč od doma in družine, brez računalniških naprav pa tudi brez telefonov. Tak način bivanja je predvsem namenjen večji socializaciji otrok, razvoju samostojnosti, odgovornosti in skrbi zase. Je eden od pomembnih gradnikov osebnosti v procesu odraščanja naših otrok.

Dobro je, da se pomembnosti bivanja v šoli v naravi zavedajo tudi starši in spodbujajo svoje otroke k vključevanju vanjo.

ŠVN je potekala od torika do petka.

Učence smo že pred odhodom v ŠVN razdelili v skupine glede na njihovo oceno znanja smučanja. Ob prihodu so si nekateri učenci izposodili smučarsko opremo.

Dnevi so potekali po ustaljenem urniku. Šola smučanja je trajala od 9.00 do 15.30. Vmes smo imeli kosilo na smučišču.

Poleg učenja smučanja, imajo učenci na programu tudi plavanje v bazenu, predavanje o varnosti na smučišču, večerno tombolo in zaključni večer.

V Cerknem so si učenci lahko ogledali Muzej Lauffarjev pri lokalnem društvu za ohranjanje tradicije kraja. V Kranjski Gori pa smo obiskali jezero Jasna in tam tekmovali v izdelovanju snežakov ter se kepali. Učence navajamo tudi na red in disciplino, saj morajo skrbeti za urejenost in čistost sob, ki jih učitelji vsakodnevno ocenjujejo.

Besedilo: Katja Kovač

Sliki: Katja Kovač in Konrad Božeglav

Prosto po Prešernu – razstava ob slovenskem kulturnem prazniku

8. februarja smo praznovali slovenski kulturni praznik, ki ga zaznamuje smrt Franceta Prešerna, enega naših največjih pesnikov. Prešeren je ustvarjal v 19. stoletju in je s svojimi deli, ki dosledno upoštevajo značilnosti tega obdobja, tudi najznačilnejši predstavnik obdobja romantike. Imel je neizmeren vpliv na razvoj slovenskega jezika, saj ga je dvignil na višjo raven in vsem dvomljivcem dokazal, da ni naš jezik sposoben nič manj kot vsi ostali veliki jeziki. S tem je v ljudeh prebudil ljubezen do slovenskega jezika in narodno zavest, ki se je z njegovo pomočjo utrjevala še dolgo po njegovi smrti, saj je bila ravno 7. kitica Zdravljice izbrana za slovensko himno. Njeno besedilo je vedno aktualno, saj poudarja pomen sprejemanja in sodelovanja ljudi, kar je tudi v današnjih časih izrednega pomena za graditev enotnega in pravičnega sveta.

Ob obeležitvi kulturnega praznika in s tem spomina na našega velikega pesnika so učenci Osnovne šole Srečka Kosovela Sežana pripravili različne izdelke, preko katerih so izrazili svoj odnos do kulture, Franceta Prešerna in sveta na splošno. Izražali so se preko pesmi in likovnih del. Učenci od 1. do 3. razreda so preko

različnih likovnih tehnik izražali svoje doživljanje Prešernovih pesmi, učenci 4. in 5. razreda so se osredotočili na samega pesnika in ga z uporabo domišljije in ustvarjalnosti upodobili na različne načine, učenci od 6. do 9. razreda pa so svoj odnos do pesnika in kulture ter videnje sveta izrazili preko različnih oblik pesmi.

Ker je tudi Prešeren poudarjal povezovalje in medsebojno sodelovanje, smo se po njegovem zgledu tudi mi povezali z Lipico in tja na razstavo poslali izbrana

dela kar 45 učencev, ki so za ogled na voljo v prostorih Hotela Maestoso. Za nagrado so ti učenci prejeli vstopnico za ogled Kobilarne Lipica in bodo tako lahko svoj odnos do kulture in slovenske kulturne dediščine še poglobili.

Ostala odlična dela smo razstavili v šoli in se s tem tudi v naših prostorih poklonili avtorju slovenske himne.

Besedilo: Špela Orel

Slika: Toni Krančič

Skupni pohod na Medvedjak ali Tabor z Lenivcem za učence OŠ Srečka Kosovela Sežana

Vreme nam to zimo res služi za pohode in izlete, saj ni deževalo ali snežilo že tri mesece. Tako da upamo, da učenci od 1. do 6. razreda, katerim je bil namenjen projekt Odkrivam Slovenijo s koraki, pridno zbirate žige in podpise na ciljnih destinacijah.

Ideja o skupnem projektu, s katerim želimo privabiti čim več družin, da aktivno preživijo prosti čas v naravi in obenem spoznavajo Slovenijo, je nastal že v lanskem šolskem letu. Takrat smo namreč zaključili projekt Objemimo svet s koraki, ko smo med epidemijo in zaprtjem šol spodbujali učence k hoji. Skupaj smo zbirali in seštevali prehojene metre in kilometre ter tako navidezno prehodili pot okoli Ekvatorja. Zaradi velikega interesa smo nato nadaljevali še s hojo od Arktike do Antarktike. In uspelo nam je!

Letos morajo učenci, ki so se pridružili projektu, do konca maja izvesti 20 izletov oz. pohodov. V knjižico, ki so jo dobili, te pohode tudi zabeležijo. Vsi, ki bodo izpolnili knjižico, se bodo lahko udeležili

zaključnega izleta presenečenja.

Ker je v družbi vedno lepše, pripravljamo mentorici skupna pohoda, in sicer:

- izberete lahko med pohodom na Medvedjak ali na Tabor in Lenivec
- ZBOR bo v soboto, 23. aprila 2022, ob 10.00
- pred OŠ Srečka Kosovela Sežana (na šolskem stopnišču proti Karsiki)
- oblečeni bodite v ustrezno športno oz. pohodno opremo
- s seboj imejte malico, pijačo in nahrbtnik dobre volje
- ne pozabite na knjižico
- peš se bomo podali izpred šole
- predviden povratek bo okoli 13.30
- v primeru slabega vremena, bo izlet prestavljen (obvestilo bo na spletni strani šole)

Tudi, če ste na omenjenih pohodih že bili, vas vseeno vabimo z nami (bomo zabeležili v prostor dodatnih izletov; lastno raziskovanje). Na vrhu Medvedjaka in Lenivca bova mentorici podelili žig in podpis v pohodne knjižice.

Če bo interes, bomo v maju priredili še en pohod!

»Kdor želi doseči oddaljen cilj, mora narediti veliko malih korakov!«
Veseliva se druženja z vami!

Besedilo in slika: Katja Kovač
in Andreja Gulič

Zdrav duh v zdravem telesu – živimo zdravo!

Člani Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana si prizadevamo ozaveščati otroke o pomembnosti varstva in zaščite narave in zdravega načina življenja, zato jih spodbujamo k razvijanju kritičnega mišljenja do okoljske problematike že v rosnih letih.

V sodelovanju z Vrtcem Sežana od

leta 2008 v vseh enotah vrtca v občinah Krasi in Brkinov, izvajamo ECO projekt Zeleni nahrbtnik ter preko igre in pravljic otroke izobražujemo in spodbujamo k spoštljivemu odnosu do žive in nežive narave. Rdeča nit projekta je vnaprej izbrana tema s poudarkom na naravovarstvenih in ekoloških vsebinah,

ki jih spremljata lutki – zmajček Jurček in zmajčica Biba in predšolske otroke obiskujeta od februarja do aprila ter jim prinašata pomembna sporočila.

Uvod v letošnjo izbrano temo Prehrana nekoč, danes in zdrav življenjski slog bo v vseh enotah vrtca naše regije predstavilo Gledališče Bičikleta, 15. mar-

ca, 22. marca, 29. marca in 5. aprila 2022 v dvanajstih predstavah, uprizoritvah Župančičevih otroških pesmi, Mehurčki.

V juniju bo v štirih izmenah organizirano predšolsko letovanje za predšolske otroke, ki letos vstopajo v prvi razred. Prijavilo se je 200 otrok in zmogljivosti so zapolnjene do zadnje postelje. Možnosti za dodatne prijave so le v primeru morebitnih odpovedi že prijavljenih otrok.

Pedagoški vodje in spremljevalci/-ke otrok že pripravljajo načrt in pestre

vsebine za poučne počitnice z veliko igre in zabave. Čakajo jih delavnice na prostem, planinska šola, izleti na bližnje vrhove, obisk Kekčeve dežele, Planice ... in še kakšna skrivnost, ki jo vsako leto posebej za naše otroke pripravi navihani Kekec. Teta Pehta jih bo učila priprave zeliščnih napitkov, v planinski šoli se bodo učili zdravega načina preživljanja prostega časa, pravil obnašanja v planinah, varstva in zaščite živali in rastlinja v gozdu, kako je pomembno poznati zdravilne in užitne rastline ter kako si,

npr. s pomočjo mravelj pozdraviti vnetje obnosnih votlin.

Po dveh dolgih letih omejevanja in prilagajanja zaradi virusa bo tako otrokom kot spremljevalcem svež zrak, gibanje in dobra hrana gotovo balzam za telo in dušo. Vsem želimo prečudovite in nepozabne počitnice, polne vtisov in lepih doživetij.

Besedilo: Ana Pangos

Sliki: arhiv društva

Zgodovinski uspeh mladih zgodovinarjev ŠC Srečka Kosovela Sežana

Na Šolskem centru Srečka Kosovela Sežana imamo kar nekaj zgodovinarskih navdušencev. Če jim je v preteklih dveh letih priložnost, da bi lahko pokazali svoje znanje iz zgodovine, odnesel koronski virus, pa so se letos na državnem tekmovanju še toliko bolj izkazali. Dijake je navdušila tudi letošnja tema tekmovanja – druga svetovna vojna, ki jih je še posebej pritegnila.

12. marca 2022 je na Šolskem centru Postojna potekalo državno tekmovanje iz zgodovine. V poznavanju druge svetovne vojne so se pomerili dijaki iz 59 gimnazij in 44 srednjih strokovnih šol.

Našo gimnazijo so zastopali Martin Oblak iz 2. a, Vid Sila iz 3. a in Krištof Stepančič iz 4. b. Na tekmovanje so se vestno pripravljali. Prebirali so zajetno literaturo, si izpisovali najpomembnejše podatke, proučevali zemljevide in prav nič jim ni bilo težko prihajati na priprave z mentorico že eno uro pred začetkom rednega pouka.

Uspeh, ki so ga dosegli, je naravnost zgodovinski. Vid Sila in Krištof Stepančič sta dobila zlati priznanji. Martin Oblak,

ki ga je le ena točka ločila od zlata, pa je prejel srebrno priznanje. Med vsemi 171 tekmovalci je Vid Sila zbral največ točk in tako postal najboljši v državi.

Po pisnem delu je sledilo še ekipno tekmovanje. Ekipe, ki so jih sestavljali po trije dijaki, so se podale na določene točke v Postojni, kjer so morali pokazati veliko znanja o zgodovini Postojne. Naša trojka se je spet izkazala kot izjemna – v hudi konkurenci 89 ekip je zbrala največ točk in dosegla prvo mesto.

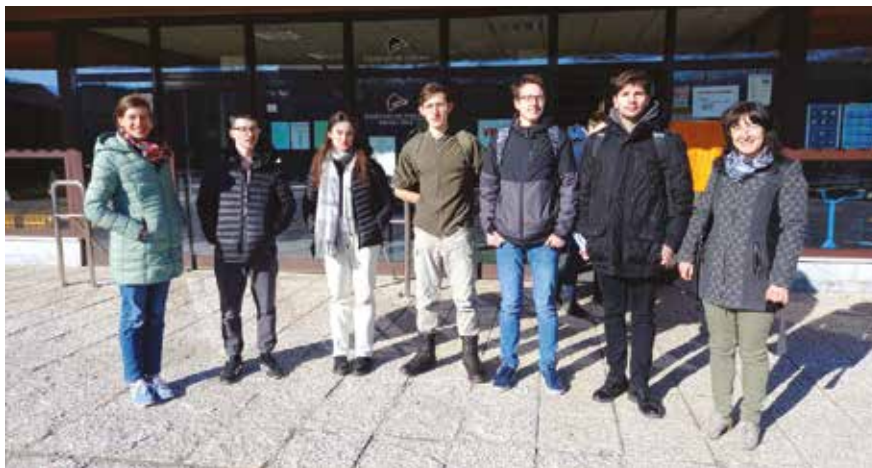
Več kot odlično sta se odrezala tudi Ariana Fabian iz 2. art in Kristian Kablar iz 1. et, ki sta zastopala našo srednjo strokovno šolo. Kristian je prejel srebrno priznanje, Ariano pa je od njega ločila le točka.

Vsem tekmovalcem iskreno čestitamo. Ponosni smo nanje.

Besedilo: mentorici Gabrijela Rebec

Škrinjar in Franja Čok

Slika: arhiv ŠC Srečka Kosovela Sežana

Zgodovinarji iz ŠC Srečka Kosovela Sežana z mentoricama, fotografirani pred Šolskim centrom Postojna.

rEUral Europe: Klepet z evropsko poslanko Ireno Jovevo

V januarju smo podlagovci organizirali še zadnjega v nizu dogodkov projekta rEUral Europe.

Gre za enoletni projekt, podprt s strani Evropskega parlamenta, ki ga Mreža MaMa izvaja v sodelovanju z Inštitutom za politični menedžment, mladinskimi centri in srednjimi šolami.

Namen projekta je ozaveščanje o strukturi, delovanju in vplivu Evropske unije in Evropskega parlamenta. Projekt

približuje Evropsko unijo državljanom ter podpira njihovo demokratično participacijo.

Gostja spletnega dialoga z mladimi je bila Irena Joveva, izvoljena poslanka v Evropskem parlamentu, ki sedi v Odboru za kulturo in izobraževanje, Odboru za okolje, javno zdravje in varnost hrane, Odboru za zaposlovanje in socialne zadeve ter Posebnem odboru za boj proti raku. Pogovarjali smo se o delu

v Evropskem parlamentu, enakopravnosti žensk v politiki, angažiranosti mladih in raznih aktualnih temah.

Joveva se predvsem osredotoča na mlade ter na razmere v medijih in novinarstvu, kjer se v zadnjih mesecih stopnjuje pritisk: »Kar se dogaja, je alarmantno. Institucije žal nimajo dovolj primernih orodij za reagiranje, po navadi je odgovor vedno, da je to v pristojnosti držav članic, kar večinoma

tudi je v resnici.«

Po njenih besedah pri delu v Evropskem parlamentu ni čutiti neenakosti

ali slabše obravnave na podlagi spola, je pa to izrazitejše na družbenih omrežjih: »Ljudje te sodijo na podlagi

spola, porekla, prejšnjega poklica, mladosti. Kar precej je takšnih in drugačnih komentarjev, za katere mislim, da jih ne bi bilo toliko, če bi bila moški. Tega je ogromno, največ na Twitterju, tam je greznica vsega mogočega,« je povedala.

Joveva je prepričana, da so za slabšo zastopanost žensk v politiki krivi predvsem stereotipi in vzgoja. Po njenem bi politika v očeh mladih izgubila negativen predznak, če bi večina politikov predstavljala dober zgled. To, da oblast misli, da si lahko privoščijo vse, se namreč preslika na mlade, ki potem mislijo, da so vsi politiki enaki.

Besedilo in slika: MC Podlaga

51. tekmovanje mladih glasbenikov Republike Slovenije

51. tekmovanje mladih glasbenikov Republike Slovenije je potekalo med 7. in 22. marcem 2022 v Štajersko-pomurski regiji. Tekmovanje je bilo razpisano za discipline: flavta, kljunasta flavta, oboa, klarinet, saksofon, fagot, petje, klavir, diatonična harmonika, komorne skupine s trobili ter komorne skupine jazz.

Letošnjega tekmovanja se je udeležilo kar 11 učencev solistov ter ena komorna skupina s trobili iz Glasbene šole Sežana. Z velikim navdušenjem so se naši učenci in učitelji spoprijeli s predpisanimi pogoji za posamezne discipline in kategorije. Še prav posebej, ker je tekmovanje zopet potekalo v živo in skoraj brez zahtevnih koronskih ukrepov. Čeprav smo bili v zadnjem šolskem letu prikrajšani za številne nastope naših učencev, so rezultati z državnega tekmovanja izjemni. Naši učenci so prejeli tri zlate plakete, od tega eno tretjo nagrado, šest srebrnih plaket ter tri bronaste plakete.

Omenimo pa lahko še vrhunska dosežka naših bivših učenk, ki svojo glasbeno pot nadaljujeta na Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani oziroma na Konservatoriju italijanske Švice v Luganu. Eva Bonifacio, ki vadi pod mentorstvom Sijavuša Gadžijeva, je v disciplini klavir v kategoriji 2.A prejela zlato plaketo, Gaja Bašič pa v disciplini flavta 3.B zlato plaketo in drugo nagrado ter posebno priznanje za najboljšo izvedbo obvezne skladbe slovenskega avtorja. Gaja študira na Univerzi v Luganu pri profesorju Felixu Renggliju.

Letošnji rezultati:

- ANA JULIJA ŠPAN – zlata plaketa in 3. nagrada, 96,00 točk – klavir, 1. b

Učiteljica: Tamara Ražem Locatelli

- BLAŽKA GRIŽON – zlata plaketa, 97,67 točke – flavta, 1. c

Učiteljica: Marija Maretič Hiršter

Korepetitorka: Jana Zupančič

- SEBASTIAN ŠIMETIČ – zlata plaketa, 95,00 točk – klavir, 1. a

Učiteljica: Jana Zupančič

- NEŽA FAKIN – srebrna plaketa, 94,33 točke – flavta, 1. c

Učiteljica: Tamara Tretjak

Korepetitorka: Neva Klanjšček

- VERONIKA BUDA – srebrna plaketa, 94,00 točk – flavta, 1. c

Učiteljica: Tamara Tretjak

Korepetitorka: Neva Klanjšček

- VITA ŽIGON – srebrna plaketa, 91,33 točke – flavta, 1. a

Učiteljica: Marija Maretič Hiršter

Korepetitorka: Jana Zupančič

- TROBILNI KVINTET GŠ SEŽANA – srebrna plaketa, 93,67 točk, komorna skupina s trobili, 1. b v zasedbi: VALENTINA DUJC, trobenta, GAŠPER SOSIČ, trobenta, LUCIJA ŠKAMPERLE, rog, JAKA BEVČIČ, pozavna, GAŠPER PRELC, tuba.

Mentor: Peter Pačnik

- KLARA ŠTOKA – srebrna plaketa, 93,33 točke – klarinet, 1. a

Učitelj: Branislav Trifkovič

Korepetitorka: Tamara Ražem Locatelli

- ZALA BAN – srebrna plaketa, 90,00 točk – klarinet, 1. a

Učitelj: Branislav Trifkovič

Korepetitorka: Tamara Ražem Locatelli

- TISA FON TRSTENJAK – bronasta plaketa, 89,00 točk – flavta, 1. a

Učiteljica: Marija Maretič Hiršter

Korepetitorka: Jana Zupančič

- SAMUEL TISEL – bronasta plaketa, 88,00 točk – saksofon, 1. a

Učitelj: Tomaž Nedoh

Korepetitorka: Tamara Ražem

- ELLY LOZEJ – bronasta plaketa, 87,00 točk – saksofon, 1. b

Učitelj: Branislav Trifkovič

Korepetitorka: Tamara Ražem Locatelli

Iskrene čestitke vsem tekmovalcem, njihovim učiteljem ter korepetitorkam.

Besedilo: Ivo Bašič

Slike: arhiv GŠ Sežana

Uspešen dvig kompetenc za več kot 1100 udeležencev

Štiriletni projekt Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc, ki ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in smo ga izvajali na Ljudski univerzi Sežana, se počasi približuje koncu.

Z zadovoljstvom se lahko ozremo nazaj, saj nam je v tem obdobju uspelo izvesti kar 92 različnih brezplačnih tečajev: od jezikovnih tečajev na več ravneh (angleščina, italijanščina, nemščina, francoščina, španščina, ruščina, slovenščina za tujce) do računalniških tečajev (začetni in nadaljevalni tečaj računalništva, tečaj excela) in pa tudi tečaj digitalne fotografije, zeliščarski tečaj ter zeliščarsko-kulinarični tečaj, knjigovodski tečaj, priprave na npk vizažist, tečaj Knjige so zame, tečaj komunikacije, razvoj osebnih potencialov za kvalitetno življenje, tečaj digitalnega marketinga, e-poslovanje v turizmu in tečaj Izzivi sodobnega časa. Udeležence so poleg računalniških in jezikovnih vsebin pritegnile tudi komunikacijske veščine, tehnike za reševanje konfliktov, knjigovodske vsebine, znanja s področja osebnega razvoja, javnega nastopanja, poznavanja in nabiranja zelišč, naturopatije in ličenja, v zadnjem letu pa tudi, kako izboljšati oz. sploh začeti z elek-

tronskim poslovanjem v turizmu.

Tečajev se je udeležilo več kot 1100 udeleženk in udeležencev, ki so jih obiskovali v živo in na daljavo. Tečaji v živo so se odvijali tako v učilnicah na Ljudski univerzi Sežana in podjetjih kot tudi na terenu, kjer so se udeleženci med drugim učili veščin digitalne fotografije, si ogledali zeliščarsko kmetijo, pripravljali cvetne esence, nabirali zelišča in tudi pripravljali kulinarične specialitete iz njih. Veliko je bilo deljenja izkušenj, radovednih vprašanj, znanja željnega zanimanja, sodelovanja in nasploh prijetnega druženja. Za zadnje smo bili v obdobju epidemije žal prikrajšani, saj smo bili v novembru 2020 zaradi situacije, povezane s koronskim virusom prisiljeni preseliti vsa izobraževanja na splet. Sprva smo bili tako mi kot udeleženci precej skeptični glede virtualnega načina izobraževanja, vendar smo z veliko truda in dodatnih usposabljanj uspeli premagati začetniške izzive in izpeljati enako kakovostna izobraževanja kot v učilnici. So se pa udeleženci marsikatero skupine srečali v živo šele ob sproščanju ukrepov po končanem tečaju, saj je bila želja po osebnem stiku zelo prisotna.

Ker smo na Ljudski univerzi Sežana zavezani kakovosti, smo uspešnost izvedbe preverjali z anonimnimi anke-

tami ob koncu tečajev, kjer so udeleženci večkrat izrazili zadovoljstvo nad predavatelji, izbranimi vsebinami, praktičnostjo obiskovanja tečajev na daljavo in tehnično podporo ter pomočjo, ki smo jo nudili ves čas trajanja izobraževanja. Pri izvedbah v živo pa so poleg kakovostne izvedbe izpostavili predvsem istočasno pridobivanje novih znanj in druženje.

Trenutno pri nas v okviru projekta potekajo štirje brezplačni tečaji, v spomladanskem času pa jih, glede na razpoložljiva sredstva, načrtujemo le še nekaj, v katere prednostno vključujemo zaposlene in brezposelne, starejše od 45 let. Ker pa se je v štirih letih trajanja razpisa pokazala velika potreba po vključitvi tudi mlajših udeležencev, smo k sodelovanju povabili občine Sežana, Komen, Hrpelje - Kozina in Divača, ki so sofinancirale tečaje za mlajše občane z minimalnim prispevkom. Sodelovanje z občinami bomo nadaljevali tudi v letu 2022, zato vas prijazno vabimo k udeležbi.

Ljudske univerze željno pričakuje nov razpis za Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc, da vam bomo tudi v prihodnje lahko ponudili brezplačne tečaje.

Sodelavke Ljudske univerze Sežana

Brucovanje študentov Višje strokovne šole Sežana

Študenti 2. letnika Višje strokovne šole Sežana so se letos pri predmetu Podjetništvo, ekonomika in trženje pod taktirko predavateljice Maje Prešeren odločili, da za prvi letnik organizirajo brucovanje, čeprav zaradi širjenja koronskega virusa okrnjeno in prilagojeno ukrepom.

Dogodek se je zgodil 22. decembra

2021 v prostorih višje strokovne šole ter po Sežani, kjer je bil za udeležence pripravljen lov na zaklad. Brucovanje ali Fusion, kot ga imenujemo študentje, se je začelo z uvodnim pozdravom organizatorjev ter degustacijo domačih pridelkov, ki so jih podarili sponzorji. Udeleženci so imeli možnost poizkusiti

različne vrste domačih marmelad, sirov, mesnin in drugih dobrot. Dogodek je denarno podprla tudi Občina Sežana, saj so se študenti prijavi na razpis za sredstva ter ta tudi uspešno prejeli.

Glasil o Sežani in lov na zaklad

Ob tej priložnosti je izšlo tudi šolsko

glasilo z naslovom Iso4, v katerem študenti poleg šole z besedo in fotografijo opisujejo tudi Sežano kot mesto parkov, kamna, Kosovela in železnice. Tudi revija je delno financirala občina.

Po uvodnem delu so se vsi udeleženi študenti razdelili v dve skupini ter se podali na lov na zaklad po Sežani, kjer so jih čakale številne naloge in izzivi. Ko sta obe skupini uspešno zaključili igro, jih je za nagrado čakala pogostitev v piceriji Cavallino. Po končani večerji je sledilo še prijateljsko druženje, pri katerem so se študenti obeh letnikov še bolj spoznali in povezali.

Profesorji pozdravili brucovanje

O brucovanju smo nato povprašali nekatere udeležence dogodka. Predavateljica Maja Prešeren nam je razkrila, da se je brucovanja udeležila tudi v štu-

dentskih letih. Bruci so takrat morali opravljati določene naloge, bilo ji je lepo in zanimivo. O letošnjem brucovanju pa je povedala, da se ji zdi enkratno.

Predavateljica Marica Uršič Zupan nam je povedala, da so v njenih študentskih časih imeli več brucovanj na različnih fakultetah in v študentskih domovih, kjer je spoznavala sošolce in Ljubljano. Letošnje se ji zdi super, saj meni, da je to pomemben del študentskega življenja in predstavlja druženje, ki ga študenti potrebujejo.

Upajo, da brucovanje ostane

Študent in eden od organizatorjev dogodka, Marcel Kump, je bil z izvedbo zadovoljen. Menil je, da v Sežani manjkajo takšni dogodki, zato je bil nad letošnjim navdušen. Boji pa se, da se tradicija ne bo ohranila. Vseeno upa, da bo v vsaki

generaciji nekdo, ki bo to ohranjal, saj si želi, da se študenti odprejo in povežejo.

Študentki Martina Birska in Ivana Laloš sta bili veseli, da je bilo organizirano brucovanje in da se v Sežani kaj dogaja. Zdi se jima pomembno, da se študenti povežejo med sabo. Sicer sta bili malce razočarani nad udeležbo, saj je bilo študentov prvih letnikov bolj malo.

Povprašali pa smo seveda tudi bruce. Študent kamnoseštva Juri Tenze nam je povedal, da mu je brucovanje všeč. Pričakoval je sicer več ljudi, vendar mu je bilo vseeno lepo. Tudi organizacija se mu je zdela zelo dobra. Pravi, da bi bil naslednje leto tudi sam pripravljen pomagati pri organizaciji brucovanja, da bi se to lahko ohranjalo naprej.

Besedilo in sliki: Lea Dimitrovski in Maša Malič

VSS- brucovanje: Tako študentje kot predavatelji Višje strokovne šole so bili nad brucovanjem navdušeni.

VSS-glasilo: Na brucovanju so študenti predstavili šolsko glasilo, ki ga je sofinancirala Občina Sežana.

Uspešno zaključena operacija Krasnost Krasa in Brkinov

TIC Sežana za Zavod ŠTIP, vlagatelj, je s partnerji operacije – Občine Sežana, Hrpelje - Kozina, Divača, Komen, Park Škocjanske jame, Holding Kobilarna Lipica ter Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana, v letošnjem letu uspešno zaključili operacijo Razvoj in dvig kakovosti turističnih storitev ter povezovanje tipičnih izdelkov in pridelkov Krasa in Brkinov v turistično ponudbo destinacije – Krasnost Krasa in Brkinov. Operacija je bila sofinancirana iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, podukrep 19.2 – Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost.

S ciljem usmerjenja razvoja turizma na destinaciji v turizem z večjo dodatno vrednostjo in dvigom konkurenčne prednosti lokalnega gospodarstva z enotno in jasno zastavljeno vizijo ter povezanimi ponudniki smo pripravili Strategijo razvoja in krepitve blagovne znamke destinacije. Poleg tega smo razvili in povezovali doživetja v okviru Festivala kraška gmajna, izvedli marketinške delavnice za tri ciljne skupine (vinarji, izletniške kmetije in turistične kmetije, druge pridelovalce in izdelovalce domačih pridelkov/izdelkov), pripravili vsebine za smerne za upravljalce gostinskih obratov

in upravljalce gostinske ponudbe na kmetijah ter slednje združili v priročni knjižici. Pripravili in izpeljali smo enoletni komunikacijski načrt, ki je med drugim vključeval novinarske konference, digitalno oglaševanje, pripravo PR člankov, oglaševanje na zunanjih površnin in radiu. Poleg tega smo v okviru operacije nadgradili in izvedli številne dediščinske programe – Dnevi Kobilarne Lipica, Simpozij na temo dediščinske arhitekture, Poletje odprtih kleti in domačij na kraški vinski cesti, Martinovanje na Krasu, Festival kraška gmajna ter pripravili promocijske materiale. V operacijo smo aktivno vključevali tudi

ranljive skupine z območja LAS Krasa in Brkinov – mladi člani kmetijskih gospodarstev, starostniki – Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras ter skupino oseb z duševnimi omejit-

vami – stanovalci Doma na Krasu.

Skupna vrednost operacije brez DDV je znašala 47.148,02 EUR, skupna vrednost sofinanciranja 40.075,82 EUR, kar znaša 85 % skupne vrednosti operacije.

Ana Hrast

Aktualno delovanje LAS Krasa in Brkinov

Pripravili smo pregled delovanja Lokalne akcijske skupine Krasa in Brkinov (v nadaljevanju: LAS) v zimskem obdobju.

Sodelovali smo pri pripravi dveh prijav na 6. javni razpis projektov sodelovanja LAS

V obdobju december 2021–februar 2022 je LAS Krasa in Brkinov, skupaj z več slovenskimi LAS in partnerji znotraj svojega LAS, aktivno pripravljala dva projekta sodelovanja ter kot partnerski LAS oddal dve prijavi. Prijavljeni operaciji (projekta) sta:

– Gastronomske poti Primorske (akronim: Okusi Primorske) ter

– Veriga eko zelišč od Dolenjske do Krasa. Glavni poudarek letošnjega razpisa je bilo zasledovanje strategije Od vil do vilic za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem, kar pomeni, da operacija prispeva k trajnostni ekološki proizvodnji hrane ali pa k spodbujanju priprave ekološke hrane za trg oziroma k omogočanju prehoda na zdrave in trajnostne načine prehranjevanja. Bistven poudarek letošnjega razpisa je bil vključevanje deležnikov s področja ekološkega kmetovanja.

V projektu Gastronomske poti Primorske poleg LAS Krasa in Brkinov sodelujejo še LAS Vipavska dolina, ki je vodilni partner, LAS med Snežnikom in Nanosom, LAS Istre, LAS V objemu sonca ter dva tuja LAS – LAG Sjeverna Istra in GAL Carso – LAS Krasa.

Poleg ostalih skupnih, so glavni poudarki predloga projekta za LAS Krasa in Brkinov še: prevetritev minimalnih pogojev oziroma standardov za ponudnike, revitalizacija sadne brkinske ter kraške vinske ceste in preverjanje, ali ponudniki izpolnjujejo prenovljene pogoje. Poleg tega pa je načrtovano izobraževanje ter nakup opreme ponudnikov in ostalih deležnikov za izboljšanje ter nadgradnjo ponudbe na območju brkinske sadne ceste ter kraške vinske ceste.

Projekt Veriga eko zelišč od Dolenjske do Krasa se je oblikoval med LAS Dolenjska in Bela Krajina, ki je vodilni partner, LAS Krasa in Brkinov, LAS Suhe krajine, Teme-nice in Krke, LAS Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe ter tujim LAS – LAS Ča-

čak – Gornji Milanovac (Srbija).

Glavni cilji projekta za območje LAS Krasa in Brkinov so: razvoj in promocija novih zeliščnih živilskih in neživilskih proizvodov (fitoterapevtskih, kozmetičnih) in novih storitev (izobraževalnih, turističnih ...) znotraj območja partnerskih LAS, krepitev prepoznavnosti domačih (eko) zeliščnih izdelkov s poudarkom na visoki kakovosti in dodani vrednosti uporabe le-teh, spodbujanje ekološkega gojenja zelišč kot kmetijskih praks, ki znižujejo sproščanje toplogrednih plinov, ohranjajo biotsko raznovrstnost, kakovost voda in kakovosti tal, zmanjšujejo uporabo fitofarmaceutskih sredstev, ohranjajo pridelavo avtohtonih vrst/sort zelišč brez GSO ter boljša (turistična) prepoznavnost območja partnerskih LAS na področju zeliščarstva.

Podrobnejše informacije o prijavljenih projektih so dostopne na spletni strani www.laskrasainbrkinov.si

V bližnji prihodnosti pričakujemo dopolnitve zgoraj navedenih operacij ter upamo na njihovo potrditev s strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Konkurenca je bila po pričakovanjih precejšnja, saj je bilo operacij, in s tem zaprosenih sredstev, dvakrat več kot razpisanih sredstev.

Tekoče delo

Sicer pa LAS vsem prijaviteljem in njihovim partnerjem v odobrenih operacijah nudi pomoč pri ustreznem izvajanju operacij. Da bi ustrezno beležili in zbirali za pripravo zahtevkov za izplačilo, sta bili v februarju 2022 izvedeni dve delavnici, po dogovoru s prijavitelji pa bomo preostale izvedli v prihajajočem času.

Vabimo vas, da si več informacij o zaključenih operacijah ter operacijah v izvajanju preberete na spletni strani LAS, v zavihku Projekti.

V marcu 2022 je bila opravljena tudi kontrola delovanja LAS Krasa in Brkinov (podukrep 19.4) s strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (AR-SKTRP), ki smo jo uspešno prestali.

Natečaj za najuspešnejšo podeželsko skupnost pod sloganom Gradimo mostove

Na naši spletni strani smo objavili povabilo k prijavi na 2. nacionalni natečaj za najuspešnejšo podeželsko skupnost pod sloganom Gradimo mostove. Društvo za razvoj slovenskega podeželja, ki mu je Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano zaupalo koordinacijo postopka izbora, poziva podeželske skupnosti (vas, skupina vasi, občina, skupina občin ...), da se pridružijo natečaju za izbor podeželske skupnosti za leto 2022 pod geslom Gradimo mostove. Rok prijave je 15. april 2022.

Evropska delovna skupnost za razvoj podeželja in obnovo vasi (ARGE Landentwicklung und Dorferneuerung), katere članica je tudi Slovenija, vsaki dve leti razpisuje natečaj za evropsko nagrado za razvoj podeželja (več o tem na www.landentwicklung.org). Skupnost, izbrana na nacionalnem natečaju, bo Slovenijo zastopala na 17. evropskem natečaju za evropsko nagrado za razvoj podeželja in obnovo vasi za leto 2022. Če prepoznate potencial vaše podeželske skupnosti (vas, skupina vasi, občina, skupina občin ...), vas toplo vabimo k prijavi. Več informacij je dostopnih preko povezave na spletni strani www.laskrasainbrkinov.si

Facebook stran LAS Krasa in Brkinov

Na Facebook strani LAS Krasa in Brkinov (<https://www.facebook.com/LAS.Krasa.in.Brkinov/>) se trudimo redno objavljati aktualne novice in pozive, zato vabljeni k spremljanju, kakor tudi njenemu 'všečkanju' in deljenju.

Povabilo k včlanitvi v LAS Krasa in Brkinov

LAS Krasa in Brkinov še vedno vabi za interesirano javnost k včlanitvi v LAS. Na spletni strani www.laskrasainbrkinov.si najdete prijavní obrazec, ki ga izpolnjenega pošljete na elektronski naslov info@laskrasainbrkinov.si ali po navadni pošti na LAS Krasa in Brkinov, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana.

Jerneja Modic in Maja Colja,
LAS Krasa in Brkinov

Nova Strategija razvoja in trženja turizma za Kras in Brkine

V letu 2017 so Občine Divača, Hrpelje - Kozina, Komen in Sežana posamično vstopile v Zeleno shemo slovenskega turizma (Slovenia Green Destination), ki združuje prizadevanja za trajnostni razvoj turizma v Sloveniji, destinacijam in ponudnikom nudi konkretna orodja za oceno in izboljšanje trajnostnega delovanja ter skozi znamko SLOVENIA GREEN, zeleno delovanje tudi promovira. V sklopu pridobljenih znakov, so bila občinam podana priporočila in pripombe za izboljšanje stanja na posameznih področjih. Kot največja pomanjkljivost na ravni managementa pa je bila izpostavljena odsotnost strateškega dokumenta za razvoj turizma, posledica česar je bil tudi nestrateško voden razvoj. Zato so se občine zavezale k izboljšanju tega področja in v tem letu tudi vse sprejele skupno Strategijo razvoja in trženja turizma za Kras in Brkine za nadaljnjih sedem let, kar je tudi prispevalo k pridobitvi zlatega znaka v sklopu Zelene sheme slovenskega turizma za destinacijo Kras in Brkini.

Osnova za pripravo strateškega načrta so bile izvedene analize stanja turizma v posameznih občinah v obdobju od leta 2018 do 2021. Izdelavo strateškega dokumenta je letos spomladi prevzela Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov, d. o. o. (ORA Krasa in Brkinov), kot krovna organizacija za razvoj in promocijo turizma na destinaciji Kras in Brkini. Za strokovno izdelavo dokumenta je izbrala zunanega izvajalca, Inštitut za odgovorni turizem – ROS.Turist, ki je v juliju 2021 pričel z izdelavo predloga strategije za območje celotne turistične destinacije štirih kraško-brkinskih občin.

Proces priprave razvojnega dokumenta je potekal v interakciji z zainteresirano javnostjo in s ključnimi deležniki na destinaciji. ORA je organizirala več delavnic in srečanj s poudarkom na turističnih ponudnikih, izvedenih je bilo tui več kot 36 individualnih intervjujev pri ponudnikih ter preko

telefona, opravljeno pa je bilo tudi anketiranje obiskovalcev, prebivalcev in turističnega gospodarstva. Na podlagi pridobljenih podatkov se je osnutek Strategije razvoja trženja turizma destinacije Kras in Brkini 2022–2028 nenehno dopolnjeval. Po internih usklajevanjih, predstavitev na občinskih svetih, odborih in komisijah na občinah ter dveh internih usklajevanjih, kjer je bilo podanih veliko konstruktivnih pripomb, so vsi štirje občinski sveti v decembru 2021 in januarju 2022 potrdili ta ključni dokument turizma. S tem se postavlja smer razvoja turizma na destinaciji za naslednjih sedem let, omogoča pa tudi vzpostavitev učinkovitejše organiziranosti turizma na sami destinaciji, kar bo v prihodnje osnova za še celovitejšo in bolj povezano turistično ponudbo, krepitev promocije in trženja turističnih produktov. Dokument je tudi usklajen s strateškimi cilji in usmeritvami razvoja turizma na ravni Slovenije.

V Strategiji razvoja in trženja turizma destinacije Kras in Brkini 2022–2028 so določena strateška izhodišča, prednostna področja razvoja in trženja in cilji, ki jih bo ORA Krasa in Brkinov z aktivnostmi, ki bodo dorečene v letnih programih dela, zasledovala.

Poslanstvo

Vsem zainteresiranim prebivalcem in obiskovalcem želimo v skupnem soustvarjanju edinstvenih doživetij omogočiti razvoj, ekonomsko in drugo zadovoljstvo ter nadgradnjo turistične destinacije (tako enodnevnim obiskovalcem kot večdnevnim turistom) v 'edinstveno doživljanje destinacije' – Spoznajte naše prave barve.

Kratkoročna vizija

Destinacija Kras in Brkini bo ob partnerskem sodelovanju ključnih deležnikov postala destinacija za krajša bivanja s trajnostno usmeritvijo in celoletno ponudbo pristnih doživetij izjemnega nadzemnega in podzemnega sveta.

Dolgoročna vizija

Destinacija Kras in Brkini bo osredotočena na zahtevnejšega – butičnega turista, ki bo v destinaciji bival več dni in bo spoznaval pristnost destinacije v neposredni sinergiji z lokalnim prebivalstvom. V njegovem doživetju se bodo prepletale ključne konkurenčne prednosti destinacije (naravna in kulturna dediščina, ki bo povezna z avtentično gastronomijo).

Vrednote, na katerih bo temeljilo naše delo: povezovanje, zaupanje, upoštevanje narave in kulture, avtentičnost, lokalnost, sezonskost, izvirnost.

- Trajnost (ekonomski, socialni in okoljski vidik).
- Butični mir.
- Avtentičnost (gastronomija, parki ...).
- Celoletno delovanje.
- Sodobna tehnologija.
- Parki (Unesco, naravne vrednote, kulturna krajina, zeliščni vrtovi ...).

Identiteta – elementi: kras, Matični Kras, Kraševci, Brkinci, parki, avtohtona gastronomija, potreben čas, da spoznaš destinacijo.

Prednostna področja razvoja in trženja

1. Povezovanje in upravljanje destinacije.
2. Trajnostni razvoj.
3. Turistična infrastruktura in investicije.
4. Oblikovanje turističnih proizvodov, atrakcij in doživetij.
5. Sodobno trženje, s pomočjo digitalizacije.
6. Vzpostavitev prodajne funkcije.

Za več informacij je na spletni strani v-sitkras.info objavljen celoten dokument in njegov povzetek.

ORA Krasa in Brkinov

Kras in Brkini na največjem turističnem sejmu v Sloveniji

Destinacija Kras in Brkini se je med 23. in 26. marcem 2022 predstavila na mednarodnem sejmu Alpe-Adria, ki se je odvijal na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Na 32. sejmu za zeleni in aktivni turizem Alpe-Adria se je predstavilo prek 130 turističnih ponudnikov iz Slovenije, Avstrije, Bosne in Hercegovine, Češke, Hrvaške in Italije. Z eno vstopnico si je oba sejma ogledalo več kot 10.000 ljudi.

V ospredju letošnjega sejma sta bila zeleni, aktivni t. i. outdoor turizem in trajnostna naravnost. Na drugi strani pa tudi zdravstvena situacija, ki ni naklonjena masovnemu druženju in nas kot turiste pospešeno usmerja v aktivnosti v neokrnjeni naravi.

Na razstavnem prostoru destinacije Kras in Brkini, ki ga je organizirala ORA Krasa in Brkinov, d. o. o., so se zvrstile predstavitve naravnih in kulturnih znamenitosti območja, Parka Škocjanske jame, Botaničnega vrta ob vili Mirasas-

so, Muzeja slovenskih filmskih igralcev Divača in Mitskega parka. Predstavljali smo tudi ostale znamenitosti, Štanjel, Kobilarno Lipica, Živi muzej Krasa, Divaško jamo, jamo Vilenica ... ter prihajajoče spomladanske aktivnosti v sklopu akcije Pomladne barve Krasa in Brkinov, ki se je pričela 15. aprila z Divjimi okusi Krasa in Brkinov, ter nadaljevala ob koncih tedna s Festivalom kraška gmajna, pohodi z degustacijami pri ponudnikih in vodenimi outdoor doživetji vse do 5. junija.

Dogajanje na razstavnem prostoru so popestrili tudi predstavniki Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa, med njimi Vinska klet Štok, Vinska klet Orel ter Vinkras Sežana. Športno kulturno razvojno društvo Na Placu je predstavljalo prihajajoč poletni Festival GinBrin, Hotel Admiral pa je z nagradno igro promoviral namestitvene zmogljivosti na Kozini. Izjemno veliko pozornosti je pritegnil prikaz klesanja kamnite skulpture, ki jo

je, v okviru štiridnevnega dogajanja na razstavnem prostoru destinacije, izdelovala diplomantka Višje strokovne šole ŠC Srečka Kosovela Sežana Sibila Leskovec. K sodelovanju je pristopilo tudi podjetje Marmor Sežana, ki je za prikaz klesanja zagotovilo lokalno pridobljen kamen. Obiskovalci razstavnega prostora so se lahko potegovali za kamnito skulpturo, najbolj pogumni pa so se preizkusili tudi v klesanju.

V okviru sejma so Turistična zveza Slovenija, Zavod za gozdove Slovenije in združenje Slovenia Outdoor, ob 10-letnici ocenjevanja tematskih poti Slovenije, podelili priznanje tudi naj tematski poti leta 2017, Živemu muzeju Krasa.

Besedilo: Ana Hrast

Sliki: arhiv TIC Sežana – ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Srečanje vodstva OOOZ Sežana in županov Kraško-brkinske regije z ministrom za javno upravo – Boštjanom Koritnikom

V začetku marca 2022 je sežanska Območna obrtno-podjetniška zbornica gostila Ministra za javno upravo Boštjana Koritnika. Na delovnem sestanku, kjer so bili poleg vodstva sežanske zbornice prisotni še župani Kraško-brkinskih občin, je bila glavna tema delovanje Upravne enote Sežana.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana kot reprezentativen organ obrtnikov in podjetnikov deluje na

območju Upravne enote Sežana. Člani Kraško-brkinskih občin se namreč že dalj časa obračajo na našo ustanovo s prošnjo, da jim pomagamo pri reševanju vsakodnevnih izzivov, s katerimi se srečujejo, ko pridejo v stik z Upravno enoto Sežana – izdaja gradbenih dovoljenj ali pa reševanje vlog – enotno dovoljenje za delo in bivanje. Nemalo je konkretnih primerov, ko postopki na UE Sežana trajajo predolgo. Postopek

za pridobitev enotnega dovoljenja za delo in bivanje traja tudi tri mesece, postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja pa tudi do enega leta in pol. V gospodarstvu s takimi roki ne moremo preživeti in mnogi verjamejo, da se je na območju UE Sežana zaradi tega dogodila že večja gospodarska škoda, katere posledice bomo nosili vsi občani. Ker vemo, da je v gospodarstvu čas zelo pomemben in odločilen dejavnik,

se z odgovorom pristojnih, da je preveč zaposlenih na bolniškem stažu, nikakor ne moremo sprijazniti.

V tej luči so pogovori z ministrom Koritnikom tudi potekali – problematika v povezavi z upravnimi postopki s področja Zakona o tujcih in Gradbenega zakona.

Minister je prisotnim pojasnil, da je upravna enota sicer samostojen državni organ, ki skladno z načelom samostojnosti v konkretnih upravnih postopkih odloča samostojno na podlagi veljavnih zakonov in drugih predpisov v Republiki Sloveniji. Skladno s svojimi pristojnostmi pa je načelnico Upravne enote Sežana pozval, da predstavi stanje na Upravni enoti Sežana z vidika upravnega poslovanja na področju tujcev in gradbenih dovoljenj. Z načelnico je bil tudi opravljen razgovor.

OOZ Sežana si prizadeva za povezovanje vseh vpletenih akterjev. Naš namen ni bil kritizirati, ampak sodelovati, saj se

dobro zavedamo, da smo odvisni eden od drugega. Vsi moramo delovati moralno in etično, v dobro vseh občanov, in se povezati na vseh področjih. Edino povezani lahko speljemo ponoven zakon gospodarstva.

V tej želji so bili podani tudi zaključki srečanja, namreč, kako s skupnimi pog-

ledi in predlogi pomagati tako uporabnikom storitev javne uprave kakor tudi zaposlenim na Upravni enoti, ki te storitve izvajajo.

Besedilo in slika: Klementina Križman, OOZ Sežana

Soustvarjanje trajnostnih turističnih produktov

V Štanjelu je v četrtek, 3. marca 2022, potekala okrogla miza projekta Kaštelir z naslovom Pomen vključitve deležnikov v soustvarjanje trajnostnih turističnih produktov, ki smo se je udeležili tudi predstavniki Doma na Krasu.

V projektu smo aktivno sodelovali z izdelovanjem spominkov – replik prazgodovinskih skledic, ki so jim življenje vdahnili stanovalci Doma na Krasu, ki so z gnetenjem in oblikovanjem gline vanje vtkali svojo neizbrisno sled.

Povabila k sodelovanju v projektu smo bili stanovalci in zaposleni zelo veseli. Izdelovanje glinenih skledic je popestrilo dneve stanovalcev, ki so si v instituciji

zelo podobni. Ogromen pomen je za stanovalce to, da delajo in ustvarjajo. S tem se dviga samopodoba posameznikov in skupine, krepi se samozavest in 'vrednost' posameznika; posledično so stanovalci bolj zadovoljni, cenjeni, nasmejani in, nenazadnje, so za svoje delo tudi simbolično plačani. Preko projekta se vključujejo v skupnost in niso potisnjeni na rob družbe, kar se, žal, še pre pogosto dogaja.

V projekt je bila tudi vključena socialna nota, kar je izrednega pomena. Želimo si, da bi ta vključenost in s tem priložnost za sodelovanje v raznih projektih postala stalnica. Vključenost socialne

note v razpisno dokumentacijo bi morala imeti večjo vlogo pri točkovanju za izbiro projekta, s čimer vključenost te tematike v razpise ne bi bila odvisna samo od dobre volje prijaviteljev projekta.

Resnično upamo, da se bo to tudi zgodilo, saj se na ta način ozavešča splošno javnost, odpravlja stigme in posledično pomaga ljudem s takimi ali drugačnimi težavami, da so korak bližje dostojnemu življenju, ki se vsem nam zdi nekaj samoumevnega.

Emma Ferenc, ki je sodelovala v projektu, je o projektu in o zaključni okrogli mizi napisala: »Udeležili smo se prireditve Okusi bronaste in železne dobe v Štanjelu. Vse se vrtilo okoli kaštelirjev, izdelkov iz gline, izkopanin. Predstavili smo znanje Doma na Krasu. Območje Krasa, Brkinov in Čičarije je polno prazgodovinskih gradbišč – kaštelirjev. Projekt Kaštelir je nastal z namenom aktivnega ohranjanja te prezrte, izjemno bogate dediščine, ter obuditve starodavne povezanosti ljudi z rastlinami. Pogledali smo tudi kratek film, spoznali goste iz različnih krajev, med drugim tudi s Hrvaške. No, bilo je odlično — in seveda sva z Julijo predstavili umetnine Doma na Krasu kot tudi razmišljanje našega doma.«

Besedilo: Projektna skupina Doma na Krasu

Slika: Martina Čiković

Botanični vrt Sežana ob vili Mirasasso – naj bo vstopnina prispevek za njegov nadaljnji trajnostni razvoj

Velikokrat smo že zapisali, da Botanični vrt Sežana ob vili Mirasasso ne moremo enačiti z vsako drugo mestno zeleno površino, kot so mestne zelenice in parki, saj se vrt, oblikovan davnega leta 1848, danes uvršča med najpomembnejše objekte vrtno-arhitekturne (nepremične kulturne) tvornosti na območju celotne Slovenije, hkrati pa nosi tudi status naravne vrednote državnega pomena. Poleg tega je vrt zaščiten tudi na lokalni ravni, in sicer kot naravni in kulturni spomenik lokalnega pomena.

Iz navedenega sledi, da je Botanični vrt ob vili Mirasasso izjemna naravna in kulturna dediščina mesta Sežana, celotnega Krasa in tudi Slovenije, zaradi česar terja celovito strokovno obravnavo, predvsem pa spoštovanje, da ga lahko kot takega ohranjamo tudi v prihodnje.

Od začetka leta 2018, ko je lastnica Občina Sežana vrt predala v upravljanje KSP, d. d., Sežana, vrt upravljamo na osnovi jasno začrtane vizije varstva in razvoja, ki je bila že na samem začetku osnovana skupaj z pristojnima zavodoma za varstvo kulturne dediščine in narave, in katera se glasi: »Vrt upravljati v smeri celostnega ohranjanja dediščine, ki pomeni s trajnim in nemotenim delovanjem zagotoviti nadaljnji obstoj vrtno dediščine, le-to obnoviti in obogatiti do nivoja odličnosti ter trajnostno oživiti, da se vrt ohrani za prihodnje generacije, da postane in ostane zgled kakovostno urejene, varovane in prezentirane kulturne in naravne dediščine, nadvse privlačen turistični cilj ter eden najpomembnejših lokalnih stičišč povezovanja, kulturnega dogajanja, izobraževanja in znanstveno-

-raziskovalnega dela s pozitivnimi učinki tudi v širšem prostoru.«

S tem poslanstvom smo v minulih štirih letih upravljanja postavili vse ključne temelje dobremu trajnostnemu gospodarjenju s prostorom, v okviru katerega skrbimo za stalno brezhibno urejenost vrta in postopno revitalizacijo degradiranih površin z ustreznimi zasaditvami, poleg tega pa smo zlasti s pomočjo nacionalnih in EU projektov:

- uredili Interpretacijski center kraške vegetacije, vključno z dostopom za gibalno ovirane osebe in sanitarijami;
- obnovili vse kamnite in keramične elemente vrta (kipe, vaze, podstavke), ki so bili v preteklosti predmet vandalizma in negativnih naravnih dejavnikov;
- na treh točkah vrta, in sicer na degradiranih zidovih, umestili steklene panoje velikega formata, ki prvič v zgodovini vrta, v sodelovanju z Grško skupnostjo v Trstu ter dediči Scaramangàjeve zapuščine, prikazujejo celotno zgodbo družine Scaramangà in obraze vseh treh družinskih vej, poleg tega pa prikazujejo tudi vlogo vrta po letu 1950;
- oblikovali celostno grafično podobo vrta, izdelali promocijski material, uredili spletno stran vrta ter FB in IG družbeni profil vrta;
- vrt opremili z novimi usmerjevalnimi in vstopnimi tablam, grafično preoblikovanimi tablicami za označitev rastlin in vrtnic ter tablicami za označitev krožne poti po vrtu;
- v letošnjem letu smo, kot upravljavec vrta, aktivno sodelovali tudi pri pripra-

vi projekta za celovito obnovo rastlinjaka iz leta 1890, izgradnjo namakalnega in osvetlitvenega sistema vrta, razvoj visokotehnološke avdio-vizualne iOS in Android aplikacije za individualno vodenje po vrtu ter razvoj treh, s kulturno dediščino povezanih turističnih produktov za trajnostno oživljanje in trženje vrta, ki ga je Občina Sežana v začetku aprila prijavila v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje projektov trajnostne obnove in oživljanja kulturnih spomenikov v lasti občin ter vključevanje kulturnih doživetij v slovenski turizem iz sredstev za izvajanje nacionalnega Načrta za okrevanje in odpornost, ki je bil razpis s strani Ministrstva za kulturo.

Na osnovi vsega navedenega smo močno prispevali tudi k prepoznavnosti Botaničnega vrta ob vili Mirasasso, saj smo sočasno z vsemi izvedenimi aktivnostmi skrbeli tudi za njegovo promocijo in trajnostno trženje. Slednje se izkazuje predvsem v povečanem številu individualnih domačih in tujih obiskovalcev, katerim pa doslej, zaradi finančno-kadrovskih omejitev, nismo uspeli zagotoviti celostne ponudbe. Sredstva, ki jih Občina Sežana vsako leto namenja upravljanju vrta, služijo namreč kritju plač treh zaposlenih in kritju materialnih stroškov vrta, vse ostalo (sofinanciranje projektov, manjše nadgradnje v vrtu, promocija ipd.) pa upravljavec krije iz sredstev tržno-komercialne dejavnosti vrta.

Od tu je sledila odločitev, da se vrt nadgradi z vzpostavitev blagajniške točke za zaračunavanje vstopnine individualnim obiskovalcem. K tej odločitvi so nas v prvi vrsti nagovarjali obiskovalci sami, podprta pa je bila tudi s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije in Občinskega sveta Občine Sežana, saj bo blagajniški sistem na dolgi rok imel večstranske pozitivne učinke na nadaljnji trajnostni razvoj vrta, in sicer:

- na osnovi načela 'plačilo dviguje vrednost' bo vrt tudi navzven pridobil status funkcionalno zaključene, upravljane in nadzorovane turistične (kulturne in naravne) vrednote, ki bo obiskovalce nezavedno opominjal, da gre za prostor, ki presega identiteto 'zgolj zelene mestne površine', torej za prostor z določeno zgodovinsko vrednostjo in ponudbo, hkrati pa tudi za prostor, v katerem veljajo

določena pravila, ki jih je potrebno upoštevati (vrtni red);

- urnik odprtosti vrta bo podaljšan skozi celo leto;
- med časom odprtosti bo v vrtu stalno prisotna oseba, zadolžena za nudenje informacij o vrtu in Interpretacijskem centru, za pomoč pri nakupu vstopnic, za izvajanje dnevnega nadzora v vrtu idr.;
- z vzpostavitvijo blagajne se bo razširila ponudba vrta, kar pomeni, da si bodo obiskovalci lahko ves čas njegove odprtosti poleg zunanjih površin ogledali tudi rastlinjak in Interpretacijski center kraške vegetacije, si privoščili skodelico kave, v prodajalni pa tudi nakup spominkov;
- s pomočjo tako pridobljenih prihodkov bo vrt še intenzivneje deležen obnove, tako se bo vsebinsko nadgrajeval in oživljal, da bo čedalje privlačnejši tako za domačine kot tudi širšo javnost.

V ta namen je bil osnovan cenik dnevnih vstopnic, ki se mu pridružuje tudi cenik letnih kart, in sicer za tiste uporabnike, ki vrt obiskujejo redno, to je večkrat dnevno, tedensko ali letno. Letna vstopnica je lahko obenem tudi prekrasno darilo za tiste, ki ljubijo naravo, kulturo, umetnost, mir in lepoto.

Pri nakupu vstopnic velja omeniti, da obiskovalci (razen invalidnih oseb in oseb z otroškimi vozički) dnevne vstopnice kupijo s pomočjo kartomata, na-

meščenege na glavnem vhodu v vrt (na belvederju med Občino Sežana in KSP, d. d., Sežana), medtem ko je letne karte za vse kategorije obiskovalcev ter dnevne vstopnice za gibalno ovirane osebe in osebe z otroškimi vozički mogoče kupiti na blagajni, ki se nahaja v Interpretacijskem centru kraške vegetacije ob stranskem vhodu v vrt (pri pokopališču Sežana). Povsem enako velja tudi za dostop do vrta, saj glavni vhod premore stopnišče, zato lahko gibalno ovirane osebe ter osebe z otroškimi vozički dostopajo skozi omenjeni stranski vhod. Tako na glavnem kot stranskem vhodu sta nameščena tudi domofona za neposreden kontakt do stacionarne blagajne.

Z nakupom dnevnih in letnih vstopnic so torej dostopne zunanje površine vrta, rastlinjak in Interpretacijski center kraške vegetacije, in sicer za ogled, raziskovanje vrta in sprehajanje po njem ali zgolj za skodelico kave pod pergolo vrtnic ali krošnjami dreves.

Omenjene vstopnice ne veljajo za organizirane skupine, ki štejejo nad 10 oseb. Te si vrt lahko še vedno ogledajo le s hišnim vodnikom v okviru vnaprej dogovorjenega vodenega ogleda (izjema so večje družine). V takem primeru obiskovalci poravnajo le voden ogled vrta po ustaljenem ceniku. Dnevne in letne vstopnice prav tako ne veljajo za dogodke, razen, če ni pri posameznem dogodku določeno drugače.

Začetek aktivnega delovanja tako

zasnovane blagajniške točke je petek, 15. april 2022. V primeru morebitnih začetnih težav z delovanjem blagajniškega sistema vse obiskovalce vljudno naprošamo za razumevanje.

In seveda prijazno vabimo k večkratnemu obisku tega malega veljaka, ki je vsem nam lahko v ponos. Zasluži si vso našo pozornost, spoštovanje in razumevanje, ki ga trajnostni razvoj tovrstnih prostorov od nas, kot celotne skupnosti, pričakuje.

Naj bo torej vstopnina v Botanični vrt Sežana ob vili Mirasasso še boljše priložnost za vrt in mesto Sežana kot eno izmed turističnih točk kraško-brkinske destinacije. Naj bo prispevek za njegov nadaljnji trajnostni razvoj, da bo vrt z vso svojo lepoto čedalje bolj prispeval k plemenitenju našega prostega časa in boljši kakovosti življenja.

A ob tem ne pozabimo, da so vrtovi umetnina – človeka, narave in časa. Zato bodimo, s spoštovanjem vrtnih pravil, spoštljivi gostje njihove lepote.

Za več informacij smo v času odprtosti vrta dosegljivi na tel. št. 05 7311 243 ali 065 556 846 ali preko el. naslova info@vrtsezana.si.

Besedilo: Marjetka Kljun Terčon,
vodja Botaničnega vrta Sežana pri
KSP, d. d., Sežana
Slika: Jošt Gantar

ODPIRALNI ČAS :

Mesec	8:00	9:00	10:00	11:00	12:00	13:00	14:00	15:00	16:00	17:00	18:00	19:00	
vsak dan													zaprto 1.1., 1. & 24.11.
XI, XII, I, II													
III, X													
IV, V, VI, VII, VIII, IX													

CENIK

Cena dnevnih vstopnic v €		
Dnevne vstopnice – Kartomat	Odrasli	6,00 €
	Upokojenci, študenti, dijaki	5,00 €
	Osnovnošolski otroci	4,00 €
	Otroci od dopolnjenega 4. leta	3,00 €
	Invalidi z EU kartico ugodnosti	3,00 €
Dnevne vstopnice – Pisarna vrta	Družinska vstopnica (2 odrasla & do 2 otroka 4-15 let)	12,00 €
	Družinska vstopnica (2 odrasla & od 3-5 otrok 4-15 let)	16,00 €
Cena letne vstopnice v €		
Letne vstopnice - Pisarna vrta Uporabite domofon	Letna vstopnica	15,00 €
	Prva izdelava letne vstopnice	2,00 €
	Dvojnik letne vstopnice	5,00 €

Vse cene so z 9,5 & DDV

Cenik vstopnic ne velja za organizirane skupine, ki štejejo nad 10 oseb, ki si vrt lahko ogledajo le v okviru vodenega ogleda na osnovi vnaprejšnje najave (izjema so večje družine). Cenik vstopnic ne velja za prireditve, razen, če je za posamezno prireditev definirano drugače. Letna vstopnica velja 1 leto. V primeru izgube se izdelava dvojnika po veljavnem ceniku. Ta ni prenosljiva in se v primeru zlorabe odvzame. Prav tako ne velja za dogodke.

Razpis za garancije in posojila podjetnikom v Obalno-kraški regiji

Podjetja s sedežem v občinah na Krasu imajo na voljo sredstva za posojila z garancijo Garancijske sheme v Obalno-kraški regiji in Občini Ilirska Bistrica (sheme), in sicer v okviru razpisa, ki ga je Regionalni razvojni center Koper objavil v Uradnem listu RS št. 29, dne 4. 3. 2022, in na svoji spletni strani <https://www.rrc-kp.si/sl/sl/10-za-podjetnike/za-podjetnike/751-garancijska-shema.html>.

Upravičenci, ki so poleg gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov tudi fizične osebe z dopolnilno dejavnostjo na kmetiji, zasebni zavodi, zadruga, socialna podjetja in društva, lahko pridobijo posojilo za investicije, obratna sredstva in zaposlovanje pri Delavski hranilnici, d. d., Ljubljana. Garancijska shema jim pri izbrani banki nudi zavarovanje za posojilo v višini od 50 do 80 % višine glavnice posojila. Najvišji znesek posojila za investicije znaša 120.000,00 EUR, za obratna sredstva 30.000,00 EUR in za vsako novo delovno mesto 5.000,00 EUR. Odplačilna doba

za investicije je največ sedem let, za obratna sredstva in zaposlovanje pa tri leta. Posojilo lahko krije do največ 90 % vrednosti upravičenih stroškov projekta. Za razliko mora upravičenec zagotoviti lastna sredstva.

Sredstva so na voljo po občinah soustanoviteljicah na osnovi sheme in se dodelijo iz sredstev občine, v kateri ima prosilec svoj sedež in lokacijo naložbe oz. za prosilce, ki investirajo na območju teh občin.

Za upravičence iz Občine Divača in Občine Komen so na voljo sredstva iz OOOZ Sežana, če so njeni člani.

Razpis je odprt do konca leta 2022. Sredstva po tem razpisu se dodelijo po pravilu de minimis.

Razpisanih je 1.000.000 EUR sredstev, od tega po občinah:

OBČINA	RAZPIS RRC GS
Ankaran	30.600,00
Hrpelje-Kozina	5.000,00

Ilirska Bistrica	9.000,00
Izola	79.000,00
Koper	484.400,00
Piran	161.000,00
Sežana	226.000,00
OOZ Sežana	5.000,00

Upravičenci lahko informacije dobijo na naslednjih mestih:

- Regionalni razvojni center Koper, Ulica 15. maja 19, 6000 Koper, tel.: 05 663 75 83 (Irena Cergol)
- Center za pospeševanje podjetništva Piran, d. o. o., Liminjanska cesta 96, 6320 Portorož, tel.: 041 870 401 (Alberto Manzin)
- Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov, d. o. o., Partizanska 4, Sežana, tel.: 05 734 43 62,
- Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška 14, Ilirska Bistrica, tel.: 05 711 23 10 (Tina Kocjan)

Irena Cergol

Jama Vilenica pripravljena na novo turistično sezono

V nedeljo, 10. aprila 2022, smo jamarji sežanskega jamarskega društva poprijeli za škarje, žage, grablje, 'kalavnike', 'karjole' in drugo orodje ter uredili okolico jame Vilenice. Po uspešni delovni akciji smo si privoščili odlično joto s klobaso iz gostilne Muha iz Lokve in uživali

v druženju na pomladanskem soncu. Jama in okolica sta tako pripravljena na novo turistično sezono.

Vodeni ogledi jame potekajo od aprila do konca oktobra vsako nedeljo in praznik ob 15. uri za skupine tudi ostale dni po predhodnem dogovoru.

Več informacij dobite na naši spletni strani: www.vilenica.com ali na telefonski številki: 051 648 711.

Vabljeni!

Besedilo in slika: Špela Prunk

Urejanje vhodnega dela v jamo.

Medgeneracijsko druženje v Povirju

V vrtcu Povir se zavedamo pomembnosti sodelovanja s starejšimi vaščani in želimo našim najmlajšim pokazati, kakšno bogastvo modrosti se lahko skriva v njih. Druženje predšolskih otrok s starejšimi vidimo kot ustvarjanje sožitja med generacijami, preko katerega bi radi otroke naučili spoštovanja in prijaznosti ter jim privzgojili občutek za sočloveka in

dobro delo, hkrati pa z našo družbo razveselili starejše generacije.

Verjamemo, da drobna gesta lahko polepša še tako turoben dan in nariše nasmeh na obraz vsakega posameznika.

V sklopu dejavnosti veselega decembra in mednarodnega dneva žena že vrsto let načrtujemo obisk in obdaritev starejših vaščanov. V zadnjih dveh letih

so bili le ti obiski zaradi epidemije onemogočeni.

Naše izkušnje s starejšimi so že vrsto let prijetne in poučne, zato bomo v prihodnje zagotovo še naprej skrbeli za medgeneracijsko povezovanje, druženje ter izmenjavo izkušenj in spoznanj.

Jerica Hlad

Najmlajši za najstarejše

V mesecu decembru smo v Vrtcu Sežana-enota Lehte ustvarjali pod sloganom Mladi za najmlajše. V želji, da bi tudi mi najmlajši iz vrtca naredili neko dobro delo, smo si zastavili cilj pod sloganom Najmlajši za najstarejše. Izdelali smo velik pisan pomladni travnik barvnih rož, ki so jih otroci pobarvali z barvami in s svojimi fotografijami-portreti.

Rože smo strokovne delavke podale oskrbovancem Doma upokojencev v Sežani na prvi pomladni dan 21. marca 2022. Bili so navdušeni in hvaležni, iz njih je velo veselje, ko so si izbirali cvetje na katerih so bili nasmejani otroški obrazi. Starostnikom so vzbudili tisto iskrico veselja, ki se prižiga na njihovih obrazih, ko uzrejo otroka. Ravno zato, ker je v zadnjih dveh letih zaradi bolezni okrnjen stik med otroci in starostniki, smo jim želeli približati spoznanje, da nismo pozabili na njih.

Izkušnja nas bogati še posebno, ko na licih priključiš starejšemu človeku morda le bežen spomin, nasmeh ali toplo misel.

Hvala vodstvu Doma upokojencev, da so prisluhnili naši želji in nas podprli v

danem dejanju.

Strokovne delavke Vrtca Sežana enota Lehte

Ogled mesta pod mestom

Po dobrih dveh letih so sežanski upokojenci, ki jih v društvu vodi predsednik Ivan Vodopivec, odpravili (26. marca 2022) na enodnevni izlet v Šaleško dolino, s poudarkom na ogledu najmlajšega slovenskega mesta (za mesto razglašeno leta 1959). Z velikim veseljem so Kraševci, ki so se spet zbrali in veselili tudi druženja med seboj, ogledali zgodbo o slovenskem premogovništvu, kopanju lignita, ki sega v 18. stol. in katerega zgodovina je lepo prikazana v Muzeju premogovništva Slovenije. Z več kot 140 let starim dvigalom so se po originalnem starem jašku spustili 160 m v globino in si ogledali

muzej z 18 prizori rudarskega življenja na približno enem kilometru rogov ter pomalicali na najgloblje ležeči jedilnici v Sloveniji. Zaželeli so si rudarski Srečno. Muzej je danes povezan s 50 km aktivnimi rovi rudnika. Po ogledu znamenitosti Velenja s Titovim trgom in sprehodom ob Velenjskem jezeru in z razgledne ploščadi na velenjski plaži občudovali, kaj je premogovništvo pustilo na tem delu ozemlja, kjer so nastala že štiri jezera ter urejeno mesto. Lep razgled pa je tudi z velenjskega gradu, do katerega vodi 233 stopnic. Na velenjskem gradu, ki ima že več kot 750-letno zgodovino (v pisnih omem-

bah prvi krat omenjen 14. 5. 1270) in je eden od najbolj ohranjenih renesančnih gradov na Slovenskem, so si ogledali Muzej, ustanovljen 1957. leta, s številnimi zbirkami. Domov so se vračali s številnimi lepimi vtisi, začutili so utrip rudarskega mesta, se seznanili z zgodovino rudarstva, ter obljubili, da se še vrnejo v Šaleško dolino. V aprilu člani sežanskega društva upokojencev odhajajo na izlet v Umbrio v Italijo, maja jih čaka zdraviliški program v termah Laktaši pri Banja Luki, avgusta pa gredo tradicionalno na Korčulo.

Besedilo in slika: Olga Knez

Letos spet pustovali

Letos smo se v dislocirani enoti Sežana iz Doma na Krasu iz Dutovelj odločili, da bomo spet praznovali pusta kot včasih. Tako so nam delavke iz stanovanjske enote na Kettejevi v Sežani sredi februarja začele pripravljati pustne kostume, da so bili nared do pusta.

Na pustni torek smo se stanovalci iz hiše našemili v deteljice. Tako napravljeni smo se napotili v ostale naše stanovanjske enote – na Rozmanovo in Lenivec. Po poti smo po Sežani videli veliko drugih šem, zlasti otrok. Bilo je razigrano in veselo.

Stanovalci iz vseh enot smo se potem zbrali v hiši, kjer smo imeli pogostitev. Brez krofov seveda ni šlo, teknili pa so nam tudi flancati, keksi, kava in sok.

Ivica Korenčan

Praznovanje 8. marca

Pred 8. marcem, dnevom žena, je moški del stanovalcev iz Doma na Krasu – dislocirane enote v Sežani šel nabirat zvončke, iz katerih so potem naredili lične šopke.

Za ta praznik smo se vsi stanovalci

zbrali v hiši. Najprej smo zapeli. Ker je eden imel s seboj tudi harmoniko, smo zapeli tudi ob spremljavi harmonike.

Ob tej priložnosti so nas pogostili z raznim pecivom, piškoti, sokom in kavo. Vmes smo veselo prepevali in si s

pesmijo ustvarjali prijetno vzdušje.

Na koncu so fantje vsaki stanovalki podarili šopek zvončkov, vsaka ženska je dobila tudi nagelj.

Ivica Korenčan

Članice EUROPA DONNA Obala-Kras praznovale osmi marec

Letošnji osmi marec si bomo članice EUROPA DONNA Obala Kras zapomnile po praznovanju, ki smo ga v torek, na dan praznovanja, preživele v Gostilni Križman v Tumljah pri Kozini. Članice iz kraškega dela regije smo bile zadolžene za pripravo programa, za katerega smo se zelo potrudile. Bil je pester in zanimiv, z veliko smeha in glasbe. Veliko članic iz Obalno-kraške regije pa povabljenke iz Postojne z okolico se nas je zbralo ob 17. uri in zabava se je začela. Najprej nam je dobrodošlico z lepo dekorirano rožico zaželela regijska vodja Darja Rojec, ki smo jo naslovili

kot našo častno gostjo. Ana Novak je izrekla dobrodošlico vsem članicam s strani Kraševk in se zahvalila Darji za vse aktivnosti, čas, potrpljenje, dejavnosti, ki nam jih nameni, kljub temu, da smo se vse članice srečale s hudo boleznijo, ampak se imamo vseeno lahko lepo. S hrano in pijačo smo bile izredno zadovoljne, za pecivo pa smo zavihale rokave vse članice s Krasa. Na zabavi sta za monokomedije poskrbel Jan Đzan Wan in mama Vanca, ki je regijski vodji Darji podarila šopek zdravilnih rastlin z dekoracijo mimoze in srčka. Imele smo tudi bogat srečelov. Da je bilo vzdušje

še bolj živahno, sta se nam proti večeru pridružila še Rok Gombač s harmoniko in Žan Čepar z bobnom, tako da smo se ob odlični hrani in pijači zvečer še dobro naplesale. Večer je minil v poznih večernih urah, naše članice pa so se proti domu odpravile vesele in z nasmehom na ustih. Pogovori, kako smo se imele, še vedno odzvanjajo med našimi pogovori in si kmalu spet želimo druženja.

Z velikim veseljem bi v svoje vrste povabile še ostale bolnice iz okoliških občin Divača, Sežana, Komen in Hrpelje - Kozina.

Besedilo in slike: Orjana Gombač

Skupina Svobodne duše iz Dutovelj ponovno ustvarja

Po zasluženem predahu je skupina za samopomoč Svobodne duše iz Doma na Krasu iz Dutovelj pripravljena na nove izzive.

Konec decembra 2021 so še izdali brošuro z vsemi napisanimi izdelki, ki so jih ustvarili tekom leta na temo Dober tek v okviru Dnevor evropske kulturne dediščine. Za ohranjanje kulturne dediščine jim je Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenija podelil priznanje, ki so se ga zelo razveselili, hkrati pa je bila to še dodatna spodbuda za njihovo nadaljnjo delo.

Člani skupine Svobodne duše, ki je stopila že v deveto leto delovanja:

Dean Dobrilović, Ema Ferenc, Nina Forstnerič, Ivica Korenčan, Veronika Mržek, Cveto Peroša in Iztok Šefran nameravajo še naprej literarno ustvarjati pod mentorstvom Ludvike Foški in Ivanke Večko ter upajo na nadaljno sodelovanje s somentorico Magdaleno Svetina Terčon, v kolikor ji bodo nove delovne dolžnosti omogočale. Upajo pa tudi, da se bodo tudi letos ob dnevu duševnega zdravja lahko predstavili s svojimi novimi prispevki širši skupnosti v Kosovelovi knjižnici v Sežani.

Besedilo in slika: Ludvika Foški

Križev pot na Guro

Sežanska župnija vsako leto organizira križev pot na Guro, hrib v bližini Povirja. Zadnji dve leti ga ni bilo zaradi koronskega virusa, letos pa je bil ponovno organiziran, kar je župnik označil pri maši.

Zainteresirani smo se v lepem sončnem marčevskem jutru odpeljali

z avtomobili iz Sežane do Povirja, kjer smo se zbrali pri kapelici in se odpravili na pot v strmino. Bili smo mešana skupina; starejši, mlajši pa tudi otroci. Ustavili smo se pri vsakem križu – na 14 postajah, kjer je eden od romarjev prebral odlomek iz križevega pota, med postajami pa smo molili rožni venec.

Ko smo prispeli na vrh hriba k cerkvi, nas je čakal vroč čaj, ki smo ga z veseljem popili. Ogledali smo si še cerkev, tako z notranje kot zunanje strani, nato pa smo se odpravili do avtomobilov in se odpeljali vsak na svoj dom.

Ivica Korenčan

Sopotniki ob mednarodnem dnevu žensk

Z vsakim klicem starejšega in vsakim novim kilometrom, zapisanim v števcih naših vozil, se v Zavodu Sopotniki s hvaležnostjo zavemo, kako daleč smo prišli. Ob ustanovitvi 2014. leta si nismo predstavljali, da se bo spontana potreba po pomoči starejšim in krepitevi njihove mobilnosti prelevila v tako močno življenjsko poslanstvo. Poleg truda, da brezplačni prevozi, ki jih sedaj tedensko v 13-ih enotah po Sloveniji omogočimo preko 170, za več kot 3700 uporabnikov, tečejo čim bolj neovirano, smo tudi ponosni, da s skrbnimi odnosi in predanostjo prostovoljcev, uspevamo uresničevati naše osnovno poslanstvo, da smo več kot prevoz, kar nam potrjujejo odzivi s terena in naraščajoče število starejših občanov, ki nam zaupajo.

Prostovoljci so tisti, ki črpajo vso energijo v srce Sopotnikov in s požrtvovalnostjo, toplimi besedami in pozitivno energijo popestrijo dan marsikateremu osamljenemu starejšemu občanu in krepijo samozavest ter zaupanje tistim, ki imajo le redko priložnost zapustiti

svoje domove na sicer idiličnih, a zelo odročnih lokacijah. O dobrih delih naših prostovoljcev zagotovo ne najdemo zadostnega števila besed hvaležnosti.

Prazniki, obeležja so za Zavod Sopotniki vsako leto priložnost, da našim starejšim naklonimo še malo več pozornosti, izmenjamo lepe misli in se spominjamo lepih trenutkov. 8. marec, s katerim obeležujemo mednarodni dan žensk, nam ogromno pomeni, saj se na naših poteh srečujemo z mnogimi zgodbami žensk, katerih življenjske situacije in spontane besede modrosti, še dolgo odzvanjajo v

naših mislih. Trdimo, da je ženska v vseh življenjskih obdobjih vredna vsega spoštovanja in mora imeti vse možnosti v družbi, da dostojno živi to, kar svobodno in samostojno izbere. Vemo, da si je vse pravice, ki jih uživa danes, morala v preteklosti trdo priboriti. Našim gospem smo želeli izkazati spoštovanje in spodbuditi iskre sreče v srcu, ki je kdaj že malo utrujeno od vseh preizkušenj življenja. Pripravili smo tisto, kar opažamo, da jim prinese največ veselja – pogovor o življenju, kot je nekoč bilo. Dodali smo še pisma, ki smo jih napisali v kolektivu, jih obdarili z rožami ter sladkim presečenjem.

Z vami delimo spomine na 8. marec, ki nam jih je zaupala gospa, ki se z nami vozi prav v enoti Kras-Brkini. Orisujejo trenutke, ko je življenje teklo v drugačnem ritmu kot danes. Pripovedovala nam je, da osebno temu prazniku sicer ne posveča posebej pozornosti. Včasih so težko živeli, nam je zaupala, praznovanja 8. marca ni videla niti pri svoji materi, ker je bilo preveč slabe-

ga, da bi se temu posvečali. Dokler je živela drugače, je bilo vse drugače, je razmišljala, sedaj je 8. marec dan, ko živi v miru. Dodala je še, da naj bodo dejanja iskrena, ne da je nekaj zato, ker tako mora biti. Poudarila je, da se moramo ženske še vedno vsak dan boriti za obstoj. Lepo je, da je en dan namenjen temu, sama pa je pristaš tega, da naj bo vsak dan prisotno medsebojno spoštovanje vseh.

Enota Kras-Brkini je naša prvoustano-

vljena enota in tudi najbolj aktivna, saj prostovoljci opravijo približno 4500 km na teden za 451 starejših občanov. Ozke poti, ki se vijajo med kraškimi vrtačami in borovci ter potujejo skozi Brkine, nas vedno pripeljejo do prijaznih in hvaležnih starejših občanov, da lahko večkrat prisluhnemo življenjskim zgodbam, kot je ta ob mednarodnem dnevu žensk, kar nam vsem v zavodu daje krila, ki se zlahka ne utrudijo. Iskreno se zahvaljujemo tudi družbi Hofer Slovenija za sladke

paketke s kavo, ki bodo našim gospem polepšali še kakšen dan več.

Stisk rok, rdeč nagelj, pogled v oči, so bili tokrat dovolj, da smo vsaj za trenutek pomislili, da je na svetu vse v najlepšem redu. Sopotniške zgodbe, ki jih delimo z vami, pa naj vsaj poskušajo orisati, kako je biti prostovoljec, predvsem pa, da je lepo in častno biti Človek Človeku Sopotnik.

Zavod Sopotniki

Ne pozabi na vabilo – vključi se v program SVIT

Program Svit je preventivni zdravstveni program, namenjen preprečevanju in zgodnjemu odkrivanju raka na debelem črevesu in danki. V program so vsaki dve leti povabljene osebe, stare od 50 do 74 let, ki imajo urejeno osnovno zdravstveno zavarovanje.

Rak na debelem črevesu in danki je ena izmed najpogostejših oblik raka, za katero zbolevalo v Sloveniji. S pravočasnim odkritjem ga lahko zelo uspešno zdravimo ali celo preprečimo. Za to obliko raka je značilno, da se razvije iz predrakavih sprememb na steni črevesa, ki jih imenujemo polipi in jih lahko pravočasno odkrijemo v programu Svit.

Sodelovanje v preventivnem programu je preprosto, saj večino korakov opravite kar od doma. Izpolnjeno Izjavo o prostovoljnem sodelovanju vrnete v Program Svit po pošti. Na podlagi podpisane izjave prejmete komplet dveh testerjev za odvzem vzorcev blata s priloženimi navodili. Pomembno je, da ovojnico s testerji oddate v poštni poslovalnici in ne v poštni nabiralnik, saj se zaradi vremenskih vplivov vzorci lahko poškodujejo.

V laboratoriju Programa Svit se nato opravijo natančne analize vaših vzorcev blata, v katerih se ugotavlja prisotnost krvi v blatu, ki je s prostim očesom ne vidite in ki je pokazatelj bolezenskih

sprememb v črevesu – tudi polipov. Osebe z negativnim izvidom, kjer niso bile najdene sledi krvi v blatu, bodo v program ponovno povabljene čez dve leti. Osebe s pozitivnim izvidom pa bodo napotene na dodatne preiskave ter se kasneje s svojim osebnim izbranim zdravnikom dogovarjale o nadaljnjih postopkih obravnave.

Ker se rak na debelem črevesu in danki razvija daljše obdobje brez očitnih zdravstvenih znakov, je ključno, da se tudi osebe, ki so navidezno zdrave in ki spadajo v starostno skupino, v kateri je ta rak najpogostejši, odzovejo v preventivni program. Ko se pojavijo resne zdravstvene težave, je morda bolezen že toliko napredovala, da je za učinkovito zdravljenje morda že prepozno.

V letu 2021 se je v občini Sežana na vabilo v Program Svit odzvalo 59,30 %

povabljenih oseb, tako kot drugod po Sloveniji pa se tudi na tem območju bolj odzivajo ženske, kakor moški.

Če ste prejeli vabilo v Program Svit in se nanj še niste odzvali vas ponovno vabimo, da to storite čim prej. Program Svit vam lahko reši življenje!

Živa Žerjal, NIJZ OE Koper

Dodatne informacije o Programu Svit lahko dobite:

- pri svojem osebnem izbranem zdravniku ali
- v Svitovi kontaktni točki v Zdravstveno vzgojnem centru ZD Sežana (ZP Hrpelje) na telefonski številki 05 29 27 559 ali preko spletne pošte zvc@zd-sezana.si ali
- na spletni strani www.program-svit.si.

Pomoč pri izpolnjevanju Izjave o prostovoljnem sodelovanju in vabljenju v program pa dobite:

- na elektronskem naslovu svit@nijz.si in
- v Svitovem klicnem centru na številki 01 620 45 21.

S preventivo do izboljšanja zdravja

Epidemija je povzročila nemalo težav. V ospredje so bile postavljene zdravstvene težave, povezane s COVID-19 okužbo, medtem ko so bila ostala področja zdravja nenamerno zasenčena. Posledice je moč fizično občutiti, kaže pa se tudi zmanjšanje obiskov in odzivnosti v preventivne, presejalne pregle-

de kot so ZORA, DORA in SVIT.

Zdravstvenovzgojni center Zdravstvenega doma Sežana vam omogoča, da si po epidemiološki preizkušnji znova postavite temelje in cilje za popravek posledic, ki jih je za seboj pustila epidemija.

Preventivne aktivnosti, ki jih ima pod okriljem Zdravstveni dom Sežana, opra-

vlja ekipa zaposlenih medicinskih sester, fizioterapevtka in psihologinja. Pokrivamo področja preventive zdravja otrok in odrasle populacije. Izvajamo predavanja in delavnice, kot so promocija zdravja na delovnem mestu, zobozdravstvena in zdravstvena vzgoja predšolskih otrok (oddelek v vrtcih in druge

skupine), zdravstvena vzgoja učencev v 9-letki osnovnih šolah in zdravstvena vzgoja dijakov in študentov.

V našem timu smo zaposlene Ana Furlan, dipl. m. s., Aleša Birska, dipl. m. s., Nataša Volk Trnovšek, dipl. m. s., Kim Trobec, mag. zdr. neg., Mirjana Vukadinov, viš. fiziot. (nadomešča Dragano Milin, dipl. fiziot.) ter Ela Breclj, univ. dipl. psih., ki pa z mesecem majem odhaja na porodniški dopust.

Zaradi epidemije je bilo izvajanje preventivnih aktivnosti oteženo ter tudi onemogočeno. Z marcem 2022 smo ponovno zagnali naše aktivnosti in jih v nadaljevanju na kratko tudi predstavili.

Izvajamo in vodimo delavnice CINDI programa, ki se delijo na kratke (enkratno srečanje v trajanju približno od 60 do 90 min) in te so:

Zdrav življenjski slog (vodi medicinska sestra)

Dejavniki tveganja (vodi medicinska sestra)

Ali sem fit? (vodi fizioterapevtka)

Tehnike sproščanja (vodi psihologinja) in dolge delavnice (trajajo več tednov):

Zdravo jem (vodi medicinska sestra)

Gibam se (vodi fizioterapevtka)

Zdravo hujšanje (sodeluje celotna ekipa)

Skupinsko in individualno svetovanje za opuščanje kajenja ter psihoedukativne:

Spoprijemanje s stresom (vodi psihologinja)

Pomoč pri spoprijemanju s tesnobo (vodi psihologinja)

Pomoč pri spoprijemanju z depresijo (vodi psihologinja)

Navedene delavnice so namenjene celotni odrasli populaciji. Napotitve so mogoče preko referenčnih medicinskih sester, ki delujejo znotraj Zdravstvenega doma Sežana ali pa preko telefonskega klica posameznega izvajalca oz. spletne pošte.

Zobozdravstveno preventivo in splošno zdravstveno vzgojo, ki sta namenjeni za predšolske otroke, učence v devetletki ter dijake in študente se izvajata v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah. Za informacije glede zobozdravstvene vzgoje se obrnite na Alešo Birska, dipl. m. s., ter Ano Furlan, dipl. m. s., ki zadeva splošno zdravstveno vzgojo predšolskih otrok.

Besedilo: Kim Trobec, mag. zdr. neg.
Zdravstvenovzgojnega centra
Zdravstvenega doma Sežana

Kontakti

Ime in priimek, poklic	Področje	Telefonska številka	Elektronski naslov
Kim Trobec, mag. zdr. neg.	Vodja ZVC Zdrav življenjski slog Dejavniki tveganja Zdravo jem Zdravo hujšanje	05 29 27 559 051 666 442	kim.trobec@zd-sezana.si
Nataša Volk Trnovšek, dipl. m. s.	Zdravo hujšanje Opuščanje kajenja	05 731 14 42	natasa.volk.trnovsek@zd-sezana.si
Mirjana Vukadinov, viš. fiziot.	Ali sem fit? Gibam se	05 68 90 500 051 666 390	mirjana.vukadinov@zd-sezana.si
Ela Breclj, univ. dipl. psih.	Tehnike sproščanj poprijemanje s stresom Pomoč pri spoprijemanju s tesnobo Pomoč pri spoprijemanju z depresijo	051 666 381	ela.breclj@zd-sezana.si
Aleša Birska, dipl. m. s.	Zobozdravstvena preventiva	051 666 449	alesa.birska@zd-sezana.si
Ana Furlan, dipl. m. s.	Zdravstvena vzgoja	051 212 156	ana.furlan@zd-sezana.si

Dom upokojencev Sežana spomladi odpira dnevni center

V spodnjih prostorih stanovanjskega bloka Resje, ki je v neposredni bližini Doma upokojencev Sežana, se bo spomladi pričelo dogajati. Prostore je zavod v okviru projekta EU-Evropskega sklada za regionalni razvoj uredil za širitev svoje dejavnosti - izvajanje storitev dnevnega varstva. Dom upokojencev Sežana bo tako na pomlad pričel z izvajanjem aktivnosti za uporabnike dnevnega centra.

Kaj bomo delali, sprašujete?

Telovadili bomo, pa peli, risali in pisali, brali, se pogovarjali (ali tudi bili samo tiho in opazovali druge), reševali križanke in uganke, delali skovanke, šli na sprehod, imeli goste, 'kofetkali', pojedli

Prostore dnevnega centra si je ob obisku DU Sežana v oktobru lanskega leta ogledal tudi minister Janez Cigler Kraj

kosilo, pa počivali in uživali.

Dnevni center je namenjen starejšim od 65 let in invalidom, ki bodo s tem, ko bodo prihajali v dnevni center, ohranjali zdravje, krepili in negovali odnose, blažili depresijo in razbijali osamljenost, hkrati pa tudi malce razbremenili svojce, ki so sicer vsakodnevno vpeti v skrb za svoje drage.

Cena storitve je odvisna od potreb posameznega uporabnika oziroma od kategorije oskrbe, ki bi jo uporabnik potreboval, če bi bival v institucionalnem varstvu (uporabniki dnevnega centra plačujejo 70 % tako določene cene).

V Domu upokojencev Sežana imamo na voljo tudi službeno vozilo, s katerim bomo lahko poskrbeli za prevoz uporabnikov v dnevni center in nato spet nazaj domov.

Zaveč informacij za prijavo v program pokličite ob delovnih urah med 13. in 15. uro na telefonsko številko 05 731 17 14, socialna delavka.

Vabljeni v našo sredino!

Poskrbeli bomo, da se bomo skupaj imeli lepo, da ne bo nikomur dolgčas.

Prostore dnevnega centra si je ob obisku DU Sežana v oktobru lanskega leta ogledal tudi minister Janez Cigler Kralj

Besedilo in slika: DU Sežana

Društvo za duševno zdravje Vezi v Danah pri Sežani

Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa Vezi je nevladna in neprofitna organizacija, ki deluje na področju duševnega zdravja v skupnosti. Društvo ima status humanitarne organizacije ter status nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju duševnega zdravja in socialnega varstva. Namen društva je izvajanje psihosocialne rehabilitacije v skupnosti izven institucionalnega varstva. Javni socialno varstveni program Mreža stanovanjskih skupin vključuje odrasle osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, ki zaradi duševne bolezni in drugih razlogov in okoliščin ne zmorejo oziroma nimajo možnosti samostojnega življenja v svojem domačem okolju in so primerni za tovrstno psihosocialno rehabilitacijo.

Stanovanjska skupina Gorjansko, ki je delovala v prostorih Ministrstva za javno upravo, je bila del programa Mreža stanovanjskih skupin od leta 2011 do leta 2021. Skozi vsa ta leta delovanja programa v vasi Gorjansko smo z vaško skupnostjo spletli pristne vezi. Tako uporabniki kot tudi zaposleni smo počutili sprejeto, saj je krajevna skupnost Gorjansko roko sodelovanja podala pri

vsakem našem projektu. Po desetih letih delovanja programa na Gorjanskem smo zaradi izteka najemne pogodbe in prodaje hiše iskali novo nepremičnino in našli prijetno, domačo stanovanjsko hišo v Danah pri Sežani, ki je obetala prijeten nov dom za vključene uporabnike.

Selitev predstavlja spremembo, ki je lahko zelo stresna za uporabnike, zato smo z vključenimi uporabniki skrbno pripravili načrt selitve, ki smo jo izvedli z neprecenljivo pomočjo prostovoljcev in drugih zaposlenih v Društvu Vezi. V oktobru so se lahko trije uporabniki preselili v toplo in svetlo hišo, ki s kombinacijo tradicionalnega ter modernega pohištva vzbuja pomemben občutek domačnosti, v februarju pa se je v skupino vključil še en uporabnik. Prvih nekaj mesecev bivanja smo namenili uglaševanju potreb uporabnikov na okolje in obratno. V okolju se vsi skupaj počutimo sprejeti. Ob prebujajoči se pomladi pa si želimo še bolje spoznati lokalno skupnost, zato bomo v naslednjih mesecih organizirali nekaj dogodkov, da se bomo lahko predstavili in spletli nove vezi z novim okoljem. Sodelovanje je mogoče le v spodbudnem, strpnem in

dobrosrčnem okolju, zato smo neizmerno hvaležni za izkušnjo, ki nam omogoča, da se skupaj razvijamo in rastemo.

Ob tej priložnosti želimo izraziti globoko hvaležnost Krajevni skupnosti Gorjansko, ki nas je brezpogojno sprejemala in podpirala, obenem pa tudi Krajevni skupnosti Dane, ki nas je nesebično sprejela v svoje okolje. Hvaležni smo za lepe spomine in v pričakovanju ustvarjanja novih.

Hvala tudi Občinama Komen in Sežana, ki krepijo mrežo strpnih, empatičnih in podpornih odnosov za svoje občane in tiste ljudi, ki so se, brez svoje krivde, morda znašli na družbenem in socialnem obrobju.

Vsak dan znova spoznavamo, da sta strpnost in srčnost ključni, človeku naravni danosti za nove osebnostne in strokovne korake ter razvoj v smeri uresničevanja sočutne družbe za vse.

Za vsa vprašanja smo na voljo na naslovu: Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa Vezi, Stanovanjska skupina Dane, tel. št. 05 766 43 60, e-pošta: vezi.dane@gmail.com.

Greta Škarabot in
mag. Katarina Tomažič

Penina s Krasa zorela v našem morju

Slovenija je na svetovnem zemljevidu vinskih dežel, kar dokazujemo z dvetisočletno tradicijo gojenja vinske trte na našem območju, ugodnimi klimatskimi pogoji in predvsem s kakovostjo pridelave vin. Naši vinarji dokazujejo to z visokimi ocenami, ki jih za svoja vina prejemajo na priznanih mednarodnih ocenjevanjih, sejmihih, z objavami v vinskih revijah ... To velja tudi za slovenske pridelovalce penin, ki poleg zlatih in srebrnih medalj segajo tudi po najvišjih odličjih, kakršna je tudi platinasta medalja (največje in najvplivnejše mednarodno ocenjevanje vin Decanter v Londonu) ter na drugih ocenjevanjih po svetu.

Letos mineva natančno 170 let (1852) od pridelave prvega penečega vina na slovenskih tleh, pridelanega po klasični metodi. To je bila štajerska penina Kleinošekova iz Radgone. Mineva pa tudi 45 let od poimenovanja vseh penečih vin, pridelanih pri nas z izrazom 'penina', za kar so zaslužni že dr. Janez Bleiweis (1808-1881), predvsem pa enologi v Radgonski kleti.

Za očeta šampanjca velja Dom Pérignon v času okrog leta 1668. Stabilna pridelava tovrstnih peneči vin se je razvila v sredini devetnajstega stoletja, ko se začne tudi pridelava penin pri nas. Ime Champagne – šampanjec je zaščiteno geografsko poreklo od leta 1824 in samo vina, pridelana s sekundarnim vrenjem v steklenici v pokrajini Champagne, dobijo to oznako. Ostala francoska peneča, vina pridelana po klasični metodi, nosijo izraz cremant. Italijani peneče vino imenujejo spumante, Nemci sekt, Španci pa cava. Leta 1994 so Francozi zaščitili tudi samo šampanjsko metodo sekundarnega vrenja vina v steklenici, za kar pri nas upo-

rabljamo izraz klasična metoda. V našem uradnem listu je zapisano, da je peneče vino pridobljeno iz vina s primarnim in sekundarnim alkoholnim vrenjem, ki lahko poteka v steklenicah ali v zaprtih posodah. Ob odprtju posode se sprosti ogljikov dioksid, dobljen izključno z alkoholnim vrenjem. Nadtlak, zaradi prisotnega ogljikovega dioksida, v raztopini, v zaprti posodi pri 20 °C, je najmanj tri bare in ne več kot sedem barov. Peneče vino se pri nas prideluje po klasični metodi, po kateri drugo alkoholno vrenje in zorenje potekata v steklenicah, ali po tankovski metodi. Klasična metoda zahteva veliko več dela, zato so stroški precej višji. Vino je dlje časa v stiku z odmrliimi kvasovkami in iz teh se razvijejo kompleksne arome, mehurčki pa so precej bolj fini, manjši in številnejši. Pri tankovski metodi ali charmat poteka drugo alkoholno vrenje v zaprtem plinotesnem tanku – cisterni, ki preprečuje, da bi nastajajoči ogljikov dioksid ušel iz posode in se zato raztopi v vinu. Osnova za peneče vino ali cuvée je grozdni mošt ali vino ali mešanica grozdnih moštov oziroma vinskih moštov oziroma vin različnih lastnosti, ki so namenjena pripravi določenega tipa penečega vina. Sledi dodatek vrelnega likerja s kvasovkami, kjer se sproži sekundarno vrenje in s tem nastajanje ogljikovega dioksida ter povečanje tlaka. Pri klasični metodi sledi obračanje in stresanje steklenic, remuage, degoržiranje (zamrovanje in odstranjevanje usedline odmrlih kvasovk) in dodajanje ekspedicijskega likerja – sladilnega likerja (saharozna, grozdni mošt, vino ...). Od tega dodatka je odvisna koncentracija reducirajočega sladkorja v penini. Imamo kar sedem stopenj: od popolnoma suhe penine (brut

nature), ki vsebuje manj kot 3 g/l reducirajočih sladkorjev, izredno suhe (extra brut), zelo suhe (brut), suhe (extra dry), polsuhe (sec), polsladke (demi sec) in sladke (doux) penine, ki vsebuje več kot 50 g/l reducirajočega sladkorja.

Bistvo kakovosti vseh vin, tudi penečega, pa se prične v vinogradu in v osnovnem vinu.

Kras v osnovi slovi po izredno temno-rdečem vinu – teranu s priznanim tradicionalnim poimenovanjem. In prav ta osnova je tudi ponudila pridelavo prvih rdečih penin v Sloveniji. Danes imamo na Krasu preko 10 peničarjev, ki dosega lepe rezultate na domačih in tujih ocenjevanjih. Družina Rebula iz Brestovnice pri Komnu del svoje pridelave grozdja in vina nameni pridelavi penin po klasični metodi. Tradicijo gojijo že preko četrto stoletja. Pridelujejo bele (malvazija, vitovska grganja), rose in rdeče penine. V preizkušnji novih izzivov pri pridelavi penin so se odločili in v začetku leta 2017 potopili 220 steklenic malvazije, letnik 2015, v slovensko morje. Tu so penine na globini 24,5 m zorele vse do januarja 2022, ko so to čudo, polno odtisov življenja v morju dvignili na kopno in uspešno pripeljali domov. Mladega gospodarja in celo družino sedaj čaka še veliko dela, da steklenice osvobodijo iz okovja in s pazljivostjo skoraj petletnega odtisa morja pripravijo za trg. Morska penina z imenom Anastazija, ime nosi po stari cerkvi nad vasjo, bo še to leto razvajala ljubitelje penin.

Besedilo: Majda Brdnik
Slika: arhiv Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica

Športnik Krasa in Brkinov

Jubilejna, 10. obletnica sodelovanja in povezovanja štirih občin in njihovih športnih zvez pri prireditvi Športnik Krasa in Brkinov je pravi dokaz, da je bila začetna pobuda o skupni prireditvi več kot pravilna. Vsem nevšečnostim navkljub smo si v komisiji za priznanja ves čas enotni, da s prireditvijo nadaljujemo tudi v prihodnjih letih. Prireditev je namreč za lokalna športna društva, klube in posameznike izrednega pomena. To nam potrjuje tudi stalna podpora vseh štirih občin ter županin in županov, ki se prireditve vedno udeležijo. Dosežke športnikov cenijo ter spoštujejo in tudi na ta način je trud športnikov poplačan. Letošnji dogodek smo zaradi epidemioloških razmer izpeljali virtualno. Primero ste si lahko ogledali na TV Galeja, ki si jo lahko kadar koli ogledate na YouTube profilu Gibam Krasno.

Dogodek smo začeli s sproščenim pogovorom z moderatorjem prireditve Miho Penkom, na katerem so županji in župana predstavili načrte posameznih občin pri uresničevanju javnega interesa na področju športa in rekreacije. Ugotavljamo, da načrtov ni malo. Sledila je svečana podelitev športnikom in športnicamz območja Krasa in Brkinov.

Dobitniki nagrad Športnik Krasa in Brkinov za leto 2021 so:

Priznanje za športne dosežke mladih na območju Krasa in Brkinov – 2021

Matic Kompare: za nogometni razvoj in uvrstitev v člansko ekipo Cherrybox 24 Tabor Sežana.

Črt Pfeifer: za naslov državnega prvaka v teku na 100 m v kategoriji U-16.

Jan Guštin: za naslov svetovnega prvaka v igri dvojic in 3. mesto v štafetnem izbijanju v kategoriji U-18 v balinanju.

Športno društvo Hopla Sežana: za izjemen športni razvoj mladih atletov in perspektivne rezultate v atletiki.

Tija Kocjan: za naziv jahač leta v kategoriji mladincev.

Tadej Maver Guštin: za naslov državnega podprvaka v disciplini hitrostnega dirkanja Minimoto Open.

Lina Funa: za naslov evropske prvakinje v kategoriji starejših deklic v olimpijski disciplini kombinacije v športnem plezanju.

Nik Trobec: za naslov državnega prvaka v kartingu v kategoriji Rotax Mini Max.

Ekipa U-15 rdeči Košarkarskega kluba Sežana: za naslov državnega podprvaka v košarki.

Najperspektivnejši mladi športnik Krasa in Brkinov – 2021

Jaka Štremfel: za izjemen športni razvoj in perspektivne rezultate v balinanju.

Priznanje športnik Krasa in Brkinov za leto – 2021

Moška članska ekipa Balinarskemu klubu Agrochem Hrast Kobjeglava Tuplče:

za osvojeni naslov državnih klubskih prvakov v balinanju.

Simon Strnad: za osvojeni naslov državnega prvaka v kratkem trailu 3 v kategoriji nad 50 let.

Erik Čeh: za osvojevo 3. mesto v kategoriji dvojic na svetovnem prvenstvu v balinanju v kategoriji U-23.

Ekipa 3 X 3 Klančar Žerjavi: za osvojevo 3. mesto v ulični košarki v kategoriji U-23.

Dino Stančič: za nogometni razvoj in uspešne nastope v članski ekipi Cher-

rybox 24 Tabor Sežana.

Avto klub – Vouk team: za uspešne državne in evropske nastope v gorsko-hitrostnih dirkah.

Jubilejna srebrna plaketa

Klub kraški Dren: za 20 let delovanja na področju Krasa in Brkinov.

Ženski rokometni klub Sežana: za 20 let delovanja na področju Krasa in Brkinov.

Jubilejna zlata plaketa

Nogometni klub Železničar Divača: za 30 let delovanja na področju Krasa in Brkinov.

Smučarski klub Sežana: za 40 let delovanja na področju Krasa in Brkinov.

Plaketa za najboljše športne dosežke Krasa in Brkinov – 2021

Jože Čeper: za zmago na tekmi Evropskega pokala s standardno pištolo 25 m v strelstvu.

Axel Luxa: za 1. mesti na dvoranskem in odprtem državnem prvenstvu v kategoriji članov v skoku v višino.

Domen Makuc: za osvojeni naslov evropskega klubskega prvaka v rokometu z Barcelono.

Gašper Povh: za naslov svetovnega prvaka v hitrostnem zbijanju in 3. mesto v igri posamezno v kategoriji U-23 v balinanju.

Martin Zdauc: za izenačitev svetovnega rekorda v hitrostnem zbijanju v balinanju.

Naj športni klub Krasa in Brkinov – 2021

Članska ekipa Nogometnega kluba

CherryBox24 Tabor Sežana: za osvojeno 6. mesto v prvi slovenski nogometni ligi.

Naj športnica Krasa in Brkinov – 2021

Tanja Marc: za dosežene izjemne športne rezultate v balinanju ter osvojitve naslova članske državne prvakinja v natančnem izbijanju.

Naj športnik Krasa in Brkinov – 2021

Jan Luxa: za 1. mesti na dvoranskem in odprtem državnem prvenstvu v kategoriji članov v troskoku ter za osvojeno 12. mesto na evropskem dvoranskem članskem prvenstvu.

Besedilo in sliki: Zavod ŠTIP Sežana

Poskokčev teambuilding

Minilo je kar nekaj časa, odkar je bila celotna poskokčeva družina zbrana na kupu, saj se zaradi že vsem dobro poznanih razmer nismo smeli družiti, kot smo to počeli običajno. Nedeljsko dopoldne, 6. marca, pa je bila odlična priložnost, da se poskokčevi vaditelji ponovno srečamo tudi izven poskokčevih programov. Zbrali smo se na poskokčevem teambuildingu.

Na teambuildingu so se zvrstile delavnice na temo V slogi je moč ter varnosti pri delu z otroki in uporabe novih pripomočkov. Dopoldan smo preživeli v dobri družbi, se nasmejali, ustvarili nove ideje za prihodnje dogodke in spoznali tudi nekaj novih obrazov, saj poskokčeva družina vsako leto dobi tudi kakšnega novega člana.

Tako smo s teambuildingom zarisali

še en lep spomin poskokčeve družine. Nove spomine pa bomo risali tudi v maju, ko se bomo družili na tečaju rolanja in tečaju tenisa. Za več informacij spremljajte našo spletno stran www.poskokceci.si in socialna omrežja.

Poskokčev pozdrav!

Besedilo: Anna Jedrejčič

Slika: Matej Čebulec

Pasji iztrebki

V Vrtcu Sežana - enoti Lehte, ki ima zelenico okrog vhodov, že dalj časa opažamo, da lastniki psov ne poskrbijo za pobiranje iztrebkov svojih psov.

V vrtcu skupaj z otroki vodimo projekt, kjer s piktogrami, risbami otrok, pozivamo lastnike psov k skrbnemu ravnanju. Žal se pa že nekaj časa dogaja, da

otroci ne morejo uporabljati zelenice, ker so tam pasji iztrebki. K ukrepanju smo pozvali tudi odgovorne občinske službe, predvsem pa pozivamo lastnike hišnih ljubljencev, naj bodo skrbni do otrok in okolja ter naj, navsezadnje, ravnajo kot odgovorni lastniki in pobirajo iztrebke svojih psov.

Slika: otroci skupine Ježki.

Besedilo: Marjeta Škrlič
Slika: arhiv Vrtca Sežana

Vzdrževanje gozdnih cest

Gozdna cesta je grajena ali negrajena gozdna prometnica, ki je namenjena predvsem gospodarjenju z gozdom. Namen vzdrževanja gozdnih cest je ohraniti prevoznost prometnice, omogočiti varen promet, zmanjšati poškodbe na vozilih in ohranjati objekt pred propadanjem. Do poškodb cestnega telesa pride zaradi meteoroloških vplivov (vedno več je neviht in nalivov), neustrezne ali prekomerne rabe (vožnja v pomladanskem času, ko preko noči še

zmrzuje; neustrezna vožnja z vozili na prvi pogon), vedno večji pritiski drugih uporabnikov gozdnega prostora (go-barji, planinci, nedeljski izletniki ...) in pomanjkljivega odvodnjavanja.

Medtem ko na meteorološke pojave nimamo vpliva, pa na ostale stvari lahko vplivamo sami – z ustrezno rabo gozdnih cest (tudi s predpisanimi režimi uporabe) in z ustrezno skrbjo za odvodnjavanje. Na Kraškem gozdnogospodarskem območju pomemben del vzdrževanja

gozдне ceste predstavlja tudi vzdrževanje svetlega profila ceste z mulčenjem in obsekovanjem vegetacije ob cesti.

Padavinska voda negativno vpliva na gozdno cesto tako, da površinsko izpiri drobne delce, ki delujejo kot vezivo zgornjega ustroja; vpliva na poglobljanje udarnih jam, saj voda mehča podlago, dinamične in vertikalne sile pa dopolnjujejo negativne vplive; pogloblja kolesnice ter mehča zgornji ustroj v celoti. S kontroliranim odvodom mete-

orne vode dosežemo, da so posledice njenega delovanja na gozdni cesti čim manjše. To zagotovimo z vgradnjo in vzdrževanjem elementov odvodnjavanja cestnega telesa, kot so: dražniki (cestni žlebiči), koritnica ali jarek ter cevni propust. Najpogostejši vzrok poškodb elementov odvodnjavanja so nanosi materialov z vozišča, vlak ali s pobočij in vraščen vegetacija.

Tekoče vzdrževanje zato zajema: kontrolo stanja ceste (zlasti spomladi in po vsakem večjem nalivu), čiščenje naprav za odvodnjavanje (čiščenje dražnikov, obcestnih jarkov, koritnic, vtočnih jaškov, propustov ...) in tekoče vzdrževanje vozišča (profiliranje vozišča, krpanje udarnih jam in kolesnic ...).

Plačevanje pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest določa Zakon o gozdovih, natančneje pa jo definira Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest.

Kot določa zakonodaja, je lastnik gozda dolžan plačevati pristojbino tudi v primeru, ko skozi določeno gozdno parcelo gozdna cesta ne poteka. Naj poudarimo, da Uredba ne govori o 'gozdovih brez cest', ampak o 'gozdovih' na območjih ki s cestami niso 'odprti'. Pri tem je potrebno upoštevati dvoje. Gozdne ceste ne odpirajo samo parcel, preko katerih potekajo, ampak odpirajo določeno vplivno območje, ki

zajema tudi parcele brez gozdnih cest. Uredba pri definiranju pojma 'gozdovi, ki s cestami niso odprti', ne govori le o gozdnih cestah, temveč tudi o drugih cestah, kar so lahko tudi javne ceste, in te dejansko odpirajo dobršen del slovenskih gozdov.

38. člen Zakona o gozdovih določa, da »Zavod vodi evidenco o gozdnih cestah in oceni površino neodmerjenih gozdnih cest, ki se odšteje pri osnovi katastrskega dohodka za odmero davka in drugih dajatev«. Vsako leto mora Zavod za gozdove Slovenije posredovati FURS-u seznime tistih gozdnih parcel, za katere se pristojbina ne plačuje, in podatke ocen površine gozdne ceste na parceli, ki se odšteje pri osnovi za določitev katastrskega dohodka.

Višina pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest je odvisna od višine katastrskega dohodka. Plačuje se v višini 14,7 % od katastrskega dohodka zasebnih gozdov in 20 % katastrskega dohodka državnih gozdov. Pristojbino lastniki gozdov plačajo FURS-u, ki jo nato na podlagi razdelilnika iz Uredbe o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/94 in nasl.) razdeli na občine, ki zagotavljajo izvedbo vzdrževanja gozdnih cest, ne glede na lastništvo (izbira izvajalca, pogodba, plačilo ...).

Pristojbina za vzdrževanje gozdnih

cest je namenjena vzdrževanju gozdnih cest in ne vzdrževanju in posodobitvi gozdne infrastrukture (gozdne ceste, vlake in stalne žičnice).

Ta sredstva se med letom prilivajo na občinski račun in so strogo namenska (ločeno za gozdne ceste v zasebnih gozdovih in ločeno za gozdne ceste v državnih gozdovih). Ocenjujemo, da bi za redno vzdrževanje mreže gozdnih cest na kraškem gozdnogospodarskem območju potrebovali vsaj trikrat več sredstev, kot se jih zbere na ta način.

Zavod za gozdove Slovenije opravlja v zvezi z vzdrževanjem gozdnih cest naslednje osnovne naloge: izdelava programa letnega vzdrževanja, spremljava in nadzor vzdrževanja ter prevzem opravljenih del.

Program letnega vzdrževanja gozdnih cest se pripravlja za eno leto, saj je zaradi številnih dejavnikov, ki vplivajo na njihovo stanje, nemogoče predvideti potrebna vzdrževalna dela za več kot eno leto vnaprej. Tudi sicer je program med letom po navadi podvržen še naknadnim spremembam, ki jih narekuje dejansko stanje gozdnih cest v času izvedbe vzdrževalnih del.

Besedilo: Zavod za gozdove Slovenije,
OE Sežana,
Slika: arhiv ZGS

Ohranjamo kraška travišča, svetovno naravno in kulturno dediščino

Suhi kraški travniki so se razvili skozi stoletja izsekavanja prvotnega gozda in selitvene paše drobnice. Skupaj s suhozidi, kali, obdelovalnimi površinami in gozdom so edinstven primer sožitja človeka in narave. Ključen element mozaične kraške krajine so prav suha travišča, ki jih odlikuje izjemna pestrost rastlinskih in živalskih vrst. A če je bil Kras še pred 100 leti pretežno gol, so se njegova prostrana travišča do danes v veliki meri ponovno zarasla.

Z izginjanjem kraških travišč smo se na terenu prvič spoprijeli v okviru projekta Za Kras, ki ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija. Vodilni partner projekta je Javni zavod Park Škocjanske jame, projektne aktivnosti pa potekajo na številnih področjih varstva narave znotraj območja Natura 2000 Kras. Za dolgoročno ohranjanje kraških travišč smo sklenili partnerstvo z izbranimi kraškimi kmetovalci. Eden

od njih upravlja z večjimi površinami na območju Občine Sežana v bližini Kazelj. V sodelovanju s strokovnjaki Zavoda za varstvo narave in Kmetijske svetovalne

službe smo za dobrih 30 hektarjev zaraščenih površin pripravili načrt krčenja zarasti in trajnostne rabe. V zameno za njihovo izvajanje bomo kmetu povrnili

Debata na terenu.

stroške čiščenja zarasti.

Ob začetku našega sodelovanja so bile površine pri Kazljah gosto zaraščene z rujem, avtohtonimi listavci in črnim borom, podrast je bila revna. Do danes je bil večji del odstranjevanja zarasti že izveden, krčenje bo do konca leta dokončano, nato pa bo treba še vrsto let skrbeti za primeren razvoj travnate ruše, preprečevati po-

novno zaraščanje z drevjem in naselitev invazivnih tujerodnih vrst. Pri tem bodo kmetu pomagale krave in ovce. Vzpostavitev ekstenzivnih pašnikov pri Kazljah bo prispevala k ponovnemu večanju površine suhih travišč na Krasu, enega najbolj dragocenih in ogroženih elementov naravne in kulturne dediščine Primorske, Slovenije in Evrope. Tako bomo prispeva-

li k ohranjanju najstarejše kulture krajine na naši celinii.

Besedilo: Miloš Bartol

Slika: arhiv Parka Škocjanske jame

Uveljavljanje odškodnin zaradi škode, ki jo povzročajo prostoživeče živali

I. Za škodo, ki jo povzroči divjad na lovnih površinah lovišča odgovarja upravljavec lovišča – lovška družina.

Postopek prijave in sklenitve sporazuma o višini odškodnine:

1. Oškodovanec mora v roku treh dni od dneva, ko je škodo opazil, pisno prijaviti nastalo škodo pooblaščenцу upravljavca, katerega osebne podatke in naslov do 31. 12. tekočega leta upravljavec javno objavi na krajevno običajen način.
2. Pooblaščenec lovišča ali lovišča s posebnim namenom v osmih dneh po prijavi škode opravi ogled kraja dogodka in ob tem svoje ugotovitve zapiše v poseben obrazec. Kopijo obrazca pusti oškodovancu.
3. Če se oškodovanec in pooblaščenec upravljavca na kraju ogleda ali v osmih dneh ne sporazumeta o višini odškodnine, pošlje oškodovanec pisno prijavo škode komisiji, ki jo za lovsko upravljavsko območje imenuje minister za dobo petih let.
4. Komisijo za določanje višine škode na kmetijskih in gozdnih kulturah sestavljajo predsednik ali njegov namestnik ter dva člana ali njuna namestnika. En član komisije in njegov namestnik sta usposobljena za kmetijsko stroko, drugi član komisije in njegov namestnik pa za gozdarsko in lovsko stroko. Komisija zaseda v tričlanski sestavi in odloča z večino glasov. V delu komisije sodeluje tudi lovski inšpektor oziroma inšpektorica brez pravice glasovanja.
5. Na podlagi ocene komisije, ki mora opraviti ogled najpozneje v petnajstih dneh od prijave, poizkusita oškodovanec in upravljavec skleniti sporazum o plačilu odškodnine.

Oškodovanec ali upravljavec lovišča, ki se ne strinja z odločitvijo komisije, lahko s tožbo zahteva, da o odškodnini odloči pristojno sodišče. Tožbo morata vložiti

ti najkasneje v treh letih od dneva, ko je škoda nastala. Sodišče tožbo zavrne, če oškodovanec ni vložil pisne prijave v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena.

Pisno prijavo škode na II. stopnji se pošlje na naslov:

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Komisija za določanje višine škode od divjadi za Primorsko LUO
Dunajska cesta 22
1000 Ljubljana

II. Za škodo, ki jo povzroči divjad na ne-lovnih površinah lovišča, je odgovorna Republika Slovenija.

Po ZDLov-1 so nelovne površine: površine, kjer je lov prepovedan, površine naselij in zaselkov, vrtovi, nasadi in druge intenzivne kulture, ograjene z ograjo, ki ne dovoljuje prehoda zajcu ali parkljasti divjadi, z ograjo ograjeni objekti in podobno. Podrobneje so primerni načini varovanja kmetijskih objektov opisani v Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito posameznih nelovnih površin pred škodo od divjadi (Uradni list RS, št. [3/13](#) in [42/16](#)).

1. Oškodovanec mora škodo pisno prijaviti Območni enoti Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS) v treh dneh, ko je škodo opazil.
2. V osmih dneh mora ZGS opraviti ogled, sestaviti zapisnik in pristopiti k sklenitvi sporazuma z oškodovancem. Če se oškodovanec z višino odškodnine ne strinja, sporazuma ne podpiše.
3. V primeru, da do podpisa sporazuma ne pride, lahko oškodovanec škodo pisno prijavi Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Dunajska 58, 1000 Ljubljana. Vlogi je treba priložiti mnenje kmetijske svetovalne službe ali drugih izvedencev, odvisno od vrste škode.

4. Če se oškodovanec še vedno ne strinja z višino odškodnine, ki jo je določilo MKGP, lahko vloži tožbo pri pristojnem sodišču, vendar najkasneje v roku treh let od nastanka škode.

Pisno prijavo škode na nelovni površini se pošlje na naslov:

Zavod za gozdove Slovenije, OE Sežana
Partizanska cesta 49
6210 Sežana
ali na e-naslov:
oesezana@zgs.si

III. Za škodo, ki jo povzročijo zavarovane vrste prosto živečih živali, je odgovorna Republika Slovenija

Zavarovane prostoživeče živali so opredeljene v Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19). Glede ustreznosti zaščite premoženja se uporablja Pravilnik o primernih načinih varovanja premoženja in vrstah ukrepov za preprečitev nadaljnje škode na premoženju (Uradni list RS, št. 74/05).

1. Oškodovanec mora škodo pisno prijaviti krajevno pristojni Območni enoti ZGS v treh dneh, ko je škodo opazil. Priporoča se tudi telefonski klic na Območno enoto ZGS.
2. ZGS mora v dveh dneh opraviti ogled, sestaviti zapisnik in v osmih dneh na podlagi veljavne lestvice določiti višino odškodnine ter pristopiti k sklenitvi sporazuma z oškodovancem. Če se oškodovanec z višino odškodnine ne strinja, sporazuma ne podpiše.
3. Če do sklenitve sporazuma ne pride (oškodovanec ga ne podpiše), lahko oškodovanec v 30 dneh od nastanka škode vloži vlogo za izplačilo odškodnine na Ministrstvo za okolje, Agencijo RS za okolje,

Vojkova 1b, 1000 Ljubljana. Obrazec oškodovanec dobi pri pooblaščenem cenilcu ZGS. K vlogi je treba priložiti mnenje kmetijske svetovalne službe ali drugih izvedencev, odvisno od vrste škode.

4. Če se oškodovanec še vedno ne strinja z višino odškodnine, določene s strani Ministrstva za okolje, ARSO, lahko vloži tožbo pri pristojnem sodišču vendar najkasneje v roku treh let od nastanka škode.

OPOZORILO: Lastnik kmetijskega ali gozdnega zemljišča, ki mu je prostoživeča žival povzročila škodo, je upravičen do odškodnine le, če je na primeren način kot dober gospodar naredil vse, da bi svoje premoženje glede na objektivno možnost obvaroval pred nastankom škode.

Upravljavci, ki so zadolženi za oceno škode na lovnih površinah na I. stopnji, v Občini Sežana:

- LD Gaberk Divača (Gorenje pri Divači 55, 6215 Divača).
- LD Kras Dutovlje (Kreplje 40, 6221 Dutovlje)
- LD Raša Štorje (Štorje 1, 6210 Sežana)
- LD Tabor Sežana (Partizanska cesta 25, 6210 Sežana)
- LD Vrhe (Poljane pri Štjaku 6, 6222 Štanjel).

Brkinsko Kraška zveza lovskih družin

Obnova baročnega stopnišča na grajskem dvorišču v Štanjelu

Izobraževalno razvojno središče Inkubatorja, d. o. o., Sežana je pričelo s konservatorsko-restavratorskimi deli na grajskem dvorišču v Štanjelu. Do druge polovice oktobra letos bodo obnovili reprezentančno monumentalno baročno stopnišče z nimfeji.

Inkubator, d. o. o., Sežana, najstarejši in največji podjetniški inkubator v Sloveniji, že več kot 30 let nudi podjetniško podporo pri zagonu, razvoju in rasti inovativnih podjetij. To pa ni edina dejavnost, s katero se ukvarja. V okviru Inkubatorja Sežana namreč deluje Izobraževalno razvojno središče (v nadaljevanju IRS), katerega namen je zagotavljati infrastrukturne pogoje študijev, ki potekajo v Sežani, ter spodbujati inovativnost in podjetniško razmišljanje med mladimi.

V letu 2021 sta bila uspešno zaključena dva čezmejna projekta, ki sta bila sofinancirana iz Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Hrvaška. V projektu Mitski park, v katerem so sodelovali kot projektni partnerji, so izvedli oblikovanje in izdelavo skupno 41 masivnih kamnitih elementov – od tega 13 označevalcev poti in 28 skulptur/interpretacij mitskega izročila. Ti so nas-

tali v okviru projekta skupne čezmejnne turistične destinacije za ohranjanje, zaščito in promocijo dediščine prostora in so postavljeni na dve krožni poti nad brkinsko vasjo Rodik. Pri projektu Kaštelir so kot izvajalci del vodilnega partnerja občine Komen zgradili klopi iz kraškega apnenca – repna ter pitnik, kjer si lahko vsak postreže s pitno vodo na Gledanci nad Štanjelom.

Trenutno v Štanjelu IRS izvaja kar dva projekta, in sicer izdeluje kamnito maketo naselja Štanjel po naročilu Občine Komen in donatorjev v sodelovanju z Višjo strokovno šolo Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana ter izvaja konservatorsko-restavratorska dela na grajskem dvorišču v Štanjelu.

Projekt Obnova baročnega stopnišča na grajskem dvorišču v Štanjelu

Februarja letos je bila z naročnikom, Občino Komen, podpisana pogodba o obnovi reprezentančnega šestramnega kamnitega stopnišča s tremi nimfeji, ki vodijo iz osrednjega dvorišča do zgornjega palacija srednjeveškega gradu Štanjel. Strogo simetrično monumentalno baročno stopnišče je bilo prvotno opremljeno s kamnito ograjo in tremi

nišami s školjkasto oblikovanimi polkrožnimi zaključki. V niše so bili postavljeni trije kamniti kipi nimf, ki so nastali okoli leta 1700.

Baročno stopnišče je bilo 1. junija 1944 med bombardiranjem gradu delno porušeno. Arhitekt Maks Fabiani je januarja leta 1945 opisal stanje porušenega nimfeja: »(O)stalo je 20 stopnic, dve niši, kip in en del balustrade.« Fabiani je predvidel obnovo z delno rekonstrukcijo. Baročno stopnišče je bilo skladno z načrti konservatorke Nataše Šumi iz leta 1969 delno rekonstruirano. Trenutno ni zaščiten z ograjo in niše niso opremljene s kipi. Ostanki kamnite ograje so bili februarja letos prepeljani v Sežano in jih sedaj restavrirajo študenti in diplomanti Višje strokovne šole Sežana. Edini preostali kip nimfe se nahaja pred vzhodnim stolpom Gradu Štanjel.

»Vaška skupnost pozdravlja dela, s katerimi kraj pridobiva na svoji vrednosti.«

S posegom bo kraj pridobil dodatno vrednoto, Inkubator, d. o. o., Sežana pa reference s področja restavratorstva in kamnoseštva za zagon razvojnega restavratorskega oddelka, ki bo sestavni

del inštituta nove Visoke strokovne šole za oblikovanje in fotografijo Sežana, ki je v ustanavljanju.

Dela potekajo pod strokovnim vodstvom vodje projekta Antona Marna, soavtorja Pomnika miru na Cerju ter strokovnega sodelavca Inkubatorja Sežana. Zunanji izvajalci so diplomanti Višje strokovne šole Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana po programu oblikovanje materialov: Špela Šedivy, Sibila Leskovec, Katja Juren, Petra Pika Moze, Matej Grižon, Rok Verstovšek Tanšek in Marko Kraševc ter študenta Martin Kandido in Jakob Škerbec. Slavnostno odprtje prenovljenega stopnišča bo 15. oktobra letos.

Razčlemba konservatorsko-restavratorskih del:

1. sklop: Načrt logistike in izvedbe (februar)
2. sklop: Izdelava načrtov (februar–marec)
3. sklop: Priprava materiala in elementov (februar–marec)
4. sklop: Izdelava novih elementov stopnišča (marec–julij)
5. sklop: Restavratorska dela na terenu (avgust–september)
6. sklop: Montaža (oktober)
7. sklop: slavnostno odprtje (15. oktober 2022)

Besedilo: Lara Pirc
Slike: Marcel Kump

Huslova pečina dobila nadaljevanje

Huslova pečina, ki je domačinom Orleka dobro poznana, se nahaja na robu te kraške vasice. Ker je pečina blizu vasi, je med 2. sv. vojno služila za zaklonišče. Prebivalci so v njej v času vojne prebivali in tako je eden od kapnikov stalagmitov dobil ime kapnik Matere Božje. Zelo aktiven mladi jamar sežanskega jamarskega društva, ki ga vodi Jordan Guštin, je pred kratkim v pečini, dolgi 30 metrov, odkril dva nova rova in tako Huslovo pečino podaljšal za skoraj sto metrov.

Domačini te zahodne kraške vasice so navajeni srečevati Mateja Husuja na gmajni, ko išče nove vhode v jame.

Jamarstvo ima na matičnem Krasu namreč dolgo tradicijo in se je prav tu začelo ter se razprostrlo po celem svetu. Med območja, ki so bila zgodovinsko deležna največ zanimanja, prav gotovo sodi klasični Kras. Na Krasu, ki ga že stoletje in pol raziskujejo generacije jamarjev, pa je raziskovanje kraškega podzemlja privedlo do ugleda na svetovni ravni. Vsi večji vhodi v jame so znani že dolga leta in vsaka ped zemlje je bila že neštetokrat prebrskana pri mnogih preozkih in po možnosti pihajočih špranjah, ki bi utegnile voditi v podzemlje. Številni jamarji so prav v kraških jamah preizkusili svoje sposob-

nosti, vendar so le redki pravi mojstri svoje obrti.

26-letni Matej Husu, ki se je pred leti včlanil v sežansko jamarsko društvo ter je zaposlen na Cestnem podjetju Koper, ves prosti čas nameni sprehodom v naravo in raziskovanju kraškega podzemlja. Tako je v zimskem času šel raziskovat Huslovo pečino v bližini domačega kraja. »Prepih pod steno je izdajal nadaljevanje jame. Preden sem vstopil v nove prostore jame, sem moral prekopati in premetati približno pet kubičnih metrov materiala, od zemlje do kamenja. Odprla se mi je odprtina, da sem lahko zlezal v nadaljevanje pečine in priplazil sem se v večjo dvorano. Iz te dvorane vodita dva večja rova. Oba rova sta dolga 95 metrov. Tako smo jamo podaljšali kar za 95 metrov, kar je lep uspeh,« pripoveduje Matej, ki je žilico raziskovanja kraškega podzemlja podedoval po očetu Ludviku Husuju, ki se je z izjemnimi odkritji vpisal v zgodovino raziskovanja Krasa in za več kot 40-letno odmevno in ugledno delo na področju jamarstva in gasilstva 2018. leta prejel priznanje Občine Sežana.

Na koncu rova je Matej začutil prepih. K nadaljnjim raziskavam je povabil še svojega mentorja Claudia Bratosa. Ugotovila sta, da se rov nadaljuje, zato bo potrebno še nadalje kopati. Pri odkrivanju se jima je pridružil še Ludvik in pri tem so našli tudi na paleontološke najdbe. Gre za zelo stare kosti, ki so popolnoma zasigane. Najdbo si bodo ogledali še strokovnjaki, ki bodo ocenili natančno starost kosti in kateri živalski vrsti pripadajo.

Besedilo in slika: Olga Knez

Spet odkrita nova jama

Mlajša generacija sežanskih jamarjev nas vedno preseneča z novimi odkritji. Tokrat so po dveh novih rovih, ki jih je domačin Matej Husu iz Orleka odkril v Huslovi pečini, prav pri Orleku, ki leži na skrajnem zahodu naše države, odkrili spet novo jama. Zaenkrat jo niso še poimenovali, čaka pa jih še veliko dela. V notranjosti špranje je čutiti prepah, kar nakazuje, da se jama nadaljuje. Mlade jamarje čaka še obilica težkega dela, saj bo potrebno ves nakopani material izvlačiti iz jame, ker v njej ni dovolj prostora za odlaganje. Po besedah izkušenega jamarja Ludvika Husuja je novoodkrita jama oddaljena le približno 250 metrov od Stršinkne jame, v kateri pridemo do reke Reke na globini 300 metrov.

Na dno nove jame je kot prvi stopil Matej Husu, ki se zaveda, da je le redkim dana ta možnost in sreča, da odkrijejo novo jama in jo seveda tudi raziskujejo. Pred Matejem je še dolga raziskovala pot, saj je še mlad, delaven in poln zagona.

Besedilo in slika: Olga Knez

Kraške jame drugega tira

Drugi tir železniške proge med Divačo in Kopro, kjer se je lani začela gradnja predorov, poteka skozi kraški in istrski svet. Nova železniška proga, dolga 27 kilometrov, bo v treh četrtnah potekala skozi predore. V kraškem delu, med Divačo in Črnim Kalom, bosta zgrajena dva predora, 6,7-kilometrski predor Lokev, katerega začetek je v Občini Sežana, in 6-kilometrski predor Beka. Oba bosta zgrajena dvocevno zaradi varnostnih zahtev, kasneje pa bo to omogočilo izvedbo nove dvotirne proge. Glede na izkušnje iz avtocestnega programa in na podlagi izvedenih geofizikalnih meritev v družbi 2TDK, ki je naročnik projekta, pričakujejo na kraškem območju v omenjenih predorskih ceveh najdbo približno 10 večjih in 100 manjših kraških jam.

Vse jame skladno s protokolom ukrepov v primeru odkritja jam, ki se v Republiki Sloveniji uporablja že vrsto let, raziščejo, izmerijo in dokumentirajo strokovnjaki krasoslovci z Inštituta za raziskovanje krasa. Ti predlagajo ukrepe, ki jih skladno s protokolom pregledajo v Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, kjer so doslej predlagane ukrepe potrdili. Skupno so doslej med gradnjo drugega tira odkrili že več kot deset jam.

Med gradnjo servisne cevi predora Lokev so izvajalci del v začetku februarja v le nekaj dneh odkrili kar dve kraški jami, dolžina rova v večji je bila celo 80 metrov, višina pa preko 30 metrov. To je bila tudi največja do sedaj najdena jama. Druga jama je bila precej manjša, dolga 26 metrov. Jami sta se v delu ohranili, vhod v jami so izvajalci del zazidali. V eni od jam so krasoslovci našli tudi okoli dva

decimetra dolge stalaktite, ki kljub bližini miniranja niso bili vidno poškodovani, in jamske kobilice, ki so v jama prišle po naravni poti pred gradnjo predora. Jamske kobilice in ogrizenost površin v delu jame kažejo na naravni stik jame s površjem tudi pred izgradnjo predora.

Besedilo: 2TDK
Slika: Kolektiff

RAZPIS ZA IZBOR KRALJICE TERANA 2022–2023

Kraljica terana je oseba, izbrana s strani Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa.

Kraljuje dve leti. Ima znanje s področja vinogradništva, vinarstva, vinske kulture, poznavanja Krasa in javnega nastopanja.

Naloga kraljice terana je promoviranje terana PTP in vin z območja vinorodnega okoliša Kras in Krasa nasploh.

POGOJI:

- Kandidatka mora biti polnoletna;
- Živi na vinogradniški kmetiji vinorodnega okoliša Kras ali na območju vinorodnega predela Krasa v Italiji (poznavanje slovenskega jezika);
- Pozna vinogradništvo in vinarstvo s poudarkom na teranu PTP in Kras.

Na vseh javnih prireditvah kraljica nastopa s krono, lentjo, v kraljičini obleki, govori v imenu Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa in v poslanstvu terana PTP.

Kraljica terana se pridružuje prireditvam, na katerih sodeluje Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa po dogovoru s predsednikom društva (Praznik terana in pršuta, občinski prazniki, sejmi Gornja Radgona, Ljubljana in večji nastopi vinarjev Krasa – približno 10 v letu).

PRIJAVE do 10. maja 2022

Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa, Sejmiška 1a, Sežana,
GSM 00386 41 349 198, 00386 31 323 191; stok.david@siol.net

Izbor kraljice je tajen – le pred strokovno komisijo !

**KRAS JE TERAN IN TERAN JE KRAS in KRALJICA JE OBOJE !
NE ZAMUJTE ZANIMIVE IZKUŠNJE, PRIJAVITE SE!**

Predsednik društva David ŠTOK

20 let delovanja MePZ Sežana

MePZ Sežana v letošnjem letu praznuje 20. obletnico delovanja.

V počastitev obletnice pripravljamo slavnostni koncert z gosti, ki bo 3. junija

2022 v Kosovelovem domu v Sežani.

Veselimo se ponovnega srečanja z občinstvom, seveda pa vas bomo o ostalih podrobnostih pravočasno obvestili.

Besedilo: Sonja Perhavec

Slika: arhiv MePZ Sežana

Kraška trgovina – dobrote in spominki

Podariti nekaj domačega, ročno izdelanega, je najlepše darilo in spomin.

Kraška trgovina na nek način predstavlja zgodbo o Kraševcu in življenju na Krasu, ki jo oblikujejo tako lokalna skupnost kot ponudniki. Zaradi posebnih klimatskih pogojev, značilnih samo za to območje, so številni izdelki pridobili geografsko označbo Krasa. Kraška trgovina – dobrote in spominki – poleg nekaterih proizvodov z geografsko označbo, kot so kraški brinjevec, brkinski slivovec, kraški med in teran, ponuja še pester izbor drugih proizvodov in izdelkov lokalnih pridelovalcev in ustvarjalcev. Izbirate lahko med različnimi domačimi žganji, likerji, 100-odstotnimi sokovi, kisi ter spominki, kamnitimi magnetki, majicami z motivi Srečka Kosovela, nakitom in dekorativnimi izdelki iz kamna naših lokalnih ustvarjalcev ali pestro paleto izdelkov iz sivke.

V naših trgovinah združujemo in predstavljamo več kot 100 proizvodov več

kot 50 lokalnih ponudnikov in ustvarjalcev. Med obiskovalci je poleg turistov vse več tudi domačinov, ki prihajajo k nam po razna darila. Trgovina je priložnost za ponudnike, da se predstavijo širšemu krogu in s tem izboljšajo ne le svojo prepoznavnost, ampak tudi prodajo. Po drugi strani pa je trgovina pri-

ložnost, da predstavimo, kaj vse lahko ponudimo in okusimo na Krasu.

Dobite nas v Turistično informacijskih centrih Sežana, Dutovlje in Lokev, kjer vam poleg informacij omogočamo tudi nakup spominkov in tipičnih proizvodov Krasa.

Besedilo: TIC Sežana

Pešci pozor: Bodi viden, bodi previden!

Na območju Policijske postaje Sežana smo od septembra 2021 do marca 2022 obravnavali pet prometnih nesreč, kjer je bil kot udeleženec prometne nesreče pešec. Pešci smo kot udeleženci prometa najbolj ranljivi, zato je zavedanje, kako se obnašati v tej vlogi, predvsem, da bomo varni, zelo pomembno. V obdobju od septembra 2021 do marca 2022 je bilo izvedenih 90 ukrepov zoper pešce, ki niso upoštevali določil 83. člena ZPrCP (udeležba pešcev v cestnem prometu). Izdanih je bilo 27 plačilnih nalogov in izrečenih 63 opozoril.

Kot pešci lahko za svojo varnost največ naredimo prav sami, nikoli ne pozabimo:

- Pešec nima absolutne prednosti – vedno se je potrebno prepričati, da lahko varno prečkamo cesto;
- Uporabljamo prometne površine, namenjene hoji pešcev (pločniki, hodniki, prehodi, podhodi);

- Če ni zagotovljenih površin za pešce, hodimo ob levem robu vozišča v smeri hoje, tako da nas nasproti vozeči vozniki prej opazijo;
- Vedno se prepričajmo o varnem prečkanju ceste: poglejmo levo in desno, preden stopimo na vozišče;
- Cesto prečkajmo hitro in brez nepotrebnega ustavljanja;
- Za večjo vidnost nosimo svetla in odsevna oblačila, dodajmo tudi odsevna telesa: odsevni trakovi, kresničke, tudi svetilka je odsevno telo, ki opozarja na nas v temi, megli, dežju;
- Ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti nosimo odsevnik na vidnem mestu. Glejmo, da se odsevnik vedno nahaja na strani, ki je obrnjena proti vozišču;
- Obvezna je uporaba prehodov za pešce. Na semaforiziranih prehodih počakajmo pri zeleni luči za pešce – preden prečkamo prehod, poglejmo levo in desno kljub zeleni luči na semaforju! Na nesemaforiziranih prehodih bodimo zlasti pozorni na

približujoča se vozila, počakajmo, da se ta dejansko ustavijo na obeh smereh (dvig roke, vzpostavitev očesnega kontakta z voznikom).

Opozarjamo tudi voznike osebnih avtomobilov, naj bodo pozorni na pešce, še posebej pred zaznamovanimi prehodi za pešce in na drugih območjih, kjer se pešci pogosto zadržujejo, in jih opozarjamo, naj hitrost vožnje prilagodijo prometnim razmeram in naj dosledno upoštevajo omejitve hitrosti. V istem časovnem obdobju je bilo zoper voznike osebnih avtomobilov izrečenih šest ukrepov zaradi neupoštevanja določil 41. člena ZPrCP (voznja z vozilom na prehodu za pešce).

Policijska postaja Sežana

Kraški obrtniki

Zavod Dobra pot med 14. in 25. marcem organizira vseslovensko akcijo zapisovanja spominov starejših: **ZAPIŠIMO SPOMINE!**

Zavod Dobra pot, ki že vrsto let osvešča o naravni in kulturni dediščini ter skrbi za njuno ohranjanje, letos pripravlja prvo vseslovensko akcijo zapisovanja spominov starejših. S pobudo, ki jo bodo izvedli s pomočjo svoje aplikacije Zapis spomina, želijo opomniti na vlogo, ki jo imajo starejši kot nosilci spomina, hkrati pa spodbuditi zanimanje za dediščino ter jo predstaviti na nov, sodoben način.

Starejši so zakladnica modrosti, izkušenj in spominov, s svojimi zgodbami pa pogosto gradijo mostove med preteklostjo in prihodnostjo. Kljub temu se številni znajdejo v situacijah, ko ne morejo izkoristiti svojega potenciala, saj se soočajo z osamljenostjo in odrinjenostjo na rob družbe. Po drugi strani pa mladi niso več v stiku z dediščino našega prostora, mnogi običaji izginjajo. Prav ta medgeneracijski prepad naslavlja Zavod Dobra pot, ki s svojo aplikacijo **Zapis spomina** omogoča beleženje in objavljanje védenj, pričevanj ter zgodb starejših o različnih vidikih življenja v preteklih obdobjih. V akcijo zapisovanja spominov vabijo **širšo slovensko javnost**, tako **posameznike** kot tudi **osnovne in srednje šole, medgeneracijske centre, društva** in druge organizacije. Cilj akcije je namreč obuditi medgeneracijske

pogovore in vezi ter ustvariti prostor za tiste čarobne trenutke, ko se znanje in vrednote prenašajo iz generacije na generacijo. V ekipi organizatorjev so prepričani, da bo ta skupnostna akcija ne samo obogatila življenja vsem vključenim, temveč tudi ogromno prispevala v skupno zakladnico ohranjenega spomina, torej k digitalizaciji in ohranitvi našega kulturnega izročila.

»Navdušeni smo, da se v akcijo že prijavljajo tako posamezniki kot tudi šole in večgeneracijski centri. To je po eni strani dokaz, da je zanimanja za dediščino oz. njeno digitalizacijo veliko, po drugi strani pa kaže tudi na potencial, da akcija postane vsakoletna, tradicionalna. Resnično upamo, da se v teh dveh tednih po celi Sloveniji zgodi veliko trenutkov, ki bodo poglobili vezi med ljudmi«, pravi Nava Vardjan, vodja projekta v Zavodu Dobra pot.

V akcijo **ZAPIŠIMO SPOMINE!** se lah-

ko prijavite kot **zapisovalci spomina** (tisti, ki bi zgodbe starejših zabeležili oz. posneli in vnesli v aplikacijo) ali kot **pričevalci** (starejši, ki bi želeli podeliti svoje spomine). Prijave potekajo prek spletne strani Zavoda Dobra pot (www.dobra-pot.si) ali prek aplikacije Zapis spomina (**odčitajte QR kodo**). Organizatorji sporočajo še, da bo za vse prijavljene v začetku marca organizirana spletna delavnica, na kateri bodo podrobneje predstavili potek dvotedenske akcije in odgovorili na vsa vprašanja.

Zavod Dobra pot, ki prihaja iz Brkinov, sicer že sedmo leto izvaja najrazličnejše projekte, s katerimi osvešča o naravni in kulturni dediščini našega prostora ter skrbi za njuno ohranjanje. Dediščino na najrazličnejše načine uporabljajo kot ve-zivo, ki povezuje skupnost, s svojo aplikacijo za zapisovanje spominov pa skrbijo tudi za zmanjševanje digitalnega prepa-da med generacijami.

Plac, o, ta plac!

Koliko besed – izrečenih in napisanih – brez smisla.

Kaj bi rekla Marička, Stana, Franca, Milka, Marija, Irena, Zora, Zmaga, Dutovke, sedeče na zidu v poletnih večerih?

Lepše bi jim bilo sestiti v hladno lupo Bunčetove domačije in pozimi v toplo Bunčetovo sobo. Saj zime niso bile prav primerne za druženje na zidu.

Na cesti ni bilo lepih muld niti štokanih tlakovcev, še asfalta ni bilo. A družije so se, ker je bila volja po druženju, izmenjavili novic in čenč. Računalnik in televizija jih nista priklenila na kavč.

Cipresa takrat še ni rasla na placu, ki ga danes krasi avtohtona slovenska lipa, ki bo zrasla v orjaško drevo, ki bo dajala senco našim zanamcem. Po neurejenem dostopu so Dutovci vstopali

v cerkev k molitvi, iskati duševni mir in ne prepri.

A bilo je lepo in ljudje so bili zadovoljni z vsako izboljšavo, ki so jo sami naredili in financirali.

Nikoli niso preračunavali, koliko bodo zaslužili ne v denarju ne v popularnosti. Delali so s srcem in v dobro ljudi. Takih Dutovcev ne bomo nikoli pozabili.

Zakaj bi le v Ljubljani hodili po štokanih tlakovcih in bi voda odtekala po kamnitih muldah? Kamen je vendar naš kraški lepoteč, ki daje pečat naši pokrajini in vasem.

Naše Dutovke bi bile s Placem zadovoljne, čeprav niso bile strokovnjakinje in jih arheološka iskanja ne bi zanimala. Vedele so, da je človek nekoč živel v jamah.

Živeti moramo danes, misliti na jutri in

pustiti mladim, da si vas uredijo po svojih modernih merilih.

Dutovske prednice bi bile ponosne na naš nov Plac in upale, da bo nekoč še lepši.

V Dutovljah ne biva samo civilna iniciativa, sestavljena iz ljudi, ki v Dutovljah samo prespijo ali preživljajo jesen življenja. Tu živijo tudi Dutovci, zadovoljni s podobo Dutovelj, in to v veliki večini.

Vlasta Vrabec Šterling in mnogo zadovoljnih Dutovcev

Frizerstvo Sežana, d. o. o., obeležuje 70 let

Frizerstvo Sežana, d.o.o., v letošnjem letu obeležuje 70. obletnico ustanovitve. Deluje neprekinjeno od leta 1952. Podjetje je z odločbo o ustanovitvi družbenega gospodarskega podjetja ustanovil Krajevni ljudski odbor Sežana dne 29. februarja 1952. Podjetje je začelo obratovati na Partizanski 3 z dvema zaposlenima delavcema. Vse večje povpraševanje po frizerskih storitvah je spodbudilo razvoj podjetja in sledili so še saloni v Divači leta 1957, in leta 1962 v Postojni in v Komnu. Leta 1965 je sledila otvoritev salona v Sežani na Kolodvorski, kjer je sedaj sedež družbe. V devetdesetih letih se je salon iz Partizanske 3 preselil na Partizansko 16, kjer obratuje še danes. Z odpiranjem novih salonov je podjetje kmalu postalo eno izmed vodilnih ponudnikov frizerskih storitev v regiji v tedanji Jugoslaviji.

V začetku devetdesetih let se začnejo priprave na lastninjenje. Prelomno je bilo leto 1996, ko se je podjetje preoblikovalo v družbo z omejeno odgovornostjo, v večinski lasti zaposlenih. V nadaljnjem razvoju je podjetje preimenovano v Frizerstvo Sežana, d. o. o., in nadaljevalo je s tradicijo pogumnih vizij in odločitev, podprtih z znanjem in zavzetostjo zaposlenih ter ohranilo oziroma se širilo z novimi saloni, uvajalo nove frizerske storitve ter v zadnjih letih obnovilo salon v Sežani in v Postojni. Frizerske salone podjetja okolica dobro pozna, in vse več zadovoljnih strank prihaja iz drugih regij ter

Zaposleni ob 55 obletnici (iz arhiva)

obmejnih krajev v Italiji.

O zgodovini frizerskega salona zelo rada spregovori tudi ena izmed družbenic in bivša zaposlena podjetja, Zmaga Kovačič, ki je kot vajenka v salon prišla leta 1957. Spominja se, da so bile navade ljudi, frizerski poklic, stranke in modni trendi pričesk popolnoma drugačni kot danes. »Delati« je bilo potrebno veliko več kot danes in ni bilo časa za malico. Saloni v Sežani so imeli obratovalni čas od 6.00 do 21.00. ure. Pred prazniki so delavke prihajale na delo tudi ob 4.00, pogostokrat pa so delovni čas podaljšale celo do 22.00. V vseh teh letih se je zamenjalo veliko vodilnih de-

lavcev, še več pa zaposlenih. Poudariti je treba tudi, da so za obstoj in razvoj podjetja največ prispevali delavci, ki so bili celo delovno dobo v podjetju in so z odrekanjem velikega deleža svojega zaslužka gradili, obnavljali in kupovali salone, v katerih sedaj zaposlenim ni potrebno plačevati visokih najemnin. In kaj se lahko iz tega povzame? Ni dovolj samo to, da hodiš v službo, kjer imaš za vse poskrbljeno, podjetju moraš tudi pripadati, skrbeti zanj, vsak po svojih močeh, ker boš s tem obdržal tudi svoje delovno mesto in svojo »eksistenco«, pove Zmaga Kovačič.

Konec januarja 2022 je vodenje podjetja za štiriletno obdobje prevzela nova direktorica Julijana Ravbar, ki poudarja, da si bodo s sodelavci še naprej prizadevali za kakovostno izvedene storitve, da bi podjetje ostalo konkurenčno. Njena vizija podjetja je, da bi kljub velikemu številu konkurentov in nasičenemu trgu frizerskih storitev v bližnji okolici, podjetju uspelo tržiti nove, specializirane frizerske storitve in ohraniti prepoznavno blagovno znamko podjetja. »S svojimi izkušnjami, predanostjo in pozitivnim pristopom bom delo gradila na spoštljivem in dobrem sodelovanju s svojimi sodelavci. Prepričana sem namreč, da je lahko to ključ do uspeha«, pove Julijana Ravbar.

Zaposleni ob 70 obletnici (leto 2022)

Športni
park Sežana
7.00 - 16.00

NOVO:
1X NOČITEV
V MLADINSKEM
HOTELU V
PLISKOVICI

Poletni Športni kamps

ŠPORTNI KAMP

NOGOMETNI KAMP

KOŠARKARSKI KAMP

ROKOMETNI KAMP

PLESNI KAMP

Termin 1
27.6. - 1.7.

Termin 2
4.7. - 8.7.

IZLET NA
MORJE IN
JADRANJE

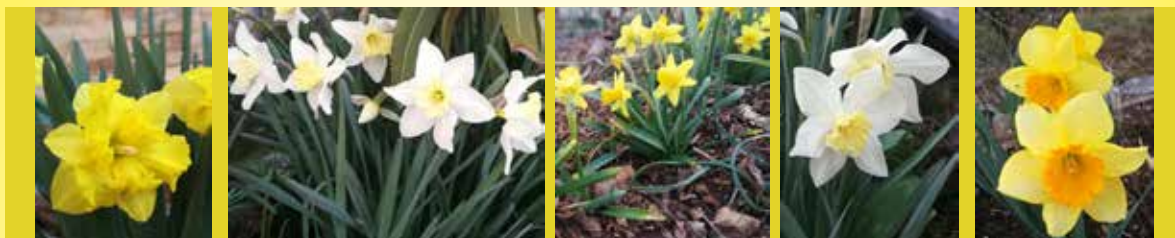

Informacije: +386 41 295 393

info@sport-sezana.com

FOTO NATEČAJ

#mojenarcise

Kulturno razvojno društvo Venček iz Dutovelj vabi k sodelovanju na
Foto natečaj **#mojenarcise**

Ujemite svoj cvetlični utrinek narcise ali cvetlične grede z narcisami in ga delite z nami.
Kako lahko sodelujete? Foto motiv lahko oddate:

- preko svojega Facebook profila in poleg objave dodate še označbo: @drustvovencek ali
- preko e-pošte, na naslov: drustvo.vencek@gmail.com, skupaj s kontaktnimi podatki.

K prispevku dodajte še ključnik: *#mojenarcise*.

Poleg vaših fotografij vrtnih gredic, bomo še posebej veseli ujetih motivov v naravi samonikle narcise oz. po domače "bedenice". Njeno znanstveno ime v latinščini je *Narcissus poeticus* ali pesniški narcis. Želimo jo ohraniti!

Vaše prispevke zbiramo do 30. aprila 2022. Izbrali bomo najlepši motiv in avtorju podelili praktično nagrado. Rezultate foto natečaja bomo objavili na www.facebook.com/Drustvo-Vencek in spletni strani www.dutovlje.si.

KRASINVEST d.o.o. SEŽANA

Partizanska cesta 30, 6210 Sežana
info@krasinvest.si, www.krasinvest.si
tel. 386 (0)5 7313 180, fax. 386 (0)5 7313 181

- projektiranje
- inženiring
- nadzori
- geodetske storitve
- ocenjevanje vrednosti nepremičnin

Ujemite pomladne priložnosti za raziskovanje čudovitega sveta Krasa in Brkinov. Spoznajte naše prave barve.

15. 4. – 15. 5. Divji okusi Krasa in Brkinov

mesec jedi z divjimi rastlinami

- ponudba jedi z divjimi rastlinami v gostilnah in na turističnih kmetijah
- degustacije vin s spremljavo jedi, ki vsebuje divje rastline
- okušanje sirov, marmelad in drugih lokalnih dobrot z divjimi rastlinami
- sezonski zajtrki z divjimi okusi v lokalnih nastanitvah

21. 4. – 29. 5. Festival kraška gmajna

- 21. 4. otvoritev festivala s projekcijo filma Anbot in predstavitev knjige Mozaik življenja
- doživetja pomladnih barv najstarejše kulturne krajine v Evropi: vodeni sprehodi, odkrivanje dediščine, okušanje življenja v sozvočju z naravo in dediščino

23. 4. – 28. 5. Pohodi z degustacijami lokalnih dobrot

sobotna pohodniško kulinarična doživetja

- 23. 4. Komenski krog
- 7. 5. Teranova pot
- 21. 5. Brkinska sadna cesta
- 28. 5. Špargljev detox pohod

15. 4. – 29. 4. Vodene degustacije kraških vin s prigrizki

vinoteka Grad Štanjel, ob petkih

23. 5. – 5. 6. Teden čezmejnega Geoparka Kras-Carso

raznoliki čezmejni dogodki, ki povezujejo celotno območje matičnega Krasa

15. 4. – 5. 6. Vodena outdoor doživetja

- popotovanja med okusi in sledmi prazgodovine, doživetja v jamah in na vrtovih Krasa
- Vrt in vino: 14. 5. in 4. 6. voden ogled Botaničnega vrta ob vili Mirasasso, Interpretacijskega centra kraške vegetacije ter vinske kleti Vinakras Sežana z degustacijo vin in kraških dobrot

www.visitkras.info

Pomladne
barve
Krasa
in Brkinov

20. Mali kraški maraton bo!

Dragi prijatelji Malega kraškega maratona, se še spomnite kako je videti Kras? Ali se spomnite, kakšna je trasa Malega kraškega maratona? Ali se spomnite, da zna zapihati burja, čeprav nas lahko preseneti tudi prekrasno sončno vreme? Ali se spomnite užitka v teku po enkratni pokrajini in tega, da tečete tudi po sosednji državi? Ali se spomnite?

Štiriindvajset mesecev je minilo od takrat, ko je bila načrtovana izvedba jubilejnega, 20. Malega kraškega maratona. Štiriindvajset dolgih, morečih, za organizatorje prireditev v Slovenji utrujajočih, mučnih, neobetavnih, predvsem pa negotovih mesecev, polnih

razočaranj. Vmes je malo 'posijalo sonce' in nam lažno vzbudilo upanje, da 'tokrat pa menda ja bo', pa se je potem hitro spet stemnilo in nam znova odneslo prireditev. Ta prekleti koronski virus nas je dobesedno ubijal in nas, kot da bi nam želel sporočiti, kako nemočni smo, porival v nekakšno otopelost, brezizhodnost. Ampak Kraševci smo trmasti in vztrajni! Ne damo se kar tako!

Da ne bomo preveč 'nalagali' - s ponosom vas obveščamo, da tokrat 20. Mali kraški maraton bo! Dokončno! Z enim dodatkom – letos izjemoma ne bomo zgodnjepomladanski in tudi ne prvi v tekaški sezoni.

Glede na to, da so v mesecu decembru, ko smo se odločili, da tokrat gremo v izvedbo, v Sloveniji (pa tudi v Italiji) še vedno veljali zelo restriktivni pogoji zaradi koronskega virusa, smo bili daleč od tega, da bi bili z gotovostjo prepričani, da se bodo omejitve na obeh straneh meje dovolj sprostile do marca, zato smo se odločili, da bomo tokrat izjemoma Mali kraški maraton organizirali v nedeljo, **5. junija, s štartom ob 8.30.**

Ker gre za prireditev cestnega teka, bodo nekatere ceste na dan prireditve dopoldne zaprte oziroma delno zaprte. Prosimo za razumevanje.

ZAPORE CEST V NEDELJO, 5. junija 2022

POPOLNA ZAPORA:

od 8.20 do 9.20:

- **Partizanska cesta** (od Drogerije Tuš do križišča ceste z Lipico)

- **Bazoviška cesta**

- **Lokavska cesta** (do križišča Lipica)

od 8.20 do 11.30

- **Krožno križišče pri ZGRS Sežana–Orlek–meja z Republiko Italijo–po Orleku okrog vasi–Sežana do ciljnega mesta**

od 8.50 do 9.50:

- **Cesta Divača–Lokev–Lipica** (križišče Lipica–mejni prehod Lipica)

- **Cesta v Lipico– od lipiških vrat 1 do lipiških vrat 2 – križišče za Divačo**

Zaprte bodo tudi naslednje ulice po Sežani:

od 7.00 do 12.00

- **Kosovelova ulica**

- **Stjenkova** (Križišče Karsika–Kosovelova ulica)

od 8.20 do 11.30

- **cesta mimo Gasilskega doma po gropajski gmajni v Orlek**

- **Srebrničeva ulica**

- **Ulica 1. maja**

od 10.30 – 11.30

- **Kidričeva ulica**

POPOLNA ZAPORA Z OBVOZOM:

od 9.20 do 11.30:

- **Sežana–Lipica (začetek Sežane) – Obvoz bo po Lipiški cesti.**

DELNA ZAPORA:

od 9.20 do 11.30:

- **Sežana–Lipica (čez most pri vrtcu Lehte)**

Trase tekov so dostopne <https://www.kraskimaraton.si>.

mali kraški MARATON

START

ODPRTE PRIJAVE

5.6.2022 OB 8.30

20. mali kraški MARATON

TRASE

- POLMARATON - 21 KM
- KRAŠKA 10KA - 10 KM
- KLANČARJEVIH 5 - 5 KM

SPREMLJEVALNI PROGRAM

- OTROŠKI TEKI
- POHOD PO ŽIVEM MUZEJU KRASA
- TRŽNICA KRAŠKIH DOBROT
- ŠPORTNI SEJEM
- RAZSTAVA - 20 ZGODB MARATONA

ZAVOD ZA ŠPORT
TURIZEM IN PROMETI GAS
WWW.SPORT-BEZANA.COM

OBČINA
SEZANA

KLANČAR

Hervis

STORIE
ONLINE
MOVIE

TRŽNICA
KRAŠKIH
DOBROT

OBČINA
SEZANA

GENERALI

Več na www.kraskimaraton.si

OBČINA SEŽANA
Komisija za ocenjevanje urejenosti mesta Sežana
in naselij v občini Sežana

19. aprila 2022
pričenja z akcijo

»Občina Sežana v cvetju 2022«

v okviru katere bo na območju občine Sežana potekalo ocenjevanje

- vasi oz. naselij,
- najlepše urejenih okolic po izboru komisije.

Prijavnica, pogoji za sodelovanje in merila za ocenjevanje v akciji bodo z dnem začetka akcije objavljeni na spletni strani Občine Sežana:

www.sezana.si.

Rok za prijavo je do vključno **31. maja 2022.**

Vljudno vabljeni k sodelovanju.

David Škabar
ŽUPAN

